

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Inhoudsopgave

1.1 – 1.3 Klimaatadaptatie	4
2.1 Energietransitie isolatie aanpak	9
2.2 Werkbudget Energie.....	16
3.1 Beleidsontwikkeling retail en bedrijventerreinen	20
3.2 Beleidsuitvoering bedrijventerreinen.....	22
3.3 Beleidsuitvoering retail	25
3.4 Economische aangelegenheden	27
4.1 Voetgangersbrug RijswijkBuiten.....	29
4.2 Ophoging Hoornbrug.....	30
4.3 Uitstel investeringsprojecten	31
4.4 Ophogen vergunningentarieven (plus progressief tweede verg.).....	32
4.5 Invoering parkeerregulering rondom alle gebiedsontwikkelingen	33
4.6 Invoering parkeerregulering heel Rijswijk	35
4.7 Uitbreiding reguleringstijden.....	37
4.8 Ophogen tarieven parkeerautomaten/belparkeerders.....	38
4.9 Elektrische laadpalen.....	40
4.10 Onderzoek en data	41
4.11 Verkeersveiligheid	42
4.12 Juridische ondersteuning	43
4.13 Palenpot (Diverse parkeer- en verkeersvoorzieningen)	44
4.14 Vaste formatie parkeerloket	45
4.15 OV - Coach	46
4.16 Bewaakte fietsenstallingen	47
4.17 Nieuwe aanbesteding fietstrommels	49
4.18 Uitfaseren parkeerautomaten.....	51
4.19 Surplus mobiliteitsreserve naar algemene middelen.....	52
4.20 Wijziging inzet parkeerhandhaving	53
OMBUIGINGEN Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning (incl Welzijn)	54
5.1 Omzetten aanbesteding consultants naar personeel in vaste dienst	57
5.2 Inzet lichte en/of collectieve ondersteuning in de toegang.....	59
5.3 Preventieve Jeugdhulp (excl. J&O)	62
5.4 Specialistische Jeugdhulp – taakstelling.....	65
5.5 Regeling tegemoetkoming van meerkosten in de zorg.....	67
5.6 Welzijnsbeleid	69

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.7 Mantelzorgwaardering	72
Oplegger Actieplan preventief Jeugdbeleid	74
5.8 Preventie jeugd	76
5.9 Striktere toelatingscriteria Leerlingenvervoer.....	79
5.10 – 5.13 Uitwerking scenario’s preventief jeugdbeleid	80
6. Cluster Zelfstandig Leven – Algemeen.....	84
6.1 Actieplan Armoedebestrijding+.....	86
6.2 Bezuinigen doelgroep minimabeleid	87
6.3 Collectieve Aanvullende Verzekering (CAV)	89
6.4 Ooievaarspasregeling	90
6.5 Kindregelingen.....	92
6.6 Re-integratie en activering (maatschappelijke participatie)	94
7.1 Inkomsten uit buitenreclame vergroten	96
7.2 Groenbeheer – gazon maaien	98
7.3 Groenbeheer – Extensief maaien	99
7.4 Groenbeheer – Inboet sierbeplanting + nazorg	100
7.5 Niet inzetten budget voor kleine kansrijke plekken	101
7.6 Niet vervangen maar verwijderen speeltoestellen	102
7.7 Temporiseren vervanging LED-armaturen	103
7.8 Vervanging OV kabel	104
7.9 Vervanging lichtmasten	105
7.10 Verminderen kauwgom verwijderen winkelcentra	106
7.11 Handmatig vegen	107
7.12 Toilet Wilhelminapark	108
7.13 Onderhoud markering.....	109
7.14 Beschoeiing	110
7.15 Afvalwater riolering.....	111
7.16 Reinigen en inspecteren riolering.....	112
7.17 Vervanging verkeersregelinstallaties (VRI).....	113
7.18 Uitvoering van Groenbeheerplan 2024-2028.....	114
7.19 Beheer wegen.....	115
7.20 Vervangen bestaande voetpaden door halfverharding.....	120
9.1 – 9.4 LTIP verlaging van kosten	121
10 Team Gebiedsontwikkeling en Team Ruimte – Algemeen	123
10.1 Binnenstedelijke gebiedsontwikkeling Stadsas	126
10.2 ‘Losse’ gebiedsontwikkelingen	128

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

10.3 Herontwikkeling Van Offwegenlaan.....	130
10.4 Herontwikkeling P. van Vlietlaan.....	131
10.5 'Beleidsproducten	132
12 Advies organisch versoberen.....	133
12.2 Vroegtijdig beëindigen inhuurcontracten	135
13.1 Subsidieverstrekking – kleine subsidies.....	136
13.2 Subsidieverstrekking – grote subsidies.....	137
14.1 – 14.2 Uitbreiding lokaal belastinggebied	138
14.3 Versobering regeling kwijtscheldingsbeleid	140
14.4 -14.5 Lokale lasten.....	142

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

1.1 – 1.3 Klimaatadaptatie

Keuzemogelijkheid	
Thema	Klimaatadaptatie
Onderwerp	Operatie Steenbreek
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven / inkomsten (we missen jaarlijkse bijdrage van Delfland t.w.v. € 10.000 voor gezamenlijke acties op ons klimaatplein.)
Keuzemogelijkheid	Verminderen inzet in Operatie Steenbreek met 50% (verlagen of stoppen) levert netto 20.000 op , vanaf 2025
Context – wettelijk kader	Raadsbesluit Beleid RAAK, Collegeprogramma 2022-2026, Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).
Financieel effect	€ 30.000 Gemeentegeld en € 10.000 bijdrage Hoogheemraadschap
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Minder draagvlak voor klimaatadaptatie (minder bewustwording); Minder groen, meer verstening in privé tuinen en bedrijventerreinen.
Bestuurlijke overwegingen	Klimaatverandering dwingt ons tot aanpassing. Het is een gezamenlijke taak van het Rijk en lokale overheden. Ons doel voor 2050 is een omgeving die bestand is tegen water en klimaat, zoals vastgesteld in het Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Als gemeente focussen we op ruimtelijke ordening en regenwaterbeheer om wateroverlast en droogte te voorkomen. Dit vertalen we naar onze eigen klimaatadaptatiestrategie, RAAK. Uit onze klimaatstresstesten blijkt dat naast wateroverlast en droogte, hittestress en biodiversiteitsverlies de grootste risico's in Rijswijk zijn. Hoewel we streven naar een 100% klimaatadaptieve leefomgeving, kunnen restrisico's nooit volledig worden geëlimineerd. Klimaatadaptatie vereist de betrokkenheid van bewoners en lokale ondernemers. Daarom moeten zij op de hoogte zijn van lokale restrisico's, zoals voorgeschreven door het Rijk. We zijn een groene gemeente, maar kennen veel verstening op bedrijventerreinen en in privétuinen, zowel in bestaande als nieuwe wijken, denk aan Plaspoelpolder en Rijswijk Buiten. Bewustwording en actie zijn cruciaal. Operatie Steenbreek organiseert jaarlijks voorlichtingscampagnes op ons klimaatplein en activiteiten zoals tegelwippen om verstening tegen te gaan. Dit heeft al geleid tot een 9% afname van verstening. We willen dit succes voortzetten en uitbreiden door meer bewoners, bedrijven, scholen en organisaties bij Operatie Steenbreek te betrekken, zoals bekrachtigd in het collegeprogramma 2022-2026.
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar, maar het wordt mogelijk onhaalbaar om onze stad groen te houden en tegelijkertijd klimaatbestendig en waterrobuust te maken. We zien een toename van verharding, vooral in nieuwe wijken waar nog niet voldoende nadruk is gelegd op bewustwording, zoals in Rijswijk Buiten, waar de mate van verharding aanzienlijk hoger ligt dan in de rest van Rijswijk.
Programma	Wonen en leven

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Team	Energie & Klimaat en Stadsbeheer
------	----------------------------------

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Keuzemogelijkheid	
Thema	Klimaatadaptatie
Onderwerp	Groenblauwe schoolpleinen
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Stoppen met subsidie/procesbegeleiding groenblauwe schoolpleinen
Context – wettelijk kader	Raadsbesluit Beleid RAAK
Financieel effect	€ 40.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Schoolpleinen worden niet klimaatrobuust / waterrobuust ingericht (meer kans op hittestress, droogte en wateroverlast; tevens minder bewustwording bij kinderen en hun ouders).
Bestuurlijke overwegingen	Uit de recent uitgevoerde evaluatie blijkt dat groenblauwe schoolpleinen een langdurig proces zijn en dat de vorige gezamenlijke subsidieregeling met Delftland mede door financiële beperkingen, slechts beperkt succesvol was in Rijswijk. Het huidige beschikbare jaarlijkse budget is al gehalveerd, en bedraagt €40.000, wat eigenlijk te beperkt is om scholen substantieel te ondersteunen. Er ligt al een voorstel voor een werkbudget voor procesbegeleiding t.w.v. €10.000 per school, waarvan €5.000 voor ontwerp en €5.000 voor beheersplan. Hiermee kunnen 3-4 scholen per jaar worden ondersteund, maar de gemiddelde kosten liggen tussen €70.000-€100.000 per schoolplein. Verder verlagen van ons werkbudget is niet effectief. Gezien het beperkte succes en onze financiële uitdagingen vanaf 2025, is het niet verstandig om het budget verder te verlagen. Bestuurlijk kan overwogen worden om vanaf 2025 volledig te stoppen met financiële ondersteuning maar dan is geen procesbegeleiding meer mogelijk. Dit besluit erkent ook dat we als een van de weinige gemeenten in de regio geen financiële steun meer bieden voor groenblauwe schoolpleinen. Het kan echter het draagvlak vergroten bij schoolbesturen om zelf actie te ondernemen en op zoek te gaan naar aanvullende financiële middelen, bijvoorbeeld via crowdfunding. Ook kunnen we de schoolbesturen, per brief informeren over stappen die ze zelf kunnen nemen en ze aan te jagen aan te sluiten bij lopende initiatieven zoals Operatie Steenbreek en NK Tegelwippen.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar vanaf 2025
Technische haalbaarheid	Haalbaar vanaf 2025 i.v.m. reeds lopende uitvoeringsacties
Programma	Wonen en leven
Team	Energie & Klimaat

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Keuzemogelijkheid	
Thema	Klimaatadaptatie
Onderwerp	Handelen bij calamiteit
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Stoppen met klimaatcrisisplannen in het kader van Handelen bij calamiteit (uitvoering RAAK) en deze up-to-date houden
Context – wettelijk kader	Raadsbesluit Beleid RAAK, Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), Nationale Adaptatie Strategie (NAS).
Financieel effect	€ 20.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar maar i.v.m. maatschappelijke risico's te ontraden
Maatschappelijk effect/ Risico	<p>Klimaat effecten kennen reële maatschappelijke risico's en schadekosten. Sommige risico's zoals hittestress zijn zelfs levensbedreigend. Zo hangt het aantal sterfgevallen direct samen met de temperatuurstijging. Tijdens de warmste periodes in juni en juli zijn de sterftcijfers het hoogst, zoals blijkt uit CBS-gegevens. In augustus 2020 stierven ongeveer 650 mensen in Nederland tijdens een hittegolf, terwijl in 2006 tijdens een hittegolf 1000 extra doden vielen. Hittestress veroorzaakt hiernaast jaarlijks ongemak en gezondheidsklachten, leidend tot verminderde arbeidsproductiviteit. Ouderen, jonge kinderen en mensen met een zwakke gezondheid zijn bijzonder kwetsbaar. Onze gemeente, met relatief veel kwetsbare groepen, zoals ouderen en jonge kinderen, richt zich vanaf 2024 allereerst op het verminderen van hittestress, vooral in bebouwde wijken die hitte-eilanden worden genoemd, zoals in De Booraard, Plaspoelpolder en Oud Rijswijk. We stellen voor de zomer dit jaar een lokaal Hitteplan op dat continu wordt geëvalueerd en bijgewerkt door onze gemeente en de GGD, samen met andere betrokken partijen. Dit proces van leren en aanpassen blijft jaarlijks doorgaan, met als doel altijd een effectief en actueel plan te handhaven. Naarmate onze leefomgeving steeds meer klimaatadaptiever wordt, zal calamiteitenaanpak minder nodig zijn. Daarom is er een nauwe afstemming met aandacht voor de synergie tussen het Ruimtelijk domein en Maatschappelijk domein.</p>
Bestuurlijke overwegingen	<p>Tijdens Raadsvergadering op 8 november 2022 is er een toezegging gedaan rondom klimaatcrisisplannen. Daarin heeft Wethouder Wit toegezegd om te bekijken of de crisisplannen voor Rijswijk voldoende zijn en in hoeverre voor Rijswijk aanpassingen nodig zijn. Na deze toezegging is op een later moment (op 27 juni 2023) door de gemeenteraad het beleidsdocument De RAAK 2023-2030 vastgesteld. Deze beleidsstrategie waarborgt de ontwikkeling van klimaatcrisisplannen voor klimaatgerelateerde problemen in Rijswijk. Het eerste crisisplan, het Lokaal Hitteplan, wordt vóór de zomer van 2024 afgerond, met regelmatige herzieningen gepland.</p> <p>Het opstellen en onderhouden van klimaatcrisisplannen zoals het Lokaal Hitteplan is momenteel niet wettelijk verplicht, maar wordt wel benadrukt als één van de 7 ambities voor lokale overheden</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>vanuit DPRA-afspraken. Gemeenten worden ook aangemoedigd om actie te ondernemen met de komst van de Landelijke Maatlat voor klimaatadaptieve leefomgeving. Naast hitte moeten we ook op termijn rekening houden met droogte en extreme buien.</p> <p>Het niet voorbereid zijn op klimaatcalamiteiten kan leiden tot aanzienlijke schade, geschat op €360 miljoen tegen 2025. Het is daarom cruciaal dat we ons adequaat voorbereiden op klimaatrisico's door niet alleen hitteplannen op te stellen en te onderhouden, maar ook aanvullende crisisplannen te ontwikkelen.</p>
Juridische haalbaarheid	<p>Mogelijk haalbaar maar er zijn grote risico's. Het is immers van belang om te benadrukken dat wij als organisatie juridisch verantwoordelijk zijn voor het waarborgen van een veilige werkomgeving en het voorkomen van schade, zowel aan ons personeel als aan ons eigendom. Bovendien kunnen wij mogelijk aansprakelijk worden gesteld voor schade veroorzaakt door klimaatgerelateerde factoren, indien er sprake is van nalatigheid. Een voorbeeld hiervan is het scenario waarin onze gemeente onvoldoende voorzorgsmaatregelen neemt tegen wateroverlast als gevolg van extreme neerslag, waardoor wij aansprakelijk kunnen worden gesteld voor eventuele schade. Deze aansprakelijkheid kan tevens betrekking hebben op schade als gevolg van droogte. Het is daarom van cruciaal belang dat wij als organisatie proactief handelen en de nodige maatregelen treffen om dergelijke risico's te minimaliseren om onze juridische verplichtingen na te komen.</p>
Technische haalbaarheid	Haalbaar vanaf 2025
Programma	Wonen en leven
Team	Energie & Klimaat en Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

2.1 Energietransitie isolatie aanpak

Keuzemogelijkheid	
Thema	Energietransitie
Onderwerp	Isolatie aanpak met stimuleringsbijdragen voor particulieren en VvE's
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven – inkomsten – gevolgen formatie
Context – wettelijk kader	<p>Uit de klimaatwet en het klimaatakkoord komt voort dat de gemeente de regierol heeft om bij te dragen aan het realiseren van de doelstellingen voor CO2 reductie. Een van de middelen het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Gemeenten hebben vanuit de Rijksoverheid de opdracht gekregen om woningeigenaren met een woning in het goedkope woonsegment en een slecht energielabel te ondersteunen bij het isoleren van de woning en hiervoor een lokale aanpak op isolatie uit te werken.</p> <p>Vanuit de Rijksoverheid is daarom circa 582.000 euro als specifieke uitkering Lokale aanpak Isolatie (SPUK LAI) beschikbaar gesteld aan Rijswijk. Voor de aanvraag van deze SPUK diende het Woningisolatieprogramma als onderbouwing. Met de inzet van de SPUK is het doel om in Rijswijk minimaal 321 koopwoningen met een WOZ-waarde onder NHG-grens en een slecht label isolatiemaatregelen te laten treffen. De SPUK LAI en het Woningisolatieprogramma houden samen weer verband met het raadsbesluit Transitievisie Warmte Rijswijk 2021.</p> <p>In juni 2023 heeft de gemeenteraad het Woningisolatieprogramma definitief vastgesteld, waarin wensen en eisen van de raad voor de verschillende doelgroepen tot zijn recht zijn gekomen. In november 2023 heeft het college de Regeling Woningisolatie Rijswijk 2024 vastgesteld. Deze regeling heeft voor het aanvragen van subsidie nu een einddatum van 31 december 2026.</p>
Keuzemogelijkheid	<p>Het budget bestaat dus uit een deel</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SPUK LAI - inkomsten uit het Rijk 2. Bij raadsbesluit en begrotingswijziging uit de algemene middelen beschikbaar gestelde woningisolatieprogramma <p>Looptijd beiden vooralsnog tot 31 december 2026. Er is een aantal varianten onder de loep genomen. <i>Doorgaan op de recent ingeslagen koers (8);</i> <i>Versoberen van de regeling (1-6, 9,10)</i> <i>(deels) stopzetten (7);</i> <i>Wijziging in het kasritme/verschuiving in jaarschijven (11)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a. Het aantal huishoudens waarvoor subsidie voor isolatiemaatregelen beschikbaar is halveren (het maximumbedrag per huishouden blijft gelijk).

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>b. stoppen met subsidie voor isolatie aan grondgebondenwoningen boven NHG-grens</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Het maximumbedrag per huishouden voor de subsidie isolatiemaatregelen halveren; het aantal huishoudens waarvoor subsidie beschikbaar is, blijft gelijk 3. Het aantal x beschikbare subsidies voor procesbegeleiding aan VvE halveren 4. De isolatiesubsidie niet meer beschikbaar stellen voor grondgebonden woningen maar wel voor VvE's beschikbaar houden. 5. De producten energiescan en subsidie voor advies en procesbegeleiding VvE's beschikbaar houden en stoppen met de subsidie voor isolatiemaatregelen. 6. Andersom dan 5. Wel subsidie op isolatiemaatregelen en geen energiescan en subsidie op ondersteuning en advies. 7. Totale isolatieprogramma stopzetten. 8. Huidig programma voortzetten tot en met 2026 9. Energiescans aan particulieren verminderen (plafond verlagen of naar nul) 10. Quickscan Energieadvies aan VvE's verminderen (plafond verlagen of naar nul) 11. Wijziging in het kasritme, verschuiven naar andere jaarschijven.
Financieel effect	<p>De variatie in keuzes heeft onderstaande globaal berekende effecten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a. Halveren van het aantal te bereiken woningen. Het doel was om in 2025 en 2026 1470 woningen (735 per jaar) te bereiken. De helft hiervan is 735 woningen (367 woningen). Het subsidiebudget euro 1,542.000 per jaar wordt dan euro 771.000. b. stoppen boven de NHG-grens: 442.000 euro per jaar. Opgeteld dus totaal 884.000 2. Max bedrag per subsidie halveren. Dit betekent dat de subsidie voor woningen met een WOZ-waarde onder NHG-grens en woningen in VvE's wordt verlaagd naar euro 1.250 en de subsidie voor grondgebonden woningen met een WOZ-waarde boven de NHG-grens wordt verlaagd naar euro 750 euro. Dit bespaart de helft van de jaarlijkse subsidiepoten ad euro 1.1 miljoen en euro 442.000 = euro 771.000 per jaar. Totaal 1,54 miljoen, 3. Aantal subsidies voor procesbegeleiding halveren. De subsidiepot voor procesbegeleiding bedraagt euro 195.000 per jaar. Bij een halvering bespaar je euro 97.500 per jaar. In 2 jaar euro 195.000. 4. Doel was 270 grondgebonden woningen met een WOZ-waarde tot de NHG-grens $\cdot \frac{2}{3} = 180$ keer euro 2.500 = euro 450.000 (euro 225.000 per jaar) + de grondgebonden woningen met een WOZ-waarde boven de NHG-grens waarvoor de subsidiepot euro 442.000

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>per jaar bedraagt. De besparing van dit scenario bedraagt daarmee in totaal euro 667.000 per jaar. In twee jaar 1,3 miljoen totaal.</p> <p>5. Als we in het geheel stoppen met de subsidie voor isolatiemaatregelen dan vallen de subsidiepot ad euro 1.1 miljoen voor de woningen met lage WOZ-waarde en woningen in een VvE en de subsidiepot ad euro 442.000 voor woningen met een hoge woz-waarde vrij. Dit levert een besparing van 1.542.000 per jaar op.</p> <p>6. Euro 195.000 per jaar voor de subsidie procesbegeleiding aan VvE's en euro 80.000 per jaar voor de besparing op Energieadvies en Quickscan is euro 275.000 per jaar. IN twee jaar dan 550.000. Voor het opzeggen van de lopende overeenkomsten voor de quickscan zal een afkoopsom betaald moet worden. De hoogte daarvan is niet bekend.</p> <p>7. Programma Isolatie aanpak stopzetten. Beschikbaar in 2025 en 2026 3,4 mio (1,7 mio per jaar), daarbinnen is 2x300.000 personeelslasten medewerkers toegerekend aan het Programma in 2025 en 2026. Werkelijke besparing is dan 1,4 mjo per jaar x2 = 2,8 mjo totaal bij stopzetten van het programma.</p> <p>8. Huidige aanpak en begroting handhaven, Geen effect</p> <p>9. Euro 30.000 per jaar * 2 jaar = euro 60.000</p> <p>10. Euro 50.000 per jaar * 2 jaar = euro 100.000. De overeenkomsten (verplichtingen) met de opdrachtnemers van de quickscan zullen opengebroken en afgekocht moeten worden. Hoogte ervan is niet bekend.</p> <p>11. we verlengen de duur van het programma met twee jaar (tot en met 2028). Het verwacht restant van 2024 schuift door naar 2027 en het verwacht restant 2025 en 2026 schuift naar 2028. (nb in de 1^e halfjaarrapportage 2024 is een eerste € 300.000 reeds naar 2027 verschoven).</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2024 niet €1.681.000 maar € 800.000 -> het verschil naar 2027 - in 2025 niet € 2.142.000 maar € 1.565.000 -> het verschil naar 2028 - In 2026 niet € 2.142.000 maar € 1.800.000 -> het verschil naar 2028 <p>Van 2024-2025-2026 is er dan theoretisch een tijdelijke vrijval van € 1.800.000 mogelijk op strikte voorwaarde dat de bestemmingsreserve voor 2027 € 1.100.000 beschikbaar stelt en in 2028 € 700.000.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Incidenteel -2025-2026
Haalbaarheid en advies	Omdat het een groot programma is, zijn er minstens 11 scenario's te bedenken en uit te werken. Niet alle scenario's zijn even

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>haalbaar en passend bij de landelijke doelstellingen en de doelstellingen van het Woningisolatieprogramma.</p> <p>Overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het Rijk met de SPUK LAI gemeenten de opdracht hebben gegeven om zich in te spannen om woningeigenaren in het goedkope woonsegment te helpen met verduurzamen.• Het Woningisolatieprogramma zich richt op woningeigenaren die moeite hebben om zelf aan de slag te gaan met de verduurzaming van hun woning.• Het Woningisolatieprogramma een aanvulling is op de regelingen en ondersteuning vanuit Rijksoverheid. De ondersteuning vanuit de Rijksoverheid zich vooral richt op financiële ondersteuning en de gemeente daarom juist een rol kan vervullen in advies en procesbegeleiding.• We als gemeente een betrouwbare overheid willen zijn die duidelijkheid en zekerheid biedt over de lange termijn. Vooral voor VvE's die een lange doorlooptijd hebben, is dit een belangrijke voorwaarde om aan de slag te gaan met de verduurzaming van een pand. <p>Is het advies dat de volgende 4 scenario's optioneel zijn om uit te werken:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Stoppen met de subsidie voor isolatiemaatregelen op grondgebonden woningen met een WOZ-waarde boven de NHG grens. Besparing: 442.000 euro per jaar. Totaal 884.000 of;2. Stoppen met subsidie voor isolatiemaatregelen op grondgebonden woningen (zowel woningen met een WOZ-waarde boven als onder de NHG-grens). Besparing: 667.000 euro per jaar. Totaal 1.334.000 of;3. Het maximale subsidiebedrag per woning voor isolatiemaatregelen verlagen van 2.500 euro voor woningen onder de NHG-grens en VvE's naar 1.250 euro en van 1.500 euro voor woningen met een WOZ-waarde boven de NHG-grens naar 750 euro. Besparing: 771.000 euro per jaar. Totaal 1.542.0004. Tijdelijk vrij laten vallen van bedragen in 2024-2025-2026, totaal € 1.800.000 op strikte voorwaarde dat de bestemmingsreserve voor 2027 € 1.100.000 beschikbaar stelt en in 2028 € 700.000. <p>Ambtelijk wordt voorgesteld om scenario 4 aan het college voor te leggen. Hierdoor lukt het om:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het woningisolatieprogramma te behouden conform de doelen en de verwachtingen én;• een realistische bijdrage te leveren aan scenario(s) van het 'financiële dal' waar de gemeente in dreigt te vallen én;
--	---

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<ul style="list-style-type: none"> • uit te gaan van het feit dat verduurzaming door isolatie een meerjarige inspanning is die sowieso verder reikt dan de oorspronkelijke looptijd van het programma.
<p>Maatschappelijk effect/ Risico</p>	<p>We hebben voor uitvoering van Woningisolatieprogramma een specifieke uitkering (spuk LAI) vanuit het Rijk ontvangen. Daaraan hangt de verplichting om te zorgen dat minimaal 321 woningen met een WOZ_waarde onder de NHG-grens en een slecht label isolatiemaatregelen treffen. We hebben bij de aanvraag van de SPUK aangegeven deze in te zetten voor de subsidie op isolatiemaatregelen. Als er wordt gekozen om deze te stoppen, dan zullen we een deel van de SPUK moeten terugbetalen (het deel dat BTW-compensabel is omdat we de SPUK dan inzetten voor producten en diensten waarover we BTW betalen en die we uit het btw-compensatiefonds kunnen terugkrijgen). Daarnaast moeten we opnieuw bekijken hoe we de verantwoording over hoeveel woningen isolatiemaatregelen hebben getroffen inrichten, omdat we deze informatie dan niet meer verzamelen met de subsidietoekenning</p> <p>Als de specifieke uitkering niet uitgegeven wordt, dient dit aan het Rijk terugbetaald te worden.</p> <p>Vanaf 2015 zijn er binnen Rijswijk enkele trajecten met VvE aangegaan waarbij de gemeentelijke ondersteuning bestond uit deels financieren van het proces (samen met landelijke subsidies) Voorbeelden zijn VvE Hammerkjoldlaan en VvE Marschallplein waarbij de werkzaamheden nu bijna zijn afgerond. Hieruit blijkt de lange doorlooptijd en de noodzaak om dit te ondersteunen vanuit de gemeente. Mede dit in combinatie met de grote hoeveelheid VvE's heeft geleid tot de keuze voor het Woningisolatieprogramma. De gemeenteraad heeft eind 2022 gevraagd om een aanpak die woningeigenaren en VvE helpt bij het treffen van isolatiemaatregelen. Het woningisolatieprogramma is daaruit voortgekomen met 'voor elk wat wils'.</p> <p>In 2022 zijn wij vanuit de SPUK Energiearmoede gestart met een kleinschalige VVE aanpak. Vanaf begin 2024 zijn we gestart met het opschalen van de VvE aanpak met als doel een groot aantal VvE;s en eigenaren enthousiast te maken om stappen te zetten. We zijn nu met circa 30 middelgrote en grote VVE's in gesprek. Het aantal appartementen binnen deze 30 VvE's is naar schatting 2.000. De doorlooptijden voor verduurzaming van VvE's is 3 tot 5 jaar. De fase waarin deze VvE varieert van onderzoek- tot planvormingsfase. Het intrekken of versoberen van subsidie procesbegeleiding kan ertoe leiden dat de verduurzamingscommissie en/of het bestuur van de VvE geen goedkeuring krijgt voor het uitvoeren van de onderzoeken en daarmee de verduurzamingstrajecten stagneren.</p> <p>In april 2024 ontvangen alle appartement-eigenaren (circa 6.000) waarmee we nog niet in gesprek zijn een uitnodiging voor een intake/kennismaking met één van de VVE adviseurs.</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>Een groot risico is hierin een onbetrouwbare overheid waar VvE's die besloten hebben stappen te gaan zetten te horen krijgen dat een deel van de subsidie niet meer verkregen gaan worden. De verwachting is dat veel van de VvE's besluiten te gaan stoppen en de plannen in de ijskast te zetten. Een voorbeeld hiervan is de onzekerheid omtrent de salderingsreling van de zonnepanelen. De VvE zijn alleen geholpen bij langjarige zekerheid om hun plannen op te baseren.</p>
Bestuurlijke overwegingen	<p>Vanuit de Rijksoverheid zijn er verschillende regelingen om woningeigenaren en VvE's financieel te ondersteunen bij het treffen van isolatiemaatregelen (zoals subsidie via het RVO en gunstige leenvoorwaarden via het Warmtefonds). De rol van gemeente zou zich dan ook allereerst moeten richten op hulp en ondersteuning van woningeigenaren bij het doorlopen van het verduurzamingstraject en het vinden van de beschikbare ondersteuning vanuit het Rijk. Wij adviseren dan ook om bij eventuele bezuinigen de energieadviezen, quickscans en de subsidie voor procesbegeleiding aan VvE's zoveel mogelijk te behouden.</p> <p>Vanuit dat oogpunt zou een eventuele bezuiniging in 2025 of 2026 gezocht moeten worden in het verminderen van de subsidie voor isolatiemaatregelen. Vanuit de SPUK LAI hebben gemeente de opdracht gekregen om woningeigenaren met een woning in het goedkope woonsegment en een slecht energielabel te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning. Dit is ook de kern van het Woningisolatieprogramma. Vanuit die achtergrond is het niet logisch en niet passend bij de taak en doelstellingen van de gemeente om de ondersteuning aan grondgebonden woningen met een lage WOZ-waarde en VvE's stop te zetten. Ons advies is om een eventuele bezuiniging binnen dit Programma slechts te zoeken in de subsidie voor isolatiemaatregelen aan woningeigenaren met een woning met een WOZ-waarde boven de NHG-grens.</p> <p>In de praktijk merken we dat de subsidie voor isolatiemaatregelen veelal de reden is om contact te leggen met de gemeente. Voor grondgebonden woning met een WOZ-waarde tot de NHG-grens geldt dat de gemeente actief inzet op het contact met inzet van de energiefixers. Dit heeft ertoe geleid dat van alle producten die worden aangeboden vanuit het woningisolatieprogramma, het energieadvies voor grondgebonden tot nu toe het meeste is aangevraagd.</p> <p>Woningeigenaren die onderdeel zijn van een VvE zoeken vaak het contact met vragen over de subsidiemogelijkheden. We merken daarbij ook dat veel van deze woningeigenaren moeite hebben om andere leden van de VvE mee te krijgen in de verduurzamingsplannen. De quickscan en de subsidie op procesbegeleiding zijn beschikbaar om VvE's te helpen in de</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>stappen die nodig zijn voor de gezamenlijke besluitvorming over verduurzaming in de VvE. De subsidie op isolatiemaatregelen blijkt effectief in het aanzetten van woningeigenaren binnen een VvE om contact op te nemen met de gemeente over de mogelijkheden. Veel effectiever dan het aanbod van een quickscan of subsidie op procesbegeleiding, maar de quickscan en de subsidie voor procesbegeleiding zijn wel cruciaal om de woningeigenaren binnen een VvE te ondersteunen bij de uitdagingen waar ze in het gezamenlijke proces tegenaan lopen.</p> <p>De Rijswijkse subsidie op procesbegeleiding is complementair en stapelbaar met de rijksregeling (SVVE-regeling). Voordeel hiervan is dat als de verduurzaming in stemming wordt gebracht tijdens de ALV van de VvE het plan doordacht en doorberekend is en dat leden op basis van onderzoek en advies van specialisten een weloverwogen keuze kunnen maken. Nadeel van deze subsidie loslaten is dat er gestemd wordt in de ALV zonder compleet inzicht. Dit kan leiden verrassingen achteraf in de vorm van bijvoorbeeld hogere kosten van de maatregelen, een hogere maandlast of een plan dat weggestemd wordt omdat de keuzes of het proces onvoldoende zijn uitgewerkt en afgestemd met de leden.</p>
Juridische haalbaarheid	<p>Regeling intrekken: hiervoor moet eerst worden uitgezocht welke juridische voorwaarden hiervoor gelden.</p> <p>Aanpassen van het aantal energieadviezen of woning/gebouw eigenaren dat in aanmerking komt voor subsidie kan door het subsidieplafonds en plafonds voor de energiescan en quickscan naar beneden bij te stellen. De plafonds worden per kalenderjaar vastgesteld, dus die kunnen ieder jaar door college worden lager/hoger worden vastgesteld op basis van de begroting.</p> <p>Het aanpassen van het subsidiebedrag per aanvrager (dus we houden het aantal woning/gebouweigenaren die we kunnen helpen gelijk, maar verlagen de maximum subsidie) vraagt een aanpassing van de Regeling Woningisolatie Rijswijk. Hier zitten juridische knelpunten aan.</p> <p>Het openbreken van de contracten met de opdrachtnemers van de quickscan zal een afkoopsom met zich meebrengen</p> <p>Het risico bij verschuiven van de jaarschijf van 2024 naar 2027 is dat een onverwachte groei in aantal en omvang van de aanvragen een tekort oplevert dat gecorrigeerd moet worden. We zijn immers gehouden het subsidieplafond van 2024.</p>
Technische haalbaarheid	nvt
Programma	Wonen en Leven
Team	Energie & Klimaat

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

2.2 Werkbudget Energie

Keuzemogelijkheid	
Thema	Energietransitie
Onderwerp	Werkbudget Energie in de exploitatie
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Niks veranderen – eventueel in zwaarste scenario te versoberen
Context – wettelijk kader	Dit is een budget in de exploitatie met de noemer werkbudget.
Financieel effect	Er is een totaal van 327.000 werkbudget Bestemd voor 7 onderwerpen. Aframen is zeer ongewenst. En voor een deel niet mogelijk. In 2027 is er zelfs extra ophoging nodig vanwege de noodzaak om Personeelslasten door te belasten op dit product.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel budget
Toelichting op de inhoud Haalbaarheid	<p>Het werkbudget is structureel en voor meerdere jaren vooruit geraamd. De besteding is divers en bestemd voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inkoop van werkzaamheden in een meerjarig contract Regionaal Energieket (huidige aanbieder) Inkoop en organiseren van wat nodig is voor de Monitor duurzaamheid (uitvoering motie). 35.000 2. Inkoop van het aanbod aan Onderwijs pakketten en begeleiding voor de leerlijn energietransitie voor basisonderwijs en middelbaar onderwijs. 25.000 3. Inkoop van het aanbod van energiescans en advies aan ondernemers als stimulans tot verduurzamen bedrijfstgoed. Publiek private samenwerking. 25.000 4. Uitbesteding van specialistische onderzoek zoals SoortenManagement Plan; haalbaarheid Zon-op-Dak; verkenning energiehub; verkenning geothermiebron; verkenning aquathermie; Proces-, communicatie-, onderzoekskosten tot aan SOK

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

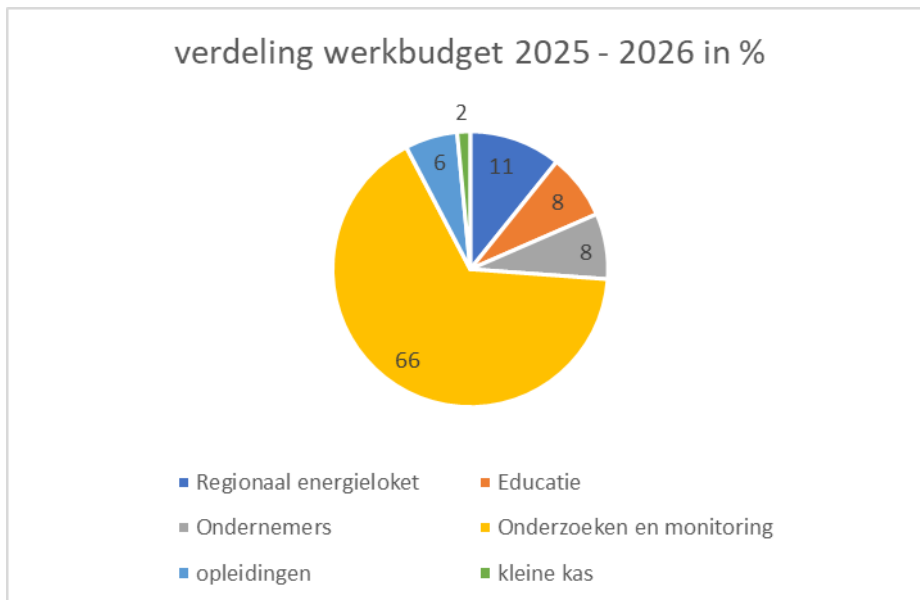
	<p>warmtenet en WOS (aandeel gemeente); Meerjarige contracten voor applicaties; monitoringstools. 215.000</p> <p>5. Opleidingstrajecten 14 teamleden. 20.000</p> <p>6. Kleine kas voor ondersteuning Adviesraad Energietransitie, teamactiviteiten. 5.000</p> <p>7. Vanaf 2027 staat 300.000 per jaar geraamd voor vaste medewerkers op vaste formatie en externe inhuur op vacatures. Conform besluiten in GMT en college en in lijn met de trend en verwachtingen voor ten minste de komende 10 jaar is een team E&K opgericht waarbij de kennis van de transitie van energie, warmte en klimaat in eigen huis wordt ontwikkeld en geborgd.</p> <p>Per onderwerp zijn het relatief kleine bedragen, die samen optellen tot maximaal 327.000 per jaar.</p> <p>NB in 2023 is incidenteel vergoed een onderzoek voor Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed.</p>
<p>Maatschappelijk effect/ Risico</p>	<p>Als we geen of minder werkbudget beschikbaar hebben dan kunnen we geen geplande onderwerpen financieren uit de lijst en ook geen ruimte in ramen voor opdrachten die uit politiek, bestuur en maatschappelijke vraag voortkomen in de loop van een jaarschijf. En geen applicaties en geen energieloket. Vanaf 2027 wordt vooralsnog 3 ton dekking personeelslasten opgevoerd. Zie ook onder bestuurlijke overwegingen.</p>
<p>Bestuurlijke overwegingen per onderwerp waar het werkbudget voor bestemd is:</p>	<p>1. Een deel van het budget is bestemd voor het regionale energieloket (los van wie de aanbieder in de toekomst zal zijn) waar specialistische expertise ingezet wordt voor de inwoners en ondernemers in Rijswijk, om hen te helpen vastgoed te verduurzamen in alle vormen en alternatieven die er zo al zijn. De 'loket' functie is het minimale wat we - via de gemeente als opdrachtgever - kunnen aanbieden om</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>de doelen van energietransitie te bereiken.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Educatie en voorlichting aan jongere generaties is een belangrijke manier om bewustwording en gedragsverandering te stimuleren. De lespakketten worden samen met Onderwijs en waar mogelijk in combinatie met de Energy Cave ingezet. Hier zit dus ook de inzet voor de Energy Cave entiteit in.3. Ondernemers zijn een bijzondere doelgroep waar voor verduurzaming een opgave ligt in de komende jaren, zowel vrijwillig als met labels (kantoren) en in verband met de kans om netcongestie voor te zijn door slim samen te werken. Goede voorbeelden werken ook positief voor het vestigingsklimaat en imago van Rijswijk in de regio.4. Onderzoek en monitoring is veelzijdig maar dat is dan ook het kenmerk van de hele opgave energietransitie. Elk vakteam dat beleid maakt hoort de beschikking te kunnen hebben over dit type werkbudget, waarvan de inzet overeenkomt met het coalitie-akkoord, wensen en moties uit de raad, calamiteiten en het ambtelijke jaarwerkplan.5. Omdat we bewust kiezen om in de krappe markt zij-instromers aan te trekken, wordt extra geïnvesteerd in opleidingen. Evident dat dit essentieel is voor de dienstverlening en de resultaten.6. Er is een klein budget geraamd out-of-pocket voor de teams in Rijswijk (en in ons geval ook voor de Adviesraad) voor bijeenkomsten, teambuilding etc.7. Dit geraamde bedrag voor dekking P kosten kan niet worden ingeleverd. <p>Advies: behouden in de exploitatie voor de vele doelen die dit dient. Anders geen opleidingen, geen onderzoeken, geen loket, geen ondernemers aanpak, geen</p>
--	--

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	educatie/energy cave samenwerking, geen warmtenet, geen monitoring etc. Het team en taakveld kan nagenoeg opgeheven worden. Hooguit kan op opleidingen en team ontwikkeling kosten ingeleverd worden.
Juridische haalbaarheid	juridische belemmeringen zijn er voor de meerjarige verplichtingen in contracten zoals het energieloket, het CRM systeem en andere applicaties en tools.
Technische haalbaarheid	nvt
Programma	Wonen en Leven
Team	Energie & Klimaat

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

3.1 Beleidsontwikkeling retail en bedrijventerreinen

Keuzemogelijkheid	
Thema	Economische Zaken
Onderwerp	Beleidsontwikkeling
Portefeuillehouder	Werner van Damme
Categorie	Uitgaven
Keuze mogelijkheid	Minimale beleidsontwikkeling
Context – wettelijk kader	<p>Beleidsontwikkeling op economisch gebied kent geen wettelijke basis. Er is een grote beleidsvrijheid, waarbij welrekening dient te worden gehouden met de Wet Markt en overheid, Winkeltijdenwet en Drank- en horecawet.</p> <p>Met deze beleidsvrijheid is het aan de gemeente zelf om te beslissen hoe en op welke wijze beleid wordt ontwikkeld ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad.</p>
Financieel effect	<p>In de begroting is jaarlijks € 125k opgenomen voor beleidsontwikkeling ten behoeve van retail en bedrijventerreinen. Te realiseren keuze: inleveren 75k – 125k op het bestaande budget.</p> <p>Daar aangekoppeld heeft dit indirect effect op de formatie.</p>
Incidenteel - structureel	<p>Minimale beleidsontwikkeling kan zowel incidenteel als structureel worden ingezet.</p> <p>Gezien lopende opdrachten voor 2024, zou dit vanaf 2025 kunnen worden toegepast.</p>
Haalbaarheid	Minimalisatie tot een bandbreedte van € 0 – 50k voor minimale beleidsontwikkeling
Maatschappelijk effect	Minimale beleidsontwikkeling kan een effect hebben op het ondernemers- en vestigingsklimaat voor ondernemers in Rijswijk.
Risico's	Het gevolg van minimale beleidsontwikkeling kan zijn dat bedrijven vertrekken en de werkgelegenheid in de stad afneemt. Bewoners vinden daardoor minder snel een baan in de nabijheid.
Bestuurlijke overwegingen	<p>Coalitie akkoord - thema Economische Zaken</p> <p>Rijswijk is naast een woonstad ook een werkstad. We willen een stad zijn met een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigingsklimaat en een sterke betrokken lokale economie. We willen onze economische positie versterken. We trekken nieuwe bedrijvigheid aan via een actief acquisitiebeleid en het ontwikkelen van een aantal locaties. Richting Den Haag en Delft positioneren wij ons als vestigingslocatie voor opschalende bedrijven, internationale bedrijvigheid en instellingen via een actief locatiebeleid. Tegelijkertijd hebben we ook oog voor het unieke dorpse karakter van Rijswijk. Ons onderwijs- en arbeidsmarktbeleid is gericht op de maakindustrie en praktische beroepen.</p>
Juridische haalbaarheid	Juridisch zijn er geen belemmeringen voor het minimaliseren van beleidsontwikkeling.
Technische haalbaarheid	n.v.t.
Programma	Economische aangelegenheden

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Team	Economische Zaken
------	-------------------

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

3.2 Beleidsuitvoering bedrijventerreinen

Thema	Economische Zaken
Onderwerp	Beleidsuitvoering bedrijventerreinen
Portefeuillehouder	Werner van Damme
Categorie	Uitgaven
Keuze mogelijkheid	Minimale beleidsuitvoering
Context – wettelijk kader	<p>Beleidsuitvoering op economisch gebied kent geen wettelijke basis. Er is een grote beleidsvrijheid, waarbij welrekening dient te worden gehouden met de Wet Markt en overheid, Winkeltijdenwet en Drank- en horecawet.</p> <p>Met deze beleidsvrijheid is het aan de gemeente zelf om te beslissen hoe en op welke wijze beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad.</p>
Financieel effect	<p>In de begroting is jaarlijks € 91k opgenomen voor acquisitie en promotie ten behoeve van bedrijventerreinen. Daarnaast is er tot en met 2025 nog € 75k beschikbaar vanuit het coronamaatregelenpakket.</p> <p>Te realiseren keuze: inleveren € 45k – 91k op het bestaande budget. Inleveren budget coronamaatregelenpakket voor 2025: € 50K.</p> <p>Daar aangekoppeld heeft dit indirect effect op de formatie.</p>
Incidenteel - structureel	<p>Minimale beleidsuitvoering kan zowel incidenteel als structureel worden ingezet.</p> <p>Gezien lopende opdrachten en huurovereenkomsten voor zou dit vanaf 2027 kunnen worden toegepast. De incidentele omzetting (coronamaatregelenpakket) kan vanaf 2025.</p>
Haalbaarheid	<p>Minimalisatie tot een bandbreedte van € 0 – 46k voor minimale beleidsuitvoering.</p>
Maatschappelijk effect	<p>Vanuit het budget wordt momenteel de huur voor de Energy Cave voldaan en is het beschikbare budget coronamaatregelenpakket bestemd voor de oprichting van een BIZ voor het Middengebied PPP.</p> <p>De betaling van de huurlasten voor de Energy Cave is onderdeel van de toegekende MRDH projectbijdrage voor de Energy Cave/ campusontwikkeling. Dat is voor 2024 en 2025 nog van toepassing. De huurovereenkomst voor de Energy Cave loopt tot en met 31 december 2026 De huisvestingslast voor de Energy Cave bedroeg in 2023 ca. € 115K en overstijgt het huidige beschikbare budget voor beleidsuitvoering.. Het doel is dat de Energy Cave een eigenstandige organisatie wordt die zich zelf voorziet in het bekostigen van de huisvestingslasten. Dat houdt in dat lasten op den duur niet meer voor rekening van Rijswijk komen.</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>Het niet meer betalen van de huurlasten houdt in dat de (door)ontwikkeling van de Energy Cave stopt en ook de twee tranche van de toegekende MRDH projectbijdrage mogelijk niet wordt verkregen, dan wel dient te worden terugbetaald.</p> <p>Het beperken van het coronamaatregelen budget zal tot gevolg hebben dat, indien de gewenste BIZ voor het Middengebied tot stand is gekomen, geen verder ondersteuning kan worden geboden. Het budget voor 2025 (€ 50K) is gereserveerd om de BIZ te ondersteunen in het opzetten van parkmanagement.</p>
Risiko's	<p>Het niet meer financieren van de huurlast van de Energy Cave leidt zeer waarschijnlijk tot een juridisch geschil met de verhuurder.</p> <p>Een goed functionerende BIZ is van belang in de verdere aanpak van de revitalisering van het Midden gebied van de Plaspoelpolder. Ondersteuning vanuit de gemeente draagt daar aan bij. Zonder deze steun kan het effect van de BIZ juist leiden tot weerstand bij eigenaren.</p>
Bestuurlijke overwegingen	<p>Coalitie akkoord - thema Economische Zaken</p> <p>Rijswijk is naast een woonstad ook een werkstad. We willen een stad zijn met een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigingsklimaat en een sterke betrokken lokale economie. We willen onze economische positie versterken.</p> <p>We gaan door met het herstructureren van de Plaspoelpolder. De kern van de Plaspoelpolder wordt benut om mkb in dienstverlening en productie te huis - vesten, bij voorkeur met een duurzaam bedrijfsprofiel en aandacht voor circulaire economie. De randen ontwikkelen we tot (gemengde) woon-werkgebieden. Kwaliteitsverbetering en het zorgen voor een goed bereikbare en veilige omgeving hebben prioriteit.</p> <p>Het college doet een voorstel voor de positionering van het accountmanagement economische zaken, gericht op versterking van de werklocaties en acquisitie.</p> <p>Het mkb is de drager van onze economie. We koesteren ondernemers door te helpen bij het vinden van personeel, het leggen van relaties en het verbeteren van vaardigheden zoals digitalisering. Hiervoor nemen we de komende jaren middelen op in de begroting. De BBR heeft hierin een belangrijke rol. We zetten de samenwerking met hen voort. We stimuleren en faciliteren innovatieve start-ups, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van flexwerklocaties. We profileren ons als innovatieve stad om zo meer bedrijven aan te trekken.</p> <p>Het college komt met een voorstel voor investeringen in de openbare ruimte op alle werklocaties, waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden om budget te genereren via private middelen en/of de inzet van BIZ-gebieden.</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Juridische haalbaarheid	De lopende huurovereenkomst voor de Energy Cave biedt geen tussentijdse opzegmogelijkheid. Dit maakt het lastig om deze overeenkomst eenzijdig op te zeggen zonder financiële consequenties.
Technische haalbaarheid	n.v.t.
Programma	Economische aangelegenheden
Team	Economische Zaken

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

3.3 Beleidsuitvoering retail

Thema	Economische Zaken
Onderwerp	Beleidsuitvoering retail
Portefeuillehouder	Werner van Damme
Categorie	Uitgaven
Keuze mogelijkheid	Minimale beleidsuitvoering
Context – wettelijk kader	<p>Beleidsuitvoering op economisch gebied kent geen wettelijke basis. Er is een grote beleidsvrijheid, waarbij welrekening dient te worden gehouden met de Wet Markt en overheid, Winkeltijdenwet en Drank- en horecawet.</p> <p>Met deze beleidsvrijheid is het aan de gemeente zelf om te beslissen hoe en op welke wijze beleid wordt ontwikkeld ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad.</p>
Financieel effect	<p>In de begroting is jaarlijks € 41k opgenomen voor acquisitie en promotie ten behoeve van retail. Voor 2024 en 2025 is dit met 40K per jaar verhoogd tot 81K vanuit de reserve Revitalisering Oud Rijswijk. Vanaf 2026 valt dit weer terug naar 41K. Te realiseren keuze: inleveren 20k – 81k op het bestaande budget.</p> <p>Daar aangekoppeld heeft dit indirect effect op de formatie.</p>
Incidenteel - structureel	<p>Minimale beleidsuitvoering kan zowel incidenteel als structureel worden ingezet.</p> <p>Gezien lopende opdrachten voor 2024, zou dit vanaf 2025 kunnen worden toegepast.</p>
Haalbaarheid	Minimalisatie tot een bandbreedte van € 0 – 20k voor minimale beleidsontwikkeling
Maatschappelijk effect	<p>Vanuit het budget wordt met name het winkelcentrummanagement voor Bogaard stadscentrum en Oud Rijswijk betaald. Hierover zijn afspraken gemaakt en verminderde bijdrage vanuit de gemeente vergroot de lasten voor ondernemers.</p> <p>Het budget uit de reserve Revitalisering Oud Rijswijk is niet structureel en wordt beoogd om te worden ingezet om het historisch karakter van Oud Rijswijk te versterken. Hiermee moet het winkelcentrum aantrekkelijker worden voor bezoekers om langer te verblijven. Het niet inzetten van dit budget vraagt om investeringen vanuit ondernemers en reguliere investeringen in het openbare gebied.</p>
Risico's	Ondernemers die de mogelijke lasten verzwaaring niet kunnen dragen zullen vertrekken en leidt tot leegstand van de vitale winkelgebieden. Met als gevolg dat er minder voorzieningen voor de inwoners beschikbaar zijn.
Bestuurlijke overwegingen	Coalitie akkoord - thema Economische Zaken

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>Rijswijk is naast een woonstad ook een werkstad. We willen een stad zijn met een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigingsklimaat en een sterke betrokken lokale economie. We willen onze economische positie versterken.</p> <p>Oud Rijswijk heeft een unieke verblijfskwaliteit en sfeer. We versterken de positie van Oud Rijswijk in het nieuwe omgevingsplan, gaan investeren in de verblijfskwaliteit en sturen op branchering en kwaliteit in wat passend is voor dit gebied, zodat het karakter van Oud Rijswijk behouden blijft.</p> <p>Bogaard Stadscentrum wordt ontwikkeld van monotoon winkelcentrum naar levendig woongebied waar het prettig wonen en verblijven.</p>
Juridische haalbaarheid	Met beide winkelcentrummanagers zijn overeenkomst gesloten. Deze moeten worden beoordeeld op tussentijdse beëindiging.
Technische haalbaarheid	n.v.t.
Programma	Economische aangelegenheden
Team	Economische Zaken

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

3.4 Economische aangelegenheden

Thema	Economische Zaken
Onderwerp	Economische aangelegenheden
Portefeuillehouder	Werner van Damme
Categorie	Uitgaven
Keuze mogelijkheid	Minimale beleidsondersteuning in data, beperken accountmanagement en publieke uitingen EZ en terugdringen regionale samenwerkingen
Context – wettelijk kader	<p>Beleidsuitvoering op economisch gebied kent geen wettelijke basis. Er is een grote beleidsvrijheid, waarbij welrekening dient te worden gehouden met de Wet Markt en overheid, Winkeltijdenwet en Drank- en horecawet.</p> <p>Met deze beleidsvrijheid is het aan de gemeente zelf om te beslissen hoe en op welke wijze beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad.</p>
Financieel effect	<p>In de begroting is jaarlijks € 50k opgenomen voor het bedrijfscontactpunt. Daarnaast is er tot 2025 nog € 50k beschikbaar vanuit het coronamaatregelenpakket. Verder is er nog € 50K beschikbaar voor regionale samenwerking. In totaal € 100K structureel en incidenteel € 50K tot en met 2025.</p> <p>Te realiseren keuze: inleveren structureel budget € 55k – 100k op het bestaande budget.</p> <p>Daar aangekoppeld heeft dit indirect effect op de formatie.</p>
Incidenteel - structureel	<p>Minimale inzet op beleidsondersteuning, regionale samenwerkingen en accountmanagement kan zowel incidenteel als structureel worden ingezet.</p> <p>Gezien lopende opdrachten en huurovereenkomsten voor 2024, zou dit vanaf 2025 kunnen worden toegepast.</p>
Haalbaarheid	<p>Minimalisatie tot een bandbreedte van € 0 – 55k</p> <ul style="list-style-type: none">- 0 - 20K voor Bedrijfscontactpunt- 0 – 35K voor Regionale samenwerking
Maatschappelijk effect	<p>Het beschikbare budget wordt op verschillende manieren ingezet, o.a. voor:</p> <ul style="list-style-type: none">- Inkoop data voor beleidsontwikkeling en ondersteuning van de beleidsuitvoering, zoals CRM systeem en werkgelegenheidsregister;- Deelname stichting Businesspark Haaglanden (BPH);- Partner programma met Den Haag ten behoeve van citymarketing- (promotionele) uitingen via (sociale) media en deelname evenementen.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	Beperking van het budget zal een beperkt maatschappelijk effect hebben, maar kan wel effect hebben op het ontwikkelingen van beleid en de uitvoering daarvan.
Risico's	Beëindigen deelname BPH leidt tot afzondering van Rijswijk in de nog bredere opgave voor het behouden van ruimte voor werken.
Bestuurlijke overwegingen	<p>Coalitie akkoord - thema Economische Zaken</p> <p>Rijswijk is naast een woonstad ook een werkstad. We willen een stad zijn met een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigingsklimaat en een sterke betrokken lokale economie. We willen onze economische positie versterken.</p> <p>Het college doet een voorstel voor de positionering van het accountmanagement economische zaken, gericht op versterking van de werklocaties en acquisitie.</p> <p>Het mkb is de drager van onze economie. We koesteren ondernemers door te helpen bij het vinden van personeel, het leggen van relaties en het verbeteren van vaardigheden zoals digitalisering. Hiervoor nemen we de komende jaren middelen op in de begroting. De BBR heeft hierin een belangrijke rol. We zetten de samenwerking met hen voort. We stimuleren en faciliteren innovatieve start-ups, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van flexwerklocaties. We profileren ons als innovatieve stad om zo meer bedrijven aan te trekken.</p>
Juridische haalbaarheid	De inzet van het budget vanuit het Coronamaatregelenpakket is toegezegd aan stichting Hoteloverleg Rijswijk voor het ontwikkelen van arrangementen om retail, leisure en horeca meer met elkaar te verbinden.
Technische haalbaarheid	n.v.t.
Programma	Economische aangelegenheden
Team	Economische Zaken

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.1 Voetgangersbrug RijswijkBuiten

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Annuleren voetgangersbrug t.h.v. Kindscentrum Rijswijk Buiten
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Door de voetgangersbrug over de Beatrixlaan te schrappen wordt 1,5 miljoen aan investering bespaard (kapitaallasten €45.375, drukkend op de mobiliteitsreserve) en is er geen extra investering noodzakelijk van (meer dan) 2,2 miljoen vanuit het project tunnel station RijswijkBuiten. Het initiële ontwerp is nog exclusief lift, welke zal moeten worden toegevoegd vanwege inclusiviteit.
Context – wettelijk kader	Bestemmingsplan RWB
Financieel effect	Besparing van 1,5 miljoen op het reeds toegewezen budget voor de voetgangersbrug en de benodigde 2,2 miljoen extra die nodig is om de brug daadwerkelijk te bouwen.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	De 1,5 miljoen die reeds is gereserveerd valt vrij, waardoor er €45.375 aan kapitaallasten voor de komende 40 jaar bespaard wordt. Deze gelden kunnen worden ingezet voor het verbeteren van de verkeersveiligheid (verlagen snelheid op kruispunt Laan van het Haantje – Beatrixlaan) en deels of volledig (als er niks van het ter beschikking gestelde budget wordt ingezet voor verkeersveiligheid (kosten hiervoor vooralsnog onbekend)) als bezuiniging worden beschouwd.
Haalbaarheid	Goed te doen. Voordat de brug gebouwd kan worden is eerst nog 2,2 miljoen nodig voor de brug zelf en daar komen de kosten voor het realiseren van een lift nog bovenop. Daarbij sluit de voetgangersbrug totaal niet aan bij actuele aandachtspunten die zich voordoen in Rijswijk. De stekker uit dit project trekken is zelfs als we niet zouden moeten bezuinigen de enige logische oplossing.
Maatschappelijk effect/ Risico	Is er niet. In het rapport uit 2021 is de potentie van de voetgangersbrug op basis van landelijke cijfers sterk overschat en zal op basis van inzichten sinds 2021 zeer beperkt worden gebruikt. (Zie ook memo herziening nut en noodzaak voetgangersbrug). De enige partij die hierin beperkte in gedupeerd worden is het Kindcentrum zelf. Dit is echter verwaarloosbaar ten opzichte van de investeringen die noodzakelijk zijn.
Bestuurlijke overwegingen	Het ter beschikking gestelde budget van 1,5 als bezuiniging goedkeuren en/ of deels inzetten om de verkeersveiligheid op het nabijgelegen kruispunt (Laan van het Haantje – Beatrixlaan) te verbeteren en de rest voor andere ambities in te zetten of als bezuiniging te beschouwen.
Juridische haalbaarheid	Ja, valt onder bevoegdheid van de raad.
Technische haalbaarheid	Ja, wordt verder niks meer gebouwd.
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.2 Ophoging Hoornbrug

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Ophoging Hoornbrug
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	Investeringen
Keuzemogelijkheid	<p>De ophoging van de Hoornbrug is al jaren geleden gestopt. Recent is de brug in groot onderhoud geweest. Project is afgesloten en kan worden afgevoerd.</p> <p>Dit houdt in een bezuiniging van plus minus 700.000 aan investering en hierbij een structurele bezuiniging op de kapitaallasten drukkend op de mobiliteitsreserve van €32.000 over de komende 20 jaar.</p>
Context – wettelijk kader	x
Financieel effect	x
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	x
Haalbaarheid	x
Maatschappelijk effect/ Risico	x
Bestuurlijke overwegingen	x
Juridische haalbaarheid	x
Technische haalbaarheid	x
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.3 Uitstel investeringsprojecten

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Uitstel investeringsprojecten
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	Investerings
Keuzemogelijkheid	Bij team Mobiliteit en Parkeren staan er verschillende investeringsprojecten in de planning (een aantal met een reeds bestaand budget, anderen voorlopig zonder budget). Om de financiële druk van deze investeringskosten te verdelen of uit te stellen, kunnen projecten van team MEP worden verschoven in de planning.
Context – wettelijk kader	x
Financieel effect	Dit kan de druk van de investeringskosten en structurele kapitaallasten verdelen of verleggen. Vanaf 2025 betreft dit max € 198.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Het uitstellen van projecten heeft directe gevolgen voor de openbare ruimte.
Bestuurlijke overwegingen	Er zijn reeds vastgestelde beleidsstukken, bijvoorbeeld het Fietsplan, waaruit bepaalde projecten volgen die hiermee uitgesteld worden. Het uitstellen van projecten is niet volledig flexibel. Zo kunnen niet alle projecten op hetzelfde moment plaatsvinden, gezien de impact op de openbare ruimte en verkeersafwikkeling bij werkzaamheden.
Juridische haalbaarheid	Nader uit te zoeken.
Technische haalbaarheid	Het is bevorderlijk, uitvoeringstechnisch en financieel gezien, om de projecten gelijktijdig met onderhoudswerkzaamheden te plannen.
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.4 Ophogen vergunningentarieven (plus progressief tweede verg.)

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Verhoging parkeervergunningstarieven
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie inkomsten</i>
Keuzemogelijkheid	Verhoog de tarieven van de parkeervergunningen met x %. <i>Opbrengsten vanuit de parkeerregulering vloeien naar de mobiliteitsreserve, een reserve om in te zetten voor mobiliteitsdoeleinden.</i> ¹
Context – wettelijk kader	Tarientabel, Verordening Parkeerregulering en parkeerbelastingen gemeente Rijswijk
Financieel effect	Max variant € 1,8 mln excl extra kosten De tarieven kunnen naar gelang verhoogd worden met x %. Specifieke resultaten zijn niet mogelijk, gezien een hoger tarief wellicht de keuze beïnvloedt van de kentekhouder om geen parkeervergunning aan te schaffen.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel toe te passen vanaf 1 januari 2025.
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Een verhoging van de vergunningstarieven lokt naar alle waarschijnlijkheid veel maatschappelijke reacties op. De parkeerregulering wordt snel vergeleken met een melkkoe. Dit terwijl het doel van de regulering is om de parkeerdruk, en daarmee beschikbare parkeercapaciteit voor onze inwoners en bedrijven, te beheersen.
Bestuurlijke overwegingen	Met het verhogen van de tarieven, vanwege een financieel tekort, streeft men het doel voorbij. Betaald parkeren is geen doel op zich, maar een middel om de openbare ruimte eerlijk te verdelen.
Juridische haalbaarheid	Bevoegdheid van de raad.
Technische haalbaarheid	Haalbaar per 1 januari 2025 (bij besluit in de begrotingsraad november 2024)
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

¹. Wanneer het lange termijn investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren wordt vastgesteld inclusief financiering, is het mogelijk om (een deel van) het surplus vrij te laten vallen aan het algemene middelen (zie ombuiging 19 – Mobiliteit en Parkeren)

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.5 Invoering parkeerregulering rondom alle gebiedsontwikkelingen

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Invoering gereguleerd parkeren gebiedsontwikkelingen
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Exploitatie inkomsten – investeringen</i>
Keuzemogelijkheid	<p>In het Havenkwartier is reeds een voorstel aangenomen. De tijden en tarieven hiervoor zijn relatief beperkt en zullen naar verwachting zichzelf pas later terugverdienen dan gemiddelde andere betaaldparkeerzones. Het Kesslerpark zal qua regulering hier zo veel mogelijk bij aan moeten sluiten met het vooruitzicht heel de Plaspoelpolder straks als 1 gebied aan te wijzen.</p> <p>Bij veel andere (grootschalige gebiedsontwikkelingen) is al spraken van betaald parkeren (Te Werve en Bogaard). Alleen Rijswijk Buiten zou om het lage geambieerde autobezit te borgen voorzien kunnen worden van betaald parkeren en zichzelf redelijk snel terugverdienen. Met een potentie van 3500 huishoudens, waarvan bij 2400 (Pasgeld en Parkrijk) met een norm van 1 en Sion (1100) met een relatief hoeve norm van 2 parkeerplaatsen per huishouden resulteert naar verwachting in 312.800 euro per jaar. Daar zouden dan nog de kosten voor bezoekersparkeren (ongeveer 150000) en belparkeren/ betaalautomaten bij komen.</p> <p><i>Opbrengsten vanuit de parkeerregulering vloeien naar de mobiliteitsreserve, een reserve om in te zetten voor mobiliteitsdoeleinden.</i> ¹</p>
Context – wettelijk kader	Nota parkeerbelastingen Kadernota parkeren
Financieel effect	Max variant € 173.000. Jaarlijkse inkomsten van 312.800 voor bewoners en 150.000 voor bezoekers min de investeringskosten voor parkeerautomaten etc. Qua belparkeren/ parkeerautomaten zal de inkomsten naar verwachting beperkt zijn. Het zijn voornamelijk woningen. Qua bezoekersvergunningen is ongeveer de helft van de inkomsten uit vergunningen. Dit zou dan uitkomen op 150.000. Totaal 462.800
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel.
Haalbaarheid	Beperkt. Pasgeld moet nog ontwikkeld worden, dus hier ligt een kans om de besluiten op voorhand alvast voor te leggen aan de raad. Voor de rest van Rijswijk verwacht ik weinig politiek draagvlak.
Maatschappelijk effect/ Risico	Veel weerstand vanuit bewoners in Rijswijk buiten. Voordeel is wel dat er nu al wordt geklaagd door diverse bewoners dat er te weinig parkeerplaatsen zijn en vanuit een benutten beïnvloeden betalen en bijplaatsen principe (zoals we bij Broekpolder toen hebben geroepen) zou betaald parkeren invoeren niet onlogisch zijn. Daarbij biedt het ook kansen voor ontwikkeling van Pasgeld West

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	en Oost om met lagere normen te werken, wat het eenvoudiger maakt om de businesscase voor woningen rond te rekenen.
Bestuurlijke overwegingen	Afwijken van de Kadernota parkeren/ vastleggen in een omgevingsplan RWB
Juridische haalbaarheid	Grootste uitdaging is bestuurlijk akkoord. Juridisch verder niet heel spannend
Technische haalbaarheid	Het aantal parkeerautomaten wat geplaatst moet worden zal een uitdaging worden met de relatief lange levertijd en aanbestedingsprocedure.
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

¹. Wanneer het lange termijn investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren wordt vastgesteld inclusief financiering, is het mogelijk om (een deel van) het surplus vrij te laten vallen aan het algemene middelen (zie ombuiging 19 – Mobiliteit en Parkeren)

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.6 Invoering parkeerregulering heel Rijswijk

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Invoering parkeerregulering in heel Rijswijk, ofwel alle openbare parkeerplaatsen
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie inkomsten</i>
Keuzemogelijkheid	<p>Door de grootschalige (gebieds)ontwikkelingen in Rijswijk en de ontwikkelingen op het gebied van parkeerregulering bij buurgemeenten Den Haag en Delft is het waarschijnlijk dat in de komende 5 tot 10 jaar heel Rijswijk gereguleerd zal worden om een eerlijke verdeling van de openbare ruimte te borgen.</p> <p><i>Opbrengsten vanuit de parkeerregulering vloeien naar de mobiliteitsreserve, een reserve om in te zetten voor mobiliteitsdoeleinden.</i> ¹</p>
Context – wettelijk kader	Kadernota Parkeren
Financieel effect	<p>Max variant € 514.000.</p> <p>Door het toevoegen van verschillende gebieden (al dan niet afhankelijk van welke reguleringstijden er worden toegepast) zullen de inkomsten vanuit de parkeerregulering toenemen. De specifieke range van deze toename zal verder moeten worden onderzocht om te kunnen kapitaliseren (denkende aan: wat voor type gebied, woonwijk of bedrijventerrein, welke tijden, welke tarieven, etc.) Tegenover deze toenames staat natuurlijk een verhoging in kosten om de parkeerregulering uit te breiden over heel Rijswijk. De verwachte opbrengsten zullen echter hoger zijn dan de verwachte kosten.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf invoering parkeerregulering.
Haalbaarheid	Procesmatig, organisatorisch en technisch gezien haalbaar. Beperkt op het gebied van maatschappelijk/politiek draagvlak.
Maatschappelijk effect/ Risico	Voor een gemiddelde belanghebbende is het moeilijk inbeelden dat er parkeerproblematiek in de toekomst, vanwege de verschillende ontwikkelingen, zal ontstaan. Hierom zal er in eerste instantie, zonder een significante parkeerdruk, maatschappelijke onrust ontstaan.
Bestuurlijke overwegingen	<p>De voorspelling is dat op den duur de openbare ruimte in heel Rijswijk zal moeten worden beheerst, vanwege het waterbedeffect wat optreedt vanwege ontwikkelingen binnen en buiten onze gemeentegrenzen.</p> <p>Dit doen wij middels parkeerregulering. Onze kaders stellen nu dat wij dit slechts doen na een waargenomen parkeerdruk van +90% en draagvlak onder belanghebbenden. Dit houdt in, dat ondanks wij voorafgaand al inzien dat er parkeerproblematiek zal ontstaan, wij toch afwachten tot de problemen ook daadwerkelijk worden ervaren voordat er gehandeld wordt.</p> <p>Dit is een proces wat zich meerdere malen zal voordoen, naar mate het waterbedeffect zich steeds verder over Rijswijk zal verspreiden.</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	Men kan ook denken, laten we in een keer heel Rijswijk reguleren, waardoor er voor één zekere periode onrust zal zijn, maar daarna de rust kan wedekeren.
Juridische haalbaarheid	Dit wijkt af van het staande beleid (Kadernota Parkeren), maar is in lijn met de voorgestelde mobiliteitsstrategie (raadsvergadering 23 april 2024)
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

¹. *Wanneer het lange termijn investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren wordt vastgesteld inclusief financiering, is het mogelijk om (een deel van) het surplus vrij te laten vallen aan het algemene middelen (zie ombuiging 19 – Mobiliteit en Parkeren)*

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.7 Uitbreiding reguleringstijden

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Uitbreiden reguleringstijden in reeds gereguleerde gebieden
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie inkomsten</i>
Keuzemogelijkheid	Er kan gekozen worden om de reguleringstijden in bestaand gereguleerde gebieden uit te breiden. <i>Opbrengsten vanuit de parkeerregulering vloeien naar de mobiliteitsreserve, een reserve om in te zetten voor mobiliteitsdoeleinden. ¹</i>
Context – wettelijk kader	Middels een aanwijzingsbesluit kan dit aangewezen worden.
Financieel effect	Max variant € 920.000 De specifieke bandbreedte van deze verhoging zal nader onderzocht moeten worden (doen denken aan: welke gebieden zijn dit, hoeveel adressen, hoeveel bedrijven, hoeveel gastparkeerders, etc.)
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf de ingangsdatum
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Een uitbreiding van de reguleringstijden lokt naar alle waarschijnlijkheid veel maatschappelijke reacties op. De parkeerregulering wordt snel vergeleken met een melkkoe. Dit terwijl het doel van de regulering is om de parkeerdruk, en daarmee beschikbare parkeercapaciteit voor onze inwoners en bedrijven, te beheersen.
Bestuurlijke overwegingen	Met het uitbreiden van reguleringstijden, vanwege een financieel tekort, streeft men het doel voorbij. Betaald parkeren is geen doel op zich, maar een middel om de openbare ruimte eerlijk te verdelen.
Juridische haalbaarheid	In afwijking van de Kadernota Parkeren
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

¹. Wanneer het lange termijn investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren wordt vastgesteld inclusief financiering, is het mogelijk om (een deel van) het surplus vrij te laten vallen aan het algemene middelen (zie ombuiging 19 – Mobiliteit en Parkeren)

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.8 Ophogen tarieven parkeerautomaten/belparkeerders

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Verhoging van tarieven straatparkeren van x %
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie inkomsten</i>
Keuzemogelijkheid	<p>Voorbeeld van 25%: Ophogen van tarieven naar 2,00 per uur (buitenwijken) en 3 euro (bij de Bogaard) Ten opzicht van 1,60 in huidige situatie is dit een stijging van 25%. Ten opzicht van 2,35 in huidige situatie is dit een stijging van 25%</p> <p>Referenties: Gouda: 2,00 (in buitenwijken) en 4,00 (centrum) Delft 1,00 (eerste uur) en daarna 4,50 per uur Den Haag 2,60 per uur (buitenwijk) en 6,75 (centrum/scheveningen)</p> <p><i>Opbrengsten vanuit de parkeerregulering vloeien naar de mobiliteitsreserve, een reserve om in te zetten voor mobiliteitsdoeleinden. ¹</i></p>
Context – wettelijk kader	Nota parkeerbelastingen
Financieel effect	Max variant € 1,4 mln excl extra kosten De winst hiervan kan lager uitvallen, omdat het verhogen van de tarieven waarschijnlijk ook zal leiden tot meer gebruik van parkeergarages. Dit zou in het kader van ontwikkeling van buitenruimte een positieve ontwikkeling kunnen zijn.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel
Haalbaarheid	Gezien de referentiegemeente (naastgelegen en soortgelijke grote) zouden deze tarieven voor het straatparkeren redelijk goed passen.
Maatschappelijk effect/ Risico	Ondernemersverenigingen komen in opstand doordat klanten weg zouden blijven.
Bestuurlijke overwegingen	Verhogen tarieven voor 37500 extra uit belparkeren met de potentie om meer gebruik van parkeergarages aan te moedigen. Met de huidige leegstand zou dit nog een positieve impact kunnen hebben.
Juridische haalbaarheid	Is voornamelijk een bestuurlijk besluit. Juridisch haalbaar (actualiseren van nota parkeerbelastingen). Wellicht dat dit nog via B&W kan aangezien de regels verder zelf niet aanpassen, alleen de tarieven.
Technische haalbaarheid	Relatief eenvoudig.
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

¹ Wanneer het lange termijn investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren wordt vastgesteld inclusief financiering, is het mogelijk om (een deel van) het surplus vrij te laten vallen aan het algemene middelen (zie ombuiging 19 – Mobiliteit en Parkeren)

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.9 Elektrische laadpalen

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Indexatie laadpaal tarieven
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie inkomsten</i>
Keuzemogelijkheid	Het laadtarief is verhoogd maar de vergoeding die de gemeente Rijswijk is niet meegestegen. Door een nieuwe contract na te streven kunnen hier wellicht andere afspraken over gemaakt worden.
Context – wettelijk kader	
Financieel effect	Mogelijk meer opbrengsten met het afsluiten van een nieuwe concessie.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Vanaf 2025
Haalbaarheid	Beperkt.
Maatschappelijk effect/ Risico	Geen.
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	<p>Moet met juridische zaken afgestemd worden. In 7.4 van de concessieovereenkomst staat beschreven hoe je de verlenging kan bewerkstelligen:</p> <p>De Plaatsingstermijn kan een (1) maal voor de periode van anderhalf jaar onder gelijkblijvende voorwaarden eenzijdig door Concessieverlener worden verlengd.</p> <p>Verlenging vindt plaats door middel van een daartoe bedoeld schrijven uiterlijk zes maanden voorafgaand aan 1 juli 2024, van Concessieverlener gericht aan Concessiehouder. Bij eenmalige verlenging eindigt de Plaatsingstermijn van rechtswege op 31 december 2025.</p> <p>Dit kan door middel van een brief waarin je aangeeft dat je wil verlengen en waarin je verwijst naar dit artikel.</p> <p>De concessieovereenkomst is ondertekend door Peter Schuit (artikel 2.1 Bevoegdhedenoverzicht (Europese procedure: verantwoordelijke: GS/Algemeen Directeur). Verlengingen dienen dan ook te worden ondertekend door Peter Schuit.</p>
Technische haalbaarheid	x
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.10 Onderzoek en data

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Onderzoek en data
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Binnen de exploitatie van Mobiliteit en Parkeren is een bedrag van circa 300.000 begroot. Dit wordt ingezet voor onderzoeken, als parkeerdruk, verkeersplan, verkeersdata, om het bestaande dan wel te ontwikkelen beleid te onderbouwen of uit te voeren.
Context – wettelijk kader	X
Financieel effect	Max variant € 240.000 Dit kan worden bezuinigd als er geen onderzoeken uit te voeren.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Beleid gebaseerd op ongefundeerde ideeën komt niet ten goede aan de maatschappij. Een specifieke, lokale benadering is gewenst om een passende visie en passend beleid te vormen voor onze inwoners en ondernemers.
Bestuurlijke overwegingen	Deze budgetten zijn in de afgelopen jaren grotendeels ingezet en dus passend voor de huidige situatie.
Juridische haalbaarheid	X
Technische haalbaarheid	X
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.11 Verkeersveiligheid

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Gedragmaatregelen verkeersveiligheid
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie uitgaven (a 55.000 per jaar)</i>
Keuzemogelijkheid	
Context – wettelijk kader	Gedragmaatregelen op de uitvoeringsagenda van het Actieplan Verkeersveiligheid 2020-2025 zijn vastgesteld door de gemeenteraad.
Financieel effect	Max variant € 55.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	S
Haalbaarheid	2025
Maatschappelijk effect/ Risico	Het verbeteren van de verkeersveiligheid in Rijswijk heeft een hoge prioriteit. Het advies is om hierop niet te bezuinigen. Bezuinigen heeft consequenties voor het toenemende aantal ongevallen en de veiligheid van vooral kwetsbare verkeersdeelnemers (ouderen, jongeren, (brom)fietzers. Voorlichting, educatie en interventies zijn noodzakelijk.
Bestuurlijke overwegingen	Zie hierboven.
Juridische haalbaarheid	Nader uit te zoeken.
Technische haalbaarheid	x
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.12 Juridische ondersteuning

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Exploitatie budget juridische ondersteuning
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Het opheffen van dit exploitatiebudget wat ingezet wordt om hulp in te kunnen schakelen zodra er een beroepszaak, WOO-verzoek of beleidsstuk hierom vraagt.
Context – wettelijk kader	X
Financieel effect	Er kan 20.000 euro worden bespaard als dit budget zal vervallen.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Juridische juistheid van besluiten op bezwaar, WOO-verzoek of beleidsstuk is van uiterst belang voor onze maatschappij. Wanneer er geen juiste besluiten worden genomen kunnen onze inwoners/ondernemers hier nadelen van ondervinden.
Bestuurlijke overwegingen	Het huidige team bij Juridische Zaken heeft niet altijd de benodigde kennis op het specifieke taakveld parkeerbelasting. Gezien de opbrengsten die hier mee gemoeid zijn is het van uiterst belang dat besluiten hierin juridisch getoetst zijn.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.13 Palenpot (Diverse parkeer- en verkeersvoorzieningen)

Keuzemogelijkheid	
Thema	Verkeersveilig/Klachten/Meldingen
Onderwerp	Budget voor kleine fysieke aanpassingen in de buitenruimte
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	Diverse parkeer- en verkeersvoorzieningen (62100104): € 75.000
Keuzemogelijkheid	Dit budget geeft het team MEP effectief de ruimte om in te spelen op kleinere problemen in de openbare ruimte. Zonder dit budget kunnen verwachtingen van burgers/politiek n.a.v. problemen op straat niet waargemaakt worden. Voorstel: niet op bezuinigen
Context – wettelijk kader	Verantwoordelijkheid van de gemeente voor de veilige inrichting van de buitenruimte/wegen.
Financieel effect	Max € 75.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Jaarlijks terugkerend budget.
Haalbaarheid	
Maatschappelijk effect/ Risico	Door het schrappen van deze maatregelen hebben we geen mogelijkheden meer om kleine maatregelen te nemen om klachten/meldingen en verkeersonveilige situaties op te lossen.
Bestuurlijke overwegingen	In de afgelopen jaren is dit budget vrijwel volledig gebruikt om gedurende het jaar om kleinere problemen op te lossen.
Juridische haalbaarheid	Is afhankelijk van de situatie waar de maatregelen over wordt genomen. De gemeente is verantwoordelijk voor een veilige inrichting van de buitenruimte.
Technische haalbaarheid	n.v.t.
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.14 Vaste formatie parkeerloket

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Inhuur personeel van derden
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Bij Mobiliteit en Parkeren wordt er structureel personeel ingehuurd (circa 600.000). Dit gebeurt voornamelijk op specialistische functies, welke moeilijk in te vullen blijken zijn. Daarentegen wordt er ook structureel ingehuurd op de bezetting van het parkeerloket.
Context – wettelijk kader	X
Financieel effect	Max € 200.000 Er kan een significant deel van de begroting op personeel van derden bespaard worden, door vaste formatie te creëren bij het parkeerloket. Wanneer er vaste formatie is kan er ook daadwerkelijk personeel geworven worden.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel
Haalbaarheid	Haalbaar, geen specialistische functies
Maatschappelijk effect/ Risico	X
Bestuurlijke overwegingen	In de afgelopen jaren is de begroting steeds overschreden, hierom is er dit jaar realistisch begroot door 600.000 op te voeren.
Juridische haalbaarheid	X
Technische haalbaarheid	X
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.15 OV - Coach

Keuzemogelijkheid	
Thema	Toegankelijkheid openbare ruimte
Onderwerp	OV -Coach
Portefeuillehouder	Armand van de Laar/ Larissa Bentvelzen
Categorie	<i>Exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Inzetten op de OV-Coach om mensen die afhankelijk zijn van taxivervoer (AOV) naar hun bestemming zelfstandig te leren reizen
Context – wettelijk kader	VN Verdrag Handicap
Financieel effect	50% besparing op AOV, wat vaak nu wordt financiert vanuit een zorg/ sociaal domein.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Den Haag is nu druk bezig en hebben expertise vanuit Amsterdam ingevlogen. De lobby en procesbeschrijving worden naar verwachting rond de zomer afgerond, waarna ook vanuit Rijswijk wat ambtelijke capaciteit wordt gevraagd voor de implementatie.
Haalbaarheid	Vanuit MRDH worden al veel projecten in het kader van toegankelijkheid gefinancierd en de kans dat hier uiteindelijk niks mee wordt gedaan is zeer klein.
Maatschappelijk effect/ Risico	Niet, sterker nog het draagt bij aan de inclusie en vrijheid van mensen die door hun handicap hierin worden beperkt. De maatschappelijke effecten van de OV -Coach zijn dus positief
Bestuurlijke overwegingen	“Bezuiniging op AOV” en transitie van sociaal domein naar ruimte. Sluit aan bij brede welvaart (onderdeel van mobiliteitsstrategie) en hebben naar verwachting meer capaciteit financieel te dragen. In totaal heeft de potentie 50% op de huidige kosten van AOV (bijvoorbeeld WMO en leerlingenvervoer) te besparen.
Juridische haalbaarheid	Is voornamelijk de vraag wie betaald wat. Leerlingen vervoer en WMO-vervoer worden vaak vanuit verschillende potjes gefinancierd, waardoor doorbelasting complex kan zijn.
Technische haalbaarheid	Worden rond de zomer bekend. Nu nog weinig over bekend. Verwachting is dat het technisch weinig uitdagingen zal hebben.
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.16 Bewaakte fietsenstallingen

Keuzemogelijkheid	
Thema	Fietsparkeren
Onderwerp	Besparing op bewaakte fietsenstalling
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	<p>De dienstverlening aanpassen en/ of bewaking vervangen door geautomatiseerd systeem. De opties zijn hierin tweeledig.</p> <p>Allereerst kunnen de tijden dat er bewaakt wordt aangepast worden. Op de Herenstraat wordt ook alleen op de markt(zaterdag) een bewaakte stalling geplaatst. Ook voor de bogaard zou een soortgelijke constructie mogelijk zijn, waarbij de stalling alleen wordt bewaakt op piekmomenten en/ of in het hoogseizoen. Op basis hiervan zou de tijd die noodzakelijk is om de stalling te bewaken makkelijk gehalveerd kunnen worden.</p> <p>De tweede optie is om te automatiseren. Dit kan relatief eenvoudig met een geautomatiseerde poort die je een ticket geeft bij het betreden van de stalling en ook weer gebruikt kan worden voor het ophalen van de fiets. Dit is voornamelijk bij station Rijswijk een interessante oplossing. Het hekwerk om de bewaakte stalling op het bogaardplein is onvoldoende hoog om met een dergelijke constructie te werken.</p> <p>Als laatste scenario kunnen we de volledig fietswacht wegbezuinigen. Dat zou 146.000 per jaar besparen, maar lever je wel veel voor in. Mocht dit als een noodzakelijke keuze worden beschouwd zou ik ervoor pleiten om de pop-up stalling in stand te houden, omdat dit een tijdelijke toevoeging van fietsparkeercapaciteit biedt waar veel behoefte aan is en dit in stand houden tot het voorstel om te handhaven op weesfietsen akkoord is inclusief de daarbij horende middelen, of de herenstraat opnieuw is ingericht. Met alleen het schrappen van Bogaardplein en station Rijswijk bespaar je 123.000</p>
Context – wettelijk kader	Dienstverleningsovereenkomst
Financieel effect	<p>Max variant € 146.000</p> <p>Jaarlijkse besparing tot 30.000 – 90.000 worden bespaard afhankelijk van de oplossingen die worden gekozen. Besparing op de pop-up fietsenstalling wordt niet aanbevolen, tot de herinrichting van de Herenstraat is afgerond. Deze dienstverlening is al gericht op piekmomenten.</p> <p>Wanneer alleen de handhavingstijden worden aangepast op het bogaardplein zal een besparing van 30.000 tot 40.000 kunnen, afhankelijk van de mate waarin de dienstverlening wordt beperkt.</p> <p>Wanneer ook de stalling bij station Rijswijk wordt geautomatiseerd kan de besparing op de exploitatie op jaarbasis oplopen tot</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>€90.000. Voor het beheer van het geautomatiseerde systeem zal de kostenpost hiervoor niet helemaal wegvallen.</p> <p>Wanneer zowel het Bogaardplein als station Rijswijk weg worden bezuinigd bespaart dit 123.000. Met het het volledig schrappen van de bewaakte fietsenstalling wordt 146.000 bespaard.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	De dienstverleningsovereenkomst is opgesteld voor het bewaken en beheren van de fietsenstallingen, maar heeft de tijden niet gedefinieerd. Deze zijn met de daarvoor opgenomen termijnen vanuit onze algemene voorwaarde nog ter herzien. Wat hiervoor een realistische termijn is moet juridisch onderzocht worden
Haalbaarheid	Gezien de vrij algemene formulering in de dienstverleningsovereenkomst en artikel 9 uit de overeenkomst heeft de gemeente de recht voorwaarde te wijzigen van de opdracht in afstemming met Dude Goed (voormalig Martinifabriek)
Maatschappelijk effect/ Risico	<p>Relatief beperkt.</p> <p>De bewaakte fietsenstalling op het Bogaardplein wordt voornamelijk overdag bewaakt, waar de meeste sprake van diefstal voornamelijk avonds plaats vindt. Door alleen op piekmomenten bewaking te plaatsen is de maatschappelijk impact vrij beperkt.</p> <p>Vanuit het WSP konden onvoldoende werknemers geleverd worden voor continuïteit. Op basis daarvan zijn een aantal mensen vanuit het re-integratietraject aangenomen bij de fietsenwacht zelf. Met het afschalen van de dienstregeling zal er binnen Dude Goed wellicht voor een of meerder medewerkers een nieuwe werkplek gevonden moeten worden. De vraag naar dergelijke medewerkers is echter dusdanig dat hier weinig problemen worden verwacht.</p> <p>Het schrappen van de pop-up fietsenstalling zal naar verwachting wel veel weerstand bieden, o.a. vanuit ondernemers in de Herenstraat.</p>
Bestuurlijke overwegingen	Een stukje service wat wij aan de Rijswijkers en hun bezoekers bieden wordt hiermee beperkt en dit kan politiek gevoelig liggen. Het inzetten op besparingen op
Juridische haalbaarheid	Moet nog worden getoetst hoe en wat nodig is om af te kunnen wijken van de dienstverlening. Vooral het volledig opheffen van de fietsenwacht lijkt mij de meeste juridische uitdagingen bieden.
Technische haalbaarheid	Afhankelijk van hoe eenvoudig een geautomatiseerde toegangspoort en camera's toe te voegen zijn op het station van Rijswijk.
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.17 Nieuwe aanbesteding fietstrommels

Keuzemogelijkheid	
Thema	Fietsparkeren
Onderwerp	3840 besparen op fietstrommels
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Opheffen of nieuwe aanbesteding fietstrommels
Context – wettelijk kader	Onderhoudsovereenkomst fietstrommels met Biesieklette
Financieel effect	<p>Max variant € 4.000</p> <p>Bij een nieuwe aanbesteding is lastig in te schatten wat dit met de kosten doet. Hierbij kan gekozen om de trommels zelf weer in+beheer te nemen en op basis hiervan kosten te besparen en onderhoud uit te stellen.</p> <p>Ten tweede is er ook nog een optie om de trommels volledig te verwijderen. Momenteel is de vraag naar deze trommel dusdanig groot dat de wachtlijst langer is dan 100 bewoners. Op een totaal van 32 fietsparkeerplaatsen in een trommel is dit bij lange na niet genoeg. Met het vooruitzicht dat er een andere oplossing moet komen om wel voor alle bewoners een passende oplossing te realiseren zouden de huidige trommels alvast opgeheven kunnen worden. De kosten per stalling voor de gemeente zijn 480 per jaar per trommel. In totaal 3840 per jaar, welke bespaard kan worden.</p> <p>Als laatste kunnen we de volledige lasten voor het beheer van de fietstrommels op de gebruikers verhalen. In de huidige overeenkomst wordt er 7,50 per maand in rekening gebracht per stalling bij de bewoners en betalen wij 480 (per 4 stallingsplaatsen). Dit betekent dat voor iedere stallingsplaats 120 per jaar wordt betaald door de gemeente. Wanneer deze kosten worden doorbelast zou het maandbedrag voor de bewoners uitkomen op 17,50 per maand. (Ter referentie betaal je voor een inpandige stalling in Den Haag gemiddeld 15 – 20 euro per maand. Hierbij verleent de gemeente echter subsidie om de stalling in stand te houden/ de prijs betaalbaar te houden).</p> <p>Voorstel zou in dit scenario Biesieklette het volledige beheer over te laten nemen en daar zelf een tarief voor in rekening te brengen bij hun gebruikers. Dat scheelt ons op termijn ook groot onderhoud wanneer noodzakelijk en hebben wij er verder geen omkijken meer naar.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Eind dit jaar loopt het contract met Biesieklette af en zouden we er voor kunnen kiezen niet te verlengen en een van bovenstaande uit te rollen.
Haalbaarheid	Het in eigen beheer nemen is vrij eenvoudig te realiseren. Het opheffen van de trommels zal naar verwachting veel weerstand met zich meebrengen en kan ter discussie worden gesteld gezien de besparing die hiermee wordt gehaald.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Maatschappelijk effect/ Risico	Het niet opnieuw aanbesteden heeft vrijwel geen maatschappelijke impact. Het opheffen van de trommels wel en zal naar verwachting alleen kunnen als er een alternatief voorhanden is.
Bestuurlijke overwegingen	De fietstrommels weer in eigen beheer nemen en opheffen, zodra een alternatief beschikbaar is.
Juridische haalbaarheid	Ja
Technische haalbaarheid	Ja
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.18 Uitsfaseren parkeerautomaten

Keuzemogelijkheid	
Thema	Uitfaseren parkeerautomaten
Onderwerp	Parkeerregulering
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	<p>Er kan worden gekozen om de betaalmogelijkheid voor parkeerbelasting te beperken tot een parkeervergunning of een parkeerapp. Dan kunnen de parkeerautomaten worden uitgefaseerd. Het compleet beheer contract kan worden beëindigd waarmee structureel circa 175.000 kan worden bespaard op de exploitatie. Het verwijderen van alle niet meer in gebruik zijnde parkeerautomaten zal echter een kostenplaatje met zich meebrengen, op dit moment onvoldoende in te schatten.</p> <p><i>Besparingen op de exploitatie van Parkeren vergroten de toename van de mobiliteitsreserve, een reserve inzetbaar voor mobiliteitsdoeleinden.</i>¹</p>
Context – wettelijk kader	x
Financieel effect	Het beheer en onderhoud van de parkeerautomaten kan worden bespaard. Evenals dat er geen investeringen hoeven te worden gedaan in het vervangen en aanschaffen van nieuwe parkeerautomaten.
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel.
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Bezoekende parkeerders (welke niet in aanmerking komen voor een vergunning) kunnen slechts nog gebruik maken van een parkeerapp. Parkeerders die digitaal minder vaardig zijn kunnen hierdoor niet/of minder makkelijk parkeren in betaald parkeren gebied.
Bestuurlijke overwegingen	Maatschappelijke onrust onder het mom van een niet inclusieve parkeerketen.
Juridische haalbaarheid	Nader te onderzoeken.
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

¹. Wanneer het lange termijn investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren wordt vastgesteld inclusief financiering, is het mogelijk om (een deel van) het surplus vrij te laten vallen aan het algemene middelen.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.19 Surplus mobiliteitsreserve naar algemene middelen

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Surplus mobiliteitsreserve naar algemene middelen
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Exploitatie opbrengsten</i>
Keuzemogelijkheid	De mobiliteitsreserve wordt ingezet voor mobiliteitsdoeleinden. Er kan worden gekozen om het surplus, na financiering van het investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren, vrij te laten vallen aan de algemene middelen. De hoogte van dit (structurele) bedrag zal jaarlijks moeten worden nagerekend.
Context – wettelijk kader	x
Financieel effect	x
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel.
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Het inzetten van de geheven parkeerbelasting (middels parkeerregulering) om tekorten in de algemene middelen te compenseren zorgt naar waarschijnlijkheid voor veel maatschappelijke reacties. De parkeerregulering wordt snel vergeleken met een melkkoe. Dit terwijl het doel van de regulering is om de parkeerdruk, en daarmee beschikbare parkeercapaciteit voor onze inwoners en bedrijven, te beheersen.
Bestuurlijke overwegingen	Het laten vrijvallen van de opbrengsten van de parkeerregulering, vanwege een financieel tekort, streeft men het doel voorbij. Betaald parkeren is geen doel op zich, maar een middel om de openbare ruimte eerlijk te verdelen.
Juridische haalbaarheid	Nader te onderzoeken.
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

Surplus tgv algemene middelen:

	2024	2025	2026	2027	2028
verschil baten -/- lasten	705	680	552	1.646	1.646

Surplus tgv algemene middelen + bestemmingsreserve tbv The Orchard tlv de mobiliteitsreserve:

	2024	2025	2026	2027	2028
verschil baten -/- lasten	705	680	552	1.646	1.646
Orchard via bestemmingsreserve	534	534	534		
	1.239	1.214	1.086	1.646	1.646

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

4.20 Wijziging inzet parkeerhandhaving

Keuzemogelijkheid	
Thema	Mobiliteit en Parkeren
Onderwerp	Wijziging inzet parkeerhandhaving
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>exploitatie inkomsten</i>
Keuzemogelijkheid	<p>Er is met de invoering van de nieuwe scanoplossing besloten om de inzet van het aantal fte bij het subteam Toezicht Parkeren anders in te zetten. Er wordt namelijk per 1 januari 2024 gewerkt in twee shifts, wat de handhaaftijden vrijwel verdubbeld.</p> <p>Om extra opbrengsten te generen dan wel strikter en frequenter te handhaven kan er nog worden ingezet op een tweede scanvoertuig. Wanneer er geopteerd wordt voor een extra voertuig, zal er ook extra fte moeten worden vrijgemaakt.</p> <p><i>Opbrengsten vanuit de parkeerregulering vloeien naar de mobiliteitsreserve, een reserve om in te zetten voor mobiliteitsdoeleinden.</i>¹</p>
Context – wettelijk kader	x
Financieel effect	<p>Max variant excl 1^e hjrjap € 570.000</p> <p>Het wijzigen van de inzet, verdeeld over twee shifts, heeft naar verwachting significante invloed op de opbrengsten. Zoals voorsnog verwacht zien wij een circa toename van 50 % op de begroting van 2024, van 950.000.</p> <p>Wanneer een extra scanvoertuig wordt ingezet is de verwachting dat de opbrengsten met minimaal 50% toenemen.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Extra handhavingsintensiteit resulteert in een impuls in de eerste periode. Hierna zal naar verwachting het aantal naheffingen weer afnemen, maar het aantal betalingen voor een parkeerrecht toenemen.
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	De parkeerregulering wordt snel vergeleken met een melkkoe. Dit terwijl het doel van de regulering is om de parkeerdruk, en daarmee beschikbare parkeercapaciteit voor onze inwoners en bedrijven, te beheersen.
Bestuurlijke overwegingen	Betaald parkeren is geen doel op zich, maar een middel om de openbare ruimte eerlijk te verdelen.
Juridische haalbaarheid	x
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Verkeer en Vervoer
Team	Mobiliteit en Parkeren

¹ Wanneer het lange termijn investeringsprogramma van Mobiliteit en Parkeren wordt vastgesteld inclusief financiering, is het mogelijk om (een deel van) het surplus vrij te laten vallen aan het algemene middelen (zie ombuiging 19 – Mobiliteit en Parkeren)

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

OMBUIGINGEN Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning (incl Welzijn)

Inleiding

Als gemeente willen wij dat al onze inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Die taak is binnen de gemeente neergelegd bij het Sociaal Domein. Het doel is inwoners mee te laten doen op eigen kracht. Als dat nodig is, biedt de gemeente daarin ondersteuning. Deze ondersteuning helpt de inwoners zelfredzaam te worden en mee te doen met de maatschappij.

De inwoners worden aangemoedigd om eerst zelf naar een oplossing te zoeken. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van hun sociale netwerk. Of van de algemene voorzieningen van de gemeente. Lukt dat niet, dan is er ondersteuning mogelijk vanuit de gemeente en onze maatschappelijke partners.

Het netwerk en algemene voorzieningen in bijvoorbeeld het voorliggend veld, zoals welzijnsvoorzieningen, zijn erg belangrijk om zwaardere ondersteuning te voorkomen. Binnen het Sociaal Domein zetten we daarom in op preventie. Niet alleen binnen Welzijn, maar ook bij wetgevende taken van de gemeente zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Als we in de Wmo en Jeugdwet kunnen inzetten op preventie, voorkomen we die zwaardere (en duurdere) ondersteuning, of stellen we die uit.

In het kader van het project Kadernota Financiën hebben we ambities en ombuigingen geformuleerd op de gebieden Jeugd, Wmo en Welzijn. Aangezien de kosten voor Jeugd het hoogst zijn, zoomen we hieronder daarop in. In de tabellen met de keuzemogelijkheden komen naast Jeugd ook de Wmo en Welzijn aan bod.

Algemeen

De Jeugdwet heeft een open karakter en fungeert als een vangnet. Het inzetten van jeugdhulp is vanuit de wet nadrukkelijk niet het doel maar een instrument om kinderen en jongeren gezond en veilig te laten opgroeien en mee te laten doen in de maatschappij. In het kader van normaliseren is het uitgangspunt in Rijswijk dat jeugdhulp pas wordt ingezet als het voor de jeugdige, het gezin of het sociaal netwerk niet lukt om zelf de problemen op te lossen. Als blijkt dat jeugdhulp ingezet moet worden, wordt er eerst gekeken of er mogelijkheden zijn vanuit voorliggende maatschappelijke voorzieningen, preventieve interventies of hulp in combinatie met andere wetgeving, voordat specialistische jeugdhulp wordt ingezet. Deze visie op normaliseren vormt de basis bij te nemen maatregelen om de kosten beheersbaar te maken.

Grip en sturing op de Jeugdhulpkosten

Op 12 maart 2024 is in het Forum Samenleving het rapport 'Grip en sturing op de Jeugdhulpkosten' geagendeerd. De aanleiding voor dit rapport is de grotere stijging van de jeugdhulpkosten in Rijswijk ten opzichte van de regiogemeenten. Binnen Haaglanden zijn de kosten in 2023 met 15,1% gestegen, terwijl in Rijswijk sprake was van een stijging van 23%. Voor 2023 is een tekort van 5 miljoen euro voorzien. Het onderzoeksrapport geeft de kostenontwikkeling van jeugdhulp van 2015 tot en met 2023 weer. Aan hand van een korte en een lange termijn beeld, waarbij ingezoomd wordt op de verschillen tussen 2022 en 2023, zijn de kosten inzichtelijk gemaakt en geanalyseerd.

Overigens zijn kostenstijgingen in de jeugdhulp geen lokaal probleem, maar een landelijk optredend fenomeen. De ontwikkelingen in de jeugdzorg baren dan ook niet alleen lokaal, maar ook landelijk en

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

regionaal zorgen. Onduidelijk en onzeker is of de rijksoverheid een aanvullende bijdrage aan de gemeenten zal doen. We gaan daar vooralsnog niet van uit. Reden om voor de kadernota te onderzoeken welke mogelijkheden de gemeente heeft om deze kostenstijging in positieve zin om te buigen.

Oorzaken kostenstijging

Het wordt duidelijk dat de kosten voor jeugdhulp al jarenlang stijgen. Opmerkelijk zijn vier specifieke jaren, met een hoogtepunt in 2020 en 2021, gevolgd door een opvallende afname in 2022 en een stijging in 2023. Nadere analyse wijst uit dat de populatie 0 tot 19-jarigen in Rijswijk een stijgende trend laat zien en dat het aandeel jeugdigen in jeugdzorg de afgelopen jaren is gegroeid. In 2015 kreeg één op de tien jeugdigen jeugdzorg, nu is dat één op acht. Naast de groei van het aantal jeugdigen in jeugdzorg stijgen ook de kosten per cliënt in 2023 ten opzichte van 2022. Er zijn diverse oorzaken voor de kostenstijging aan te wijzen zoals prijsindexatie, het nasleep-effect van de coronapandemie en toename in de duur van behandelingen.

Kijkend naar de korte termijn, dan zien we de meest prominente stijgingen in de volgende categorieën:

- **Dagbehandeling (41):** zorg die groepsgewijs wordt geleverd. Het gaat meestal om jeugdigen met een licht verstandelijke beperking, soms in combinatie met andere beperkingen. Voorbeelden van dit soort zorg zijn dagbesteding en/of dagbehandeling voor bijvoorbeeld meervoudig beperkte jeugdigen in kinderdagcentra of school vervangende dagbehandeling voorbereidend op een plaatsing in bijzonder onderwijs.
- **Verblijf inclusief behandeling (43):** zwaardere verblijfszorg waarbij jeugdigen wonen in een zorginstelling en daar tevens behandeling ontvangen. Het staat tegenover lichte verblijfszorg zoals gezinshuizen of pleegzorg.
- **Jeugdhulp ambulant (45):** zorg die jeugdigen en/of ouders thuis of op locatie van de aanbieder ontvangen. Het betreft een breed scala aan zorg van lichte opvoedvragen tot zware Multi problematiek, zoals behandeling, begeleiding, therapie, gezinsbegeleiding en begeleiding op school. In voorkomende gevallen wordt deze vorm van jeugdhulp ook verleend aan jeugdigen die verblijf ontvangen.
- **Jeugd-GGZ (54):** alle Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) van basis GGZ of dyslexie-behandeling tot hoog specialistische GGZ waarbij eventueel zelfs opname in een kliniek onderdeel van de zorg is.

Actielijnen

Om een duurzaam financieel stelsel betreffende jeugdzorg te creëren en te borgen is het nodig om actie te ondernemen en beheersmaatregelen binnen de gemeentelijke invloedssfeer op te stellen. In het adviesrapport zijn een zestal actielijnen opgenomen waarin maatregelen worden benoemd die moeten bijdragen aan het terugdringen van de kosten.

De eerste vier actielijnen zijn lokaal en richten zich op het sturen op kostenbewustzijn en data gedreven werken, het versterken van kostenbewust handelen in de toegang, preventie en afschalen en sturen op aanbieder niveau. Daarnaast hebben de bestuurders van de regio Haaglanden afgesproken zich gezamenlijk in te zetten om de kostenstijging regionaal aan te pakken. Dit is vastgelegd in een bestuurlijke opdracht en meegenomen in actielijn 5. De opdracht luidt om vóór 31 maart 2024 een voorstel te presenteren gericht op kostenbeheersing, met behoud van of verbetering van de zorgkwaliteit binnen de vastgestelde kaders en uitgangspunten van de Regiovisie Jeugdhulp Haaglanden en de Hervormingsagenda. Tot slot heeft de laatste actielijn betrekking op het integreren van de landelijke Hervormingsagenda in de lokale aanpak van Rijswijk.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

In de nu volgende tabellen exploreren we de mogelijkheden om de kostenstijgingen in de (nabije) toekomst om te buigen naar aanvaardbare proporties, waarbij de zorg voor de Rijswijkse jeugdigen en de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdhulp gewaarborgd moeten blijven. Specialistische jeugdzorg en de gehele jeugdbeschermingsketen zijn wettelijke taken. Daar kan de gemeente Rijswijk niet op bezuinigen. We doen dat op de gebieden van 'Toegang', 'Preventie' en 'Specialistische Jeugdzorg'.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.1 Omzetten aanbesteding consultants naar personeel in vaste dienst

Keuzemogelijkheid	
Thema	Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning
Onderwerp	Omzetten aanbesteding consultants naar personeel in vaste dienst
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven – investeringen - inkomsten
Keuzemogelijkheid	<p>Toegang Sociaal Domein: Het aanbestedingscontract voor het Jeugdteam en Sociaal Wijkteam (SWT) loopt eind 2024 af. Ambitie is het niet opnieuw aan te besteden voor het Jeugdteam en SWT, maar mensen voor de kernfuncties in vaste dienst aan te nemen.</p> <p>De keuzemogelijkheid is om kernmedewerkers Jeugdteam en SWT in dienst van de gemeente te nemen en een kleine schil van hulpverlenende functionaliteiten als inhuur te behouden. Door de medewerkers in dienst van de gemeente te nemen, zorgen we voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rust en stabiliteit in de teams - continuïteit van dienstverlening - behoud van eigen kennis - commitment van medewerkers - stevige teams die zorgen voor bestendigheid nu de stad groeit. <p>Deze keuzemogelijkheid komt voort uit constatering die de afgelopen contractperiode zijn gedaan, waarbij de werkzaamheden van het Jeugdteam en het SWT uitgevoerd zijn door externe partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> - groot verloop van personeel - geen betrokkenheid/commitment bij de gemeente - kennis waarin wordt geïnvesteerd, verdwijnt weer meteen, waardoor je niets opbouwt. Dat is tijdrovend, niet efficiënt en veroorzaakt onduidelijkheid en onrust. - geen goede aansturing omdat de gemeente niet de werkgever is; de medewerkers zijn in dienst bij een externe organisatie.
Context – wettelijk kader	De gemeente voert de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning uit. Het Jeugdteam en het SWT voeren die wetten uit. In 2020 zijn het Jeugdteam en SWT aanbesteed en dat contract met externe partners loopt eind 2024 af.
Financieel effect	Indien van de ambitie wordt afgezien, wordt geen €300.000 tot €500.000 bespaard en moeten we opnieuw gaan aanbesteden. De omvang van het bedrag dat we besparen is afhankelijk van de dienstverlening die we willen onderbrengen binnen de integrale dienstverlening. Dit gaat vooral om laagdrempelige hulp en begeleiding in de 1e lijn om zwaardere ondersteuning in de 2e lijn zoveel mogelijk te voorkomen.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	Het opnieuw aanbesteden kost tijd en geld, niet alleen vanwege de hogere kostprijzen (indexatiebedragen van inhuur), maar ook voor de medewerkers die elke keer opnieuw tijd en energie moeten steken in het inwerken van nieuwe medewerkers.
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	De keuzemogelijkheid is kansrijk, we willen in samenwerking met recruitment een goede wervingscampagne opzetten. Door in één keer met een nieuw team te starten, kan er direct met elkaar gebouwd worden om de doelstellingen van de ambitie te verwezenlijken.
Maatschappelijk effect	Medewerkers in dienst van de gemeente bieden stabiliteit voor onze maatschappelijke partners, zorgaanbieders en inwoners die bij de teams aankloppen voor ondersteuning. De dienstverlening aan de inwoner verbetert door o.a. het behoud van kennis en het commitment van de medewerkers. De visie en doelen van het sociaal domein kunnen zo beter uitgedragen worden.
Bestuurlijke overwegingen	Door stevige teams in de toegang te organiseren, sluiten we aan bij andere opgaven zoals Toekomstbestendig Sociaal Domein en Verbetering integrale dienstverlening.
Juridische haalbaarheid	Goed.
Technische haalbaarheid	Goed.
Programma	Sociaal Domein
Team	Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.2 Inzet lichte en/of collectieve ondersteuning in de toegang

Keuzemogelijkheid	
Thema	Opgroeien in een Veilige Omgeving
Onderwerp	Inzet lichte en/of collectieve ondersteuning in de toegang
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	<p>De gemeente heeft een beperkte invloed op de lokale toegang. Indirect kan er invloed uitgeoefend worden via contractmanagement. Na verwijzing door een wettelijke verwijzer kan de gemeente binnen strikte grenzen sturen op de jeugdhulpverlening. Een gemeente heeft echter geen invloed op de instroom naar een gecertificeerde instelling of jeugdreclassering. Evenmin heeft de gemeente invloed op de wijze waarop de zorg door de gecertificeerde instelling wordt uitgevoerd en welke jeugdhulp wordt verleend.</p> <p>Door het open karakter van de jeugdwet en de plichten die daaruit voor de gemeente voortvloeien is er sprake van een beperkte mate van beleidsvrijheid en de mogelijkheid om kaders te stellen in de jeugdhulp.</p> <p>De onderdelen die behoren tot 'de toegang' waar we als gemeente wel invloed op hebben zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktijkondersteuner Huisarts voor Jeugd (POH-J) - Consulent in de School - Jeugd Interventie Team - Buurtgezinnen <p>Er loopt nu een 4-jarige pilot Praktijkondersteuner Huisarts Jeugd (GGZ). Deze ondersteunt de huisarts bij vragen van jeugdigen en kan voorkomen dat er (te snelle) doorverwijzing naar diverse zorgvormen plaatsvindt. Hiervoor is een budget van € 120.000.</p> <p>Ook lopen er initiatieven voor Jeugdconsulenten op scholen. Ook scholen zijn een plek, naast het gezin, waar problemen zich snel manifesteren (problematisch gedrag, slechte resultaten, schooluitval). Signaleren en handelen kan hierdoor sneller worden toegepast, waardoor zwaardere zorg voorkomen kan worden. Hiervoor is een budget van € 70.000 geraamd.</p> <p>Daarnaast verstrekken we subsidie van € 70.000 aan het regionale Jeugd Interventie Team (Den Haag, Delft, Rijswijk en Wassenaar). Dit team werkt aanvullend op ons lokale jeugdteam en sociaal wijkteam en ondersteunt jeugdigen tussen de 12 en 27 jaar met wonen, werk, relaties, school, schulden en gezondheid.</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	Voor Buurtgezinnen is een apart format Ambitie ingevuld, waarmee we het benodigde budget (€ 50.000) via het Innovatiefonds willen realiseren.
Context – wettelijk kader	Jeugdwet.
Financieel effect	Stoppen met de POH-J, het JIT en de jeugdconsulenten op school levert een bezuiniging van in totaal ongeveer €260.000 op. Het ontbreken van deze onderdelen levert een grotere vraag en hogere druk op de zwaardere vormen van jeugdhulpverlening, waardoor daar de kosten kunnen gaan stijgen.
Incidenteel - structureel	Dit is incidenteel voor de jaren waarin de pilot POH-J loopt. Het project Jeugdconsulent op school gaat dan niet van start.
Haalbaarheid	We hebben deze vormen van toegang in gang gezet om jeugdigen met opkomende problemen vroegtijdig te kunnen signaleren en op te kunnen pakken met de lichtere vormen van jeugdhulp, zowel bij de POH-J zelf als bij de consulent op school. Dat voorkomt doorverwijzing naar andere vormen van jeugdhulp. Deze producten liggen in lijn met de politieke doelstellingen van de gemeente Rijswijk, zoals normaliseren en preventie. Stoppen met deze initiatieven kan, maar brengt het risico met zich mee dat jeugdigen instromen in de jeugdhulpketen, waarin 'zwaardere' vormen van hulp worden ingezet tegen hogere kosten.
Maatschappelijk effect	De producten in de toegang waar we invloed op hebben vallen onder preventie en vroegsignalering. Het doel van deze producten is het verbeteren van de gezondheid en het welbevinden van jeugdigen en voorkomen van zwaardere zorg. Hierop bezuinigen brengt risico's met zich mee, zoals het ontwikkelen van zwaardere problematiek die nog gevolgen kan hebben op latere leeftijd.
Bestuurlijke overwegingen	Bezuinigen op deze onderdelen van de toegang brengt een risico met zich mee. Door een bezuiniging heeft de gemeente namelijk nog minder grip op de toegang en bestaat er een reële kans op toename van gebruik van maatwerkvoorzieningen zoals specialistische jeugdzorg. Deze voorzieningen zijn duurder, waardoor een nieuwe kostenstijging dreigt. Daarnaast wringt het stopzetten van deze voorzieningen met de politieke doelstellingen van de gemeente Rijswijk, zoals normaliseren en preventie.
Juridische haalbaarheid	Goed.
Technische haalbaarheid	Goed.
Programma	
Team	Beleid Sociaal Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.3 Preventieve Jeugdhulp (excl. J&O)

Keuzemogelijkheid	
Thema	Opgroeien in een Veilige Omgeving
Onderwerp	Preventieve Jeugdhulp (excl. J&O)
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	<p>Inzet op het creëren van een gezonde en veilige omgeving en op versterking van de opvoedkracht van ouders en verzorgers kan latere problemen voorkomen. Een deel van de hulp wordt regionaal ingekocht en is niet direct door de gemeente te beïnvloeden.</p> <p>Op de volgende vormen van preventieve jeugdhulp hebben we wel invloed:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwadraad, thuisbegeleiding gezinnen: € 54.484. - Kwadraad, gezinscoaching opvoedadviespunt: € 40.000. - Youz, jeugd GGZ preventie: € 27.423. - Indigo, bureau basiszorg coördinatie: € 21.839. - Bijdrage Kenniscentrum Kind en Scheiding, het Kenniscentrum Kind en Scheiding (KKS) adviseert en begeleidt ouders en hun kinderen bij een scheiding. Samen met de gemeenten uit de regio financiert Rijswijk het KKS: € 19.808. <p>Totaal is hier een bedrag van jaarlijks € 163.554 mee gemoeid.</p>
Context – wettelijk kader	<p>Vanuit verschillende wetten heeft de gemeente de opdracht om preventie goed te organiseren. De wet op de openbare gezondheid (Wpg) vraagt ons te zorgen voor jeugdgezondheidszorg en openbare gezondheidszorg (GGD). We dragen bij aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventie- en gezondheidsbevordering programma's, prenatale voorlichting, het volgen van de ontwikkeling bij kinderen, opsporing van specifieke stoornissen, inschatten zorgbehoefte, voorlichting advies en instructie geven.</p> <p>De wet op het primair onderwijs (Wpo) geeft de gemeente de verplichting in overleg met de schoolbesturen en de kinderopvang te zorgen voor voldoende bereikbare plekken waar kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal voorschoolse educatie kunnen krijgen en om bij te dragen aan het bestrijden van onderwijsachterstanden. In de jeugdwet vinden we ook de verplichting om beleid te hebben inzake preventie. Welke hulp er wordt geboden, in welke vorm, met welk aanbod, is niet wettelijk bepaald, dat is aan de gemeente. Het lokale ingekochte deel kan dan ook worden stopgezet.</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Financieel effect	Het is mogelijk ruim € 160.000 te besparen op enkele vormen van preventieve jeugdhulp die door de gemeente Rijswijk lokaal wordt ingekocht. Hoe meer we inzetten op preventie en vroegtijdige signalering, hoe groter de kans is dat we minder, dure, specialistische jeugdhulp hoeven in te zetten. Dat is een landelijk, gangbaar uitgangspunt. Het ontbreken van deze preventie levert een grotere vraag en hogere druk op op de zwaardere vormen van jeugdhulpverlening.
Incidenteel - structureel	De mogelijkheid bestaat om geen gebruik meer te maken van de dienstverlening van genoemde instellingen en daardoor een structurele bezuiniging te realiseren. Gezien de beginselen van behoorlijk bestuur is dat wel aan afspraken gebonden, om het voortbestaan en de bedrijfsvoering van betreffende instellingen niet in negatieve zin te beïnvloeden. Dit heeft tot gevolg dat producten niet per direct stopgezet kunnen worden.
Haalbaarheid	Bezuinigen op deze vormen van preventieve jeugdhulp is mogelijk. Bij preventie is het wel zo dat 'de kosten voor de baat uitgaan', ofwel: het ligt in de lijn der verwachting dat minder inzet op het voorkomen van problemen ervoor zorgt dat deze later worden gesignaleerd en dan leiden tot inzet van duurdere vormen van jeugdhulp.
Maatschappelijk effect	<p>Het maatschappelijk effect is meerledig:</p> <p>We ontnemen jeugdigen mogelijk de kans om zich op jonge leeftijd te versterken en op te groeien tot zelfstandige volwassenen.</p> <p>We bieden gezinnen minder gelegenheid om zelfstandig hun kinderen op te voeden.</p> <p>We laten de kans liggen om de netwerken rond jeugdigen en hun gezin te versterken, waardoor sneller en eerder een beroep gedaan moet worden op 'hulp van buitenaf'.</p> <p>Er ontstaan mogelijk meer problemen in de samenleving met jeugdigen die te laat worden gesignaleerd en versterkt.</p> <p>We geven als gemeente signaal af dat we preventie minder belangrijk vinden.</p> <p>We wijken als gemeente Rijswijk af van de landelijk geldende, groeiende inzet op preventie.</p>
Bestuurlijke overwegingen	In het huidige Coalitie-akkoord (thema Sociale Kwaliteit van de stad) is het belang van een sociale Rijswijkse samenleving verwoord. Gezinnen en jeugdigen spelen daar een belangrijke rol in. Preventie ondersteunt het versterken van de eigen kracht van het individu, het gezin en het netwerk, waardoor jeugdigen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige sociale volwassenen die bijdragen aan een sociale Rijswijkse samenleving. Daarnaast is er bestuurlijk o.a. op landelijk niveau veel aandacht voor preventie in de jeugdhulp ter voorkoming van de inzet van duurdere vormen van jeugdzorg. Op de langere termijn zal inzetten op preventie een financieel positief resultaat opleveren. Als laatste wringt het stopzetten van deze voorzieningen net als bij de producten vermeld onder toegang met de politieke

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	doelstellingen van de gemeente Rijswijk, zoals normaliseren en preventie.
Juridische haalbaarheid	Het is juridisch haalbaar. We zijn wettelijk verplicht aan preventieve jeugdhulp te doen als gemeente, maar de vorm en omvang zijn vrij. Juridisch zijn er geen belemmeringen voor het versoberen van het preventief jeugdbeleid.
Technische haalbaarheid	Technisch kan op preventie bezuinigd worden.
Programma	
Team	Beleid Sociaal Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.4 Specialistische Jeugdhulp – taakstelling

Keuzemogelijkheid	
Thema	Opgroeien in een Veilige Omgeving
Onderwerp	Specialistische Jeugdhulp - taakstelling
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	<p>Voor specialistische jeugdhulp worden regionaal en boven-regionaal afspraken gemaakt en hulp ingekocht. Daarna zijn de kosten voor de gemeente afhankelijk van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van die voorzieningen.</p> <p>De gemeente kan een quotum instellen voor het aantal doorverwijzingen naar specialistische hulp of een budgetplafond instellen, waardoor jeugdigen op een wachtlijst geplaatst worden in afwachting van een beschikbare plaats.</p> <p>De gemeente kan ook besluiten om de toegangscriteria aan te scherpen waardoor de hulp wordt afgewezen, of wordt aangepast.</p> <p>Deze punten moeten nader worden uitgewerkt.</p> <p>Daarnaast versterkt de toetsingsmedewerker het kostenbewust handelen in de dagelijkse uitvoering. Hierin stuurt de gemeente actief op de inzet, resultaten en afschalen waar dat mogelijk is.</p>
Context – wettelijk kader	<p>Gemeenten hebben een jeugdhulpplicht welke verankerd is in de Jeugdwet. In deze wet staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor jeugdhulp en de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Indien dat nodig is, treft de gemeente een individuele voorziening, die vaak betrekking heeft op meer gespecialiseerde zorg.</p> <p>Het Coalitie-akkoord, onder thema Sociale Kwaliteit van de Stad onderwerp Jeugdzorg, geeft de gemeentelijke kaders voor het verbeteren van het welzijn van jeugdigen in Rijswijk.</p>
Financieel effect	<p>De Jeugdwet is een open einde-regeling, dus hoe meer jeugdigen gebruik maken van het aanbod, hoe hoger de kosten voor de gemeente zijn. De gemeente kan besluiten om beperkingen in te bouwen om de kosten terug te dringen. Een taakstelling op het budget Specialistische Jeugdhulp van 600.000 euro zien wij als uitdagend, maar niet onrealistisch.</p>
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	Ja.
Maatschappelijk effect	<p>Dit is een drastische maatregel die de nodige weerstand in de samenleving zal oproepen. We laten kwetsbare jeugdigen wachten op ondersteuning en nemen een risico met hun</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	(psychische en lichamelijke) gezondheid. Het kan voor de jeugdigen zelf (en hun gezin en omgeving) uitstel of afstel van hulp betekenen. Dit kan leiden tot stilstand of zelfs achteruitgang in hun ontwikkeling. Dat kan negatieve effecten hebben op de korte en de lange termijn. Ook voor de Rijswijkse samenleving als geheel.
Bestuurlijke overwegingen	Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor het veilig (laten) opgroeien van haar jeugdige inwoners. In het Coalitie-akkoord (zie Context-wettelijk kader) is beschreven op welke wijze het gemeentebestuur de zorg voor veilig en gezond opgroeien van de Rijswijkse jeugd wil garanderen.
Juridische haalbaarheid	Ombuigingen op de specialistische jeugdhulp zijn voor de gemeente Rijswijk mogelijk als de gemeente een quotum of een budgetplafond instelt. Onderzocht zal moeten worden in hoeverre hier vanuit de Jeugdwet juridische bezwaren zijn. Het risico bestaat dat jeugdigen of hun vertegenwoordigers juridische procedures aanspannen tegen de gemeenten bedoeld om inzet van jeugdhulp af te dwingen.
Technische haalbaarheid	Het instellen van een budgetplafond of quotum is technisch haalbaar. Het vraagt wel goede registratie van zowel het aantal aanmeldingen als de uitputting van het budget (bijvoorbeeld verplichtingenadministratie). Daarnaast zullen met (alle) aanbieders afspraken gemaakt moeten worden over het aanmelden van jeugdigen en de in te zetten interventies, om zo bewaking door de gemeente van jeugdigen en budget te kunnen realiseren. Jeugdhulp wordt regionaal en bovenregionaal ingekocht, het aantal aanbieders is kleiner dan in de preventieve jeugdhulp, de toeleiding naar de specialistische jeugdhulp staat buiten de invloed van de gemeente.
Programma	
Team	Beleid Sociaal Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.5 Regeling tegemoetkoming van meerkosten in de zorg

Keuzemogelijkheid	
Thema	Wmo
Onderwerp	Regeling tegemoetkoming van meerkosten in de zorg
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven – inkomsten – investeringen
Keuzemogelijkheid	Stopzetten van deze regeling
Context – wettelijk kader	<p>In de verordening Wmo 2022 en de beleidsregels 2024 is een bepaling opgenomen die een uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet betreft. Daarin is opgenomen dat bij verordening kan worden bepaald dat <i>‘door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie’</i>.</p> <p>Het college heeft deze tegemoetkoming ook bepaald voor inwoners met meerkosten van zorg. Het betreft een regeling die niet inkomensafhankelijk is, maar geldt voor mensen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. met een geldige indicatie voor een Wmo-maatwerkvoorziening, waarbij door het CAK een eigen bijdrage is vastgesteld (niet zijnde € 0,00), of; b. met een geldige indicatie op grond van de Wet langdurige zorg, waarbij door het CAK een eigen bijdrage is vastgesteld (niet zijnde € 0,00), of; c. die aan kunnen tonen dat het volledige verplichte eigen risico voor de Zorgverzekeringswet is overschreden in de twee voorgaande jaren. <p>Het bedrag bedraagt 100 euro. In de begroting is een bedrag van €194.000 opgenomen voor deze regeling.</p>
Financieel effect	Het stopzetten van de regeling levert een bezuiniging op van €194.000.
Incidenteel - structureel	structureel
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect	De groep inwoners met hoge zorgkosten ontvangt de tegemoetkoming van €100 niet meer. Dit zijn huishoudens met een inkomen boven de 130% van de bijstandsnorm. De individuele huishoudens ondervinden hier een nadelig effect van.
Bestuurlijke overwegingen	Een dergelijke regeling voor alle inkomens stoppen kan gevoelig liggen. Inwoners met hoge zorgkosten kunnen hoewel ze bijvoorbeeld een modaal inkomen hebben onder de streep toch slecht uitkomen. Een tegemoetkoming is dan prettig en voelt als een stukje erkenning.
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen juridische risico's als we de Verordening en beleidsregels aanpassen.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Technische haalbaarheid	De regeling zou vanaf 2025 kunnen stoppen. De verordening Wmo zou aangepast moeten worden. Wat we al voornemens zijn te doen.
Programma	Sociaal Domein
Team	Beleid

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.6 Welzijnsbeleid

Versoberen Welzijnsbeleid	
Thema	Welzijn
Onderwerp	Welijnsbeleid
Portefeuillehouder	Gijs van Malsen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Welijnsbeleid versoberen: uitvoeringsagenda welzijn per 2026 (deels) schrappen
Context – wettelijk kader	<p>De gemeente heeft als wettelijke taak het “bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking”. (Wmo 2015)</p> <p>Een deel hiervan voert Stichting Welzijn Rijswijk voor ons uit, waarvoor zij jaarlijks een subsidie ontvangen. Daarnaast hebben we enkele kleinere, langlopende subsidierelaties met partners in Rijswijk die op een kleinschalige manier de sociale samenhang tussen onze inwoners bevorderen.</p> <p>In 2021 is besloten om in de periode tot en met 2028 een extra impuls te geven aan de onderwerpen eenzaamheid, mantelzorg, vrijwilligers en inclusie door middel van de Brede Welzijnsnota en bijbehorende uitvoeringsagenda’s. De huidige uitvoeringsagenda loopt tot en met 2025. Voor de periode 2026 tot en met 2028 is nog geen uitvoeringsagenda vastgesteld.</p>
Financieel effect	In de begroting is jaarlijks tot en met 2028 € 415.000 opgenomen voor de uitvoeringsagenda Welzijn. Dit was €450.000 per jaar maar is met ingang van 2024 teruggebracht vanwege nodige bezuinigingen.
Incidenteel - structureel	Incidenteel voor de periode 2026 tot en met 2028
Haalbaarheid	Versobering kan binnen een bandbreedte van € 0 - € 415.000.
Maatschappelijk effect	<p>Versobering van het welzijnsbeleid zal ten koste gaan van de sociale kwaliteit van de stad. Daarnaast zullen allerlei problemen ontstaan/verergeren die meer geld kosten dan aan de voorkant investeren in welzijn. Denk aan overbelaste mantelzorgers, meer eenzame mensen, minder mensen die zingeving ervaren door het doen van vrijwilligerswerk en minder sociale cohesie.</p> <p>De aanvragen en daarmee kosten van de Wmo zullen toenemen. Er zal een groter beroep op worden gedaan, bijvoorbeeld voor extra mobiliteitshulp, ondersteuning bij mentale gezondheid of beweeglessen.</p>
Bestuurlijke overwegingen	<p>In het coalitieakkoord “Gezonde Groei. Rijswijkse Koers 2022-2026” bij het thema ‘Sociale Kwaliteit van de Stad’ staat omschreven:</p> <p><i>We zetten in op de verdere ontwikkeling van toegankelijke zorg- en welzijnsvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld goede lokale faciliteiten,</i></p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p><i>lokale bereikbaarheid van ov en pinautomaten. Daarbij is preventie een belangrijk uitgangspunt omdat voorkomen beter is dan genezen. Hiermee versterken we de zelfredzaamheid van mensen en verminderen we de behoefte aan zwaardere en duurdere vormen van zorg.</i></p> <p><i>(...)</i></p> <p><i>Gezondheid en welzijn is het kostbaarste bezit van de mens. Wie zich goed voelt, kan zich in vrijheid ontplooien, anderen ontmoeten en een voldaan leven leiden. Er zijn ook inwoners die te maken hebben met ziekte of functiebeperkingen, waardoor activiteiten bijvoorbeeld niet mogelijk zijn. Gelukkig zijn er ook veel Rijswijkers die actief bezig zijn met hun gezondheid via sport, bewegen en welzijnsactiviteiten. Dat moedigen we aan. In onze stad hebben we te maken met de druk op de kwaliteit van onze leefomgeving: naast een stijgend inwoneraantal hebben we ook te maken met een stijgend aantal ouderen, eenzaamheid en er spelen uitdagingen rondom geluid en luchtkwaliteit. Een schone en gezonde leefomgeving draagt bij aan ieders gezondheid en welzijn. Het stijgende aantal inwoners geeft ook de nodige uitdagingen rondom de huisvesting van zorg-, welzijns- en sportvoorzieningen. Voorkomen is beter dan genezen. Preventie is daarom een belangrijk uitgangspunt evenals een integrale benadering waarbij we actief samenwerken met onze partners.</i></p> <p>De Kadernota Sociaal Domein Samen verder voor eigen regie geeft aan dat één van onze kernwaarden Preventie is. Daaronder verstaan we het volgende:</p> <p><i>We willen zo veel mogelijk (grotere) problemen van inwoners voorkomen. Daarom zetten we in op preventie. Inwoners moeten laagdrempelig toegang hebben tot de juiste informatie en basisvoorzieningen. Ze moeten (tijdelijke) ondersteuning krijgen wanneer zij die niet op eigen kracht of met het eigen netwerk kunnen regelen. We blijven investeren in een basisinfrastructuur van vindbare informatie, juiste communicatie en goed georganiseerde maatschappelijke voorzieningen. Hierin is aansluiting op de informele structuur zoals bijvoorbeeld bewonersinitiatieven.</i></p> <p>De ambitie uit de Brede Welzijnsnota is als volgt.</p> <p>Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de gemeente Rijswijk op een aantal welzijnsthema's beter kan presteren. Uit de percentages van de GGD gezondheidsmonitor blijkt dat we hoger scoren dan het landelijke gemiddelde als het gaat om eenzaamheid, de inzet van vrijwilligers en mantelzorg. De huidige inzet op deze thema's is niet voldoende gebleken om eenzaamheid te voorkomen en vrijwilligerswerk en mantelzorgers te stimuleren. Extra inzet en samenwerking zijn vereist om de cijfers richting het landelijk gemiddelde te krijgen. Naast de inclusieve samenleving zijn dit dan ook de speerpunten waarvoor wij ons de komende jaren gaan inzetten.</p>
--	--

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<p>De ambitie op bovenstaande thema's is als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eenzaamheid van inwoners van de gemeente Rijswijk in de periode 2020 tot 2028 bestrijden en voorkomen; • Mantelzorgers van de gemeente Rijswijk in de periode 2020 tot 2028 te ondersteunen en overbelasting te voorkomen; • Vrijwillige inzet te waarderen en te versterken, door zowel de verenigingen en vrijwilligersorganisaties als de vrijwilligers in hun kracht te zetten in de periode 2020 tot 2028; • De Rijswijkse samenleving inclusiever te maken. Iedereen doet ertoe en doet mee ongeacht achtergrond, inkomen, leeftijd, geslacht, religie, seksuele voorkeur, etniciteit of beperking. <p>De Rijswijkse Inclusie Agenda vult de ambitie van de Brede Welzijnsnota aan met het volgende: <i>De Rijswijkse samenleving bewuster maken van validisme en de positie van inwoners met een beperking. Samen zetten we ons in voor een verbetering van toegankelijkheid in de brede zin.</i></p> <p>De ambities uit de welzijnsnota zijn nog niet behaald.</p> <p>Als we onze inzet op welzijn versoberen, wordt het lastig de ambities van de (eind 2024 vast te stellen) inclusie en anti-discriminatie agenda te behalen. Daarin is geen budget opgenomen, omdat dat er is vanuit de uitvoeringsagenda welzijn.</p> <p>In 2021 hebben we de samenwerking met maatschappelijke partners opgezet in de coalities behorende bij de uitvoeringsagenda. Alle partijen hebben veel tijd en energie geïnvesteerd in deze vorm van samenwerking met het oog op de looptijd van de Welzijnsnota. De budgetten van de Welzijnsnota en daarmee de bijbehorende Uitvoeringsagenda Welzijn voortijdig schrappen zou afbreuk doen aan de goede relatie met onze partners in de stad.</p> <p>Zie ook bij 'Maatschappelijk effect'.</p>
Juridische haalbaarheid	<p>Let op de looptijd van de subsidies. Als wordt gekozen voor het schrappen van de budgetten van de Uitvoeringsagenda Welzijn per 2026, moet dit op tijd worden gecommuniceerd met de partners. Hoewel de subsidies per looptijd van de Uitvoeringsagenda worden afgegeven, lopen enkele al een tijd en zijn de verwachtingen bij de partners dat er een volgende uitvoeringsagenda komt voor de looptijd van de Brede Welzijnsnota (tot 2028). Ook als er geen juridische verplichtingen liggen, moet op tijd worden gesproken met de partners om een goede en betrouwbare relatie te behouden.</p>
Technische haalbaarheid	n.v.t.
Programma	Sociaal Domein
Team	Beleid Sociaal Domein

5.7 Mantelzorgwaardering

Versoberen Mantelzorgwaardering	
Thema	Mantelzorgwaardering
Onderwerp	Welzijnsbeleid
Portefeuillehouder	Gijs van Malsen
Categorie	Uitgaven
Keuze mogelijkheid	Mantelzorgwaardering versoberen
Context – wettelijk kader	<p>Wmo 2015 artikel 2.1.6 geeft aan dat “Bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorgdraagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.”</p> <p>In onze Uitvoeringsregeling Mantelzorgwaardering gemeente Rijswijk 2023 is opgenomen: “De mantelzorgwaardering bedraagt maximaal € 80,--. Jonge mantelzorgers ontvangen dit bedrag in cadeaubonnen. Aan de andere mantelzorgers wordt een financiële bijdrage overgemaakt.”</p> <p>De mantelzorgwaardering wordt jaarlijks in november uitbetaald aan alle mantelzorgers die als mantelzorger zijn geregistreerd bij Welzijn Rijswijk en zich daarna ook hebben aangemeld voor de mantelzorgwaardering.</p> <p>De uitgaven voor de uitvoeringsregeling zijn dus afhankelijk van het aantal geregistreerde mantelzorgers dat zich aanmeldt voor de mantelzorgwaardering resp. zich na het overlijden van de zorgvrager afmeldt voor de mantelzorgwaardering. Dit aantal fluctueert per jaar.</p> <p>In 2022 en 2023 hebben afgerond 1475 mantelzorgers/jonge mantelzorgers een waardering ontvangen. Daarmee kwamen de de kosten voor de uitvoeringsregeling mantelzorgwaardering uit op een budget van ongeveer € 118.000. Voor 2024 e.v. verwachten we opnieuw een dergelijk aantal aanmeldingen voor de mantelzorgwaardering. Uitgaande van een mantelzorgwaardering van € 80 p.p. verwachten we voor 2024 niet uit te komen met het beschikbare budget.</p> <p>De mogelijkheid bestaat om de financiële bijdrage voor de mantelzorgwaardering te verlagen resp. om de waardering verder te verlagen en in een andere vorm in te vullen. Opgemerkt wordt dat een financiële bijdrage overall goed gewaardeerd wordt.</p> <p>Opties uitgaande van een bijdrage voor 1475 mantelzorgers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 80 p.p. : benodigd budget € 118.000 • € 75 p.p. : benodigd budget € 110.625

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<ul style="list-style-type: none"> • € 70 p.p. : benodigd budget € 103.250 • € 65 p.p. : benodigd budget € 95.875 • € 60 p.p. : benodigd budget € 88.500 <p>De optie bestaat om de waardering in te vullen met bedrag/cadeau/bon voor een lager bedrag.</p> <p>Alle opties vereisen dat de Uitvoeringsregeling Mantelzorgwaardering 2023 aangepast moet worden.</p>
Financieel effect	In de afgelopen jaren werd een budget van € 135.000 gereserveerd voor de mantelzorgwaardering. Dit budget is anno 2024 aangepast naar € 110.000. Het totale financiële effect hangt af van de keuze voor een van de bezuinigingsmogelijkheden resp. van het bedrag waarmee het gereserveerde budget in mindering wordt gebracht.
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	Versobering kan binnen een nader te bepalen bandbreedte. In geval van keuzemogelijkheid, moet rekening worden gehouden met de termijn die nodig is om de Uitvoeringsregeling Mantelzorgwaardering 2023 aan te passen.
Maatschappelijk effect	<p>Met de komst van de Wmo 2015 werden de gemeenten verplicht om een mantelzorgwaardering te verzorgen. De invulling daarvan konden de gemeenten zelf bepalen. De Rijswijkse mantelzorgwaardering is in de afgelopen jaren op verschillende manieren ingevuld en heeft de laatste jaren een waarde van € 80.</p> <p>Mantelzorgers zijn belangrijk en worden steeds belangrijker. Het aantal zorgvragers groeit, het aantal mantelzorgers daalt, mensen wonen langer thuis, er is een tekort aan verpleeghuisplaatsen en personeelskrachte in de zorg.</p> <p>Er liggen veel taken op de schouders van mantelzorgers en naar de toekomst toe zullen er mogelijk nog meer vragen en taken op de schouders van mantelzorgers terecht komen; taken die ze met de arbeidskrachte en wachtlijsten ook lang(er) moeten volhouden.</p> <p>Het bedrag van de mantelzorgwaardering verlagen kan tot grote teleurstelling en verontwaardiging leiden bij de mantelzorgers.</p>
Bestuurlijke overwegingen	Zie hierboven over het eventueel aanpassen van de uitvoeringsregeling.
Juridische haalbaarheid	Zie hierboven over het eventueel aanpassen van de uitvoeringsregeling.
Technische haalbaarheid	n.v.t.
Programma	Sociaal Domein
Team	Beleid Sociaal Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Oplegger Actieplan preventief Jeugdbeleid

Algemeen

Als onderlegger voor het Actieplan preventief jeugdbeleid heeft adviesbureau Radar het rapport 'Concrete stappen naar een duurzaam en effectief jeugdbeleid' uitgebracht. Hiervoor heeft Radar zich gebaseerd op 51 interventies die in 2021- 2022 vanuit het Sociaal domein en het domein Maatschappelijke Ontwikkelingen zijn uitgevoerd. Interventies die (moeten) bijdragen aan gezond, veilig en kansrijk opvoeden en opgroeien.

Definitie van interventie

Onder de 51 interventies zit veel diversiteit. Het één, bijvoorbeeld de training 'Kom op voor jezelf', is zeer specifiek terwijl de ander, bijvoorbeeld de 'Brede regeling combinatiefuncties' ook als één interventie is opgenomen maar uit meerdere elementen bestaat. Voor de duidelijkheid wordt de volgende definitie gehanteerd als uitgangspunt.

Een interventie is een theoretisch en praktisch weldoordachte, systematische aanpak voor preventie, ondersteuning en hulp bij specifieke risico's en problemen.

Zicht op data en effectiviteit

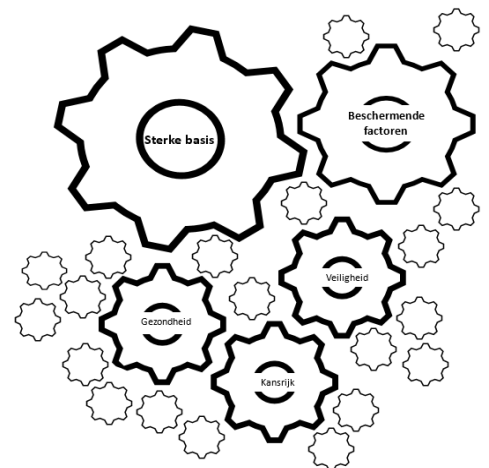
Meer dan ooit is er behoefte om inzicht te krijgen in wat de investering in preventief jeugdbeleid oplevert. Wat kunnen we zeggen over de effectiviteit van de interventies, over het bereik van de juiste doelgroepen en de waarde om te (blijven) investeren in preventie?

Het actieplan moet ruimte geven aan het aanscherpen van het preventieve jeugdbeleid. Het moet helder maken wat we gaan doen om een inzichtelijk te krijgen wat de effectiviteit van 'onze' interventies is. Investeren we in de goede dingen, voor de juiste doelgroep, wat kan er anders, etc.? Kortom het actieplan geeft ruimte om een kwaliteitsslag te maken ten aanzien van onze preventieve inzet.

Bij preventie wordt er ingezet op het beïnvloeden van risico- en beschermende factoren die op meerdere thema's van toepassing zijn.

Preventie is het meest effectief wanneer:

- Jeugdigen een sterke basis hebben. Een sterke basis bestaat uit beschermende factoren (steun, erkenning, sociale binding, etc.)
- De aanpak samenhangend is.
- De aanpak bijdraagt aan een concreet vraagstuk.
- De effectiviteit van de interventies onderbouwd of bewezen is (NJI)¹.
- De interventies goed worden uitgevoerd.

¹ NJI databank kan als 'bibliotheek' dienen maar heeft geen monopoly op effectiviteit van interventies en is niet als meetinstrument te gebruiken

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Het is aan de gemeente om afwegingscriteria te formuleren en daarmee een meetinstrument te ontwikkelen om de effectiviteit van interventies te kunnen meten en monitoren.

Geldende subsidieovereenkomsten

Anno 2024 zijn er 50 interventies over (voor het voortzetten van Buurtgezinnen zijn nog geen middelen gevonden) waaraan € 3.822.098,21 subsidie wordt uitgegeven. Van dit bedrag is € 1.850.395, 39 afkomstig van de Rijksoverheid. Rijswijk krijgt alleen de beschikking over dit bedrag wanneer zij zelf ook investeren (co-financiering). De gemeente Rijswijk besteedt € 1.971.703,21 aan deze preventieve interventies.

Interventies geclusterd	Begroot	% van totaal
Onderwijs & taalachterstanden	€ 1.806.436,49	47,3%
Opvoedondersteuning	€ 394.837,13	10,3%
Gezondheid	€ 200.524,84	5,2%
Mentaal welbevinden	€ 147.879,75	3,9%
Ondersteuning bij opgroeien	€ 334.800,00	8,8%
Ontplooiing en (talent)ontwikkeling	€ 936.620,00	24,5%
	€ 3.822.098,21	100%

De gemeente heeft verschillende vormen van overeenkomsten met de leveranciers van de interventies.

- Voor het merendeel bestaat er een subsidierelatie waarbij er jaarlijks op een aanvraag beschikt wordt. Wanneer de subsidie stopgezet wordt geldt er een afbouwtermijn van 3 jaar voor dat de volledige besparing kan worden gerealiseerd.
- Enkele interventies zijn op basis van een contract (via aanbesteding). De contracten van deze interventies lopen tot eind 2025.
- Voor slechts een enkele interventie is de overeenkomst gesloten in de vorm van een opdracht. Deze interventies kunnen stopgezet worden wanneer de opdracht is uitgevoerd.

Wettelijke verplichting

Op het preventieve jeugdbeleid zijn vijf wetten van invloed:

1. Wet op publieke gezondheid
2. Wet op het primair onderwijs
3. Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet Oke)
4. Wet Maatschappelijke ondersteuning
5. Jeugdwet

Binnen deze wetten is omschreven dat gemeenten de verplichting hebben om in te zetten op vroeg signalering, versterken van eigen kracht en participatie, tegengaan van taalachterstand en in te zetten op preventie. Ze hebben de verantwoordelijkheid om dit op een goede manier vorm te geven. De manier waarop zij daar invulling aan geven is aan de gemeente zelf.

In het actieplan Preventief jeugdbeleid zijn drie actielijnen benoemd om te komen tot een bewezen effectief, op elkaar afgestemd preventief ondersteuningsaanbod voor jeugdigen en hun opvoeders.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Het aandragen van scenario's om te onderzoeken welke bezuinigingsslag gemaakt zou kunnen worden op de huidige aanpak staat haaks op het doel wat we met het actieplan wilden bereiken.

In de volgende 2 formats is uitgewerkt welke scenario's bestaan.

5.8 Preventie jeugd

Keuzemogelijkheid	
Thema	Opgroeien in een Veilige Omgeving
Onderwerp	
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Stopzetten subsidie aan verenigingen/ activiteiten met als hoofddoelstelling versterken van de 'sociale basis/ gemeenschapszin'.
Context – wettelijk kader	<p>Stopzetten subsidie aan verenigingen/ activiteiten met als hoofddoelstelling versterken van de 'sociale basis/ gemeenschapszin'.</p> <p>Gemeenten hebben de wettelijke verplichtingen inhoud te geven aan preventie. Dit is opgenomen in de jeugdwet, Wet op publieke gezondheid, Wet op maatschappelijke ondersteuning, Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie en de Wet primair/voortgezet onderwijs. In de jeugdwet is meer preventie genoemd als één van de transformatiedoelen.</p> <p>De invulling van preventie moet volgens deze wetten bijdragen aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorkomen van problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg om zo zwaardere vormen van jeugdhulp te voorkomen; - Goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een taalachterstand; - Preventie en vroeg signalering - Bevorderen van maatschappelijke participatie - Alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces te laten doorlopen. <p>In het coalitieakkoord 'Gezonde groei: Rijswijkse koers 2022-2026, thema Sociale kwaliteit van de stad, is benoemd waarop ingezet gaat worden.</p>
Financieel effect	Het Rijswijkse actieplan Preventief Jeugdbeleid, het rapport Grip op Sturing en de (landelijke) Hervormingsagenda jeugd 2023 zetten allen in op versterking van preventie en vroeg signalering vanuit de aannemelijke veronderstelling dat dit enerzijds een positief effect heeft op gezondheid, kansengelijkheid en veiligheid van onze jeugdigen enerzijds, en anderzijds een betere grip op de kosten geeft (inclusief een te verwachte daling ervan). Bezuinigen op interventies die bijdragen aan het versterken van de 'sociale' basis en daarmee als bindmiddel fungeert tussen alle inzet, brengt met name voor de lange termijn risico met zich mee.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	Don Bosco	Vakantiebos	€ 7.000
	Scouting de Hoeve		€ 11.000
	Scouting de Jaguars		€ 11.000
	Scouting MLK		€ 10.000
	Waterscouting Dorus Rijkers		€ 5.000
	Scouting Meeuwen - watergeuzen		€ 2.500
	YMCA	Div. act & zomerkamp	€ 12.250
		Jaarlijkse uitgave	€ 58.750
Incidenteel - structureel	Structureel		
Haalbaarheid	Bezuinigen op deze preventieve interventies is realiseerbaar.		
Maatschappelijk effect	Naast de weerstand die stopzetten van deze subsidies in de samenleving op zal roepen zal het voor een grote groep 'kwetsbare' jeugdigen betekenen dat zij vatbaar of vatbaarder worden voor en meer risico lopen op problemen in hun ontwikkeling. De inzet van verenigingen versterkt de 'sociale' basis en dat is één van de succesfactoren die bijdraagt aan het kansrijk, veilig en gezond opgroeien.		
Bestuurlijke overwegingen	De gemeente is verantwoordelijk voor het veilig, kansrijk en gezond (laten) opgroeien van haar jeugdige inwoners. In het coalitieakkoord (zie Context-wettelijk kader) is beschreven op welke wijze de gemeente de zorg voor veilig en gezond opgroeien van de Rijswijkse jeugd wil garanderen.		
Juridische haalbaarheid	Wanneer een organisatie meer dan 3 jaar achtereenvolgend subsidie ontvangt moet er voor het stopzetten van de subsidie een 'redelijk' termijn in acht worden genomen. Wat redelijk is, is afhankelijk van diverse factoren maar men moet rekening houden met een afbouwperiode van meerdere jaren ² .		
Technische haalbaarheid	Vanwege de subsidierelatie afbouwen op zijn vroegst vanaf 2026.		
Programma	n.v.t.		
Team	Jeugd, Onderwijs en Sport		

Keuzemogelijkheid	
Thema	Opgroeien in een Veilige Omgeving
Onderwerp	Preventie jeugd
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Stopzetten van interventieaanbod met minder maatschappelijke impact.
Context – wettelijk kader	<p>Gemeenten hebben de wettelijke verplichtingen inhoud te geven aan preventie. Dit is opgenomen in de jeugdwet, Wet op publieke gezondheid, Wet op maatschappelijke ondersteuning, Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie en de Wet primair/voortgezet onderwijs. In de jeugdwet is meer preventie genoemd als één van de transformatiedoelen.</p> <p>De invulling van preventie moet volgens deze wetten bijdragen aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorkomen van problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg om zo zwaardere vormen van jeugdhulp te voorkomen;

² Bron: Handreiking basisbeginselen subsidierecht VNG, 2019

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	<ul style="list-style-type: none"> - Goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een taalachterstand; - Preventie en vroeg signalering - Bevorderen van maatschappelijke participatie - Alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces te laten doorlopen. <p>In het coalitieakkoord 'Gezonde groei: Rijswijkse koers 2022-2026, thema Sociale kwaliteit van de stad, is benoemd waarop ingezet gaat worden.</p>															
Financieel effect	<p>Het Rijswijkse actieplan Preventief Jeugd beleid, het rapport Grip op Sturing en de (landelijke) hervormingsagenda jeugd 2023 zetten allen in op versterking van preventie en vroeg signalering vanuit de aannemelijke veronderstelling dat dit enerzijds een positief effect heeft op gezondheid, kansengelijkheid en veiligheid van onze jeugdigen en anderzijds een betere grip op de kosten geeft (inclusief een te verwachte daling ervan).</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>Kuseema</td> <td>Website: Jong in Rijswijk</td> <td>€ 8.000</td> </tr> <tr> <td>Villa Pinedo (regionaal ingekocht)</td> <td>Maatje (kind) bij scheiding</td> <td>€ 5.369</td> </tr> <tr> <td>JGZ</td> <td>Kom op voor Jezelf</td> <td>€ 27.496,41</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>€ 40.865,41</td> </tr> </table>	Kuseema	Website: Jong in Rijswijk	€ 8.000	Villa Pinedo (regionaal ingekocht)	Maatje (kind) bij scheiding	€ 5.369	JGZ	Kom op voor Jezelf	€ 27.496,41						€ 40.865,41
Kuseema	Website: Jong in Rijswijk	€ 8.000														
Villa Pinedo (regionaal ingekocht)	Maatje (kind) bij scheiding	€ 5.369														
JGZ	Kom op voor Jezelf	€ 27.496,41														
		€ 40.865,41														
Incidenteel - structureel	Structureel															
Haalbaarheid	Bezuinigen op deze preventieve interventies is realiseerbaar..															
Maatschappelijk effect	<p>Deze interventies hebben op zichzelf staand minder maatschappelijk effect. Zij leveren hun bijdrage binnen een geheel van meerdere interventies.</p> <p>Zowel de website 'Jong in Rijswijk' als de training 'Kom op voor jezelf' hebben een groot bereik onder jeugdigen en bedienen daarmee veel jeugdigen van versterken van eigen kracht.</p>															
Bestuurlijke overwegingen	Wanneer de investering in de website 'Jong in Rijswijk' gestaakt wordt zal er gekeken moeten worden naar een alternatief om op laagdrempelige wijze jeugdigen te geïnformeerd over de ondersteunende voorzieningen binnen Rijswijk.															
Juridische haalbaarheid	Wanneer een organisatie meer dan 3 jaar achtereenvolgend subsidie ontvangt moet er voor het stopzetten van de subsidie een 'redelijk' termijn in acht worden genomen. Wat redelijk is, is afhankelijk van diverse factoren maar men moet rekening houden met een 'afbouwperiode van meerdere jaren ³ . Dit is van toepassing op de interventie: Kom op voor jezelf van de JGZ.															
Technische haalbaarheid	De opdrachten aan de interventies van Kuseema en Villa Pinedo kunnen per 2026 stopgezet worden. Voor de interventie van de JGZ zal de subsidie waarschijnlijk vanaf 2026 afgebouwd kunnen worden.															
Programma	n.v.t.															
Team	Jeugd, Onderwijs en Sport															

³ Bron: Handreiking basisbeginselen subsidierecht VNG, 2019

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.9 Striktere toelatingscriteria Leerlingenvervoer

Keuzemogelijkheid	
Thema	Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning
Onderwerp	
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	Uitgaven – investeringen - inkomsten
Keuzemogelijkheid	In het beleid inzake het leerlingenvervoer is vastgelegd dat als de afstand van huis tot de school of instelling korter is dan 6 km, er geen leerlingenvervoer wordt ingezet. Toch zijn er uitzonderingen mogelijk. We willen de criteria voor toekenning van leerlingenvervoer aanscherpen. Daarnaast willen we onderzoeken wat mogelijk is in het contract met de vervoerders.
Context – wettelijk kader	Wettelijke taak vanuit drie wetgevingen: Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs.
Financieel effect	We verwachten een bezuiniging te realiseren van €50.000.
Incidenteel - structureel	structureel
Haalbaarheid	Ja
Maatschappelijk effect	Door het aanscherpen van beleid, toegang en het huidige bestand te screenen zal een aantal leerlingen geen toekenning leerlingenvervoer meer krijgen waardoor de druk in het gezin kan toenemen, zowel financieel als sociaal emotioneel en organisatorisch. In het merendeel van de gevallen gaat het om leerlingen met een functiebeperking of gedragsproblematiek. Leerlingenvervoer kan hierdoor een verlichting zijn voor het betreffende gezin. Breder gezien kan aanscherping van het leerlingenvervoer leiden tot verontwaardiging van andere inwoners, omdat het over het algemeen kwetsbare kinderen raakt.
Bestuurlijke overwegingen	Leerlingenvervoer is een gevoelig onderwerp. Het merendeel van de kinderen dat er gebruik van maakt, is kwetsbaar, waardoor aanscherpen van de toelatingscriteria in de beeldvorming vaak onrechtvaardig overkomt. De media wordt daarbij regelmatig opgezocht. Daar staat tegenover dat als kinderen (meer) zelfstandig kunnen reizen dit bedraagt aan zelfvertrouwen en eigenwaarde en zij ook in de toekomst zich zelfstandiger kunnen verplaatsen. Dit pleit voor een goede screening waarbij ontwikkeling en potentie meegenomen worden.
Juridische haalbaarheid	Goed.
Technische haalbaarheid	Goed.
Programma	Sociaal Domein
Team	Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

5.10 – 5.13 Uitwerking scenario's preventief jeugdbeleid

Belang van preventie

Bij preventief jeugdbeleid wordt er ingezet op het beïnvloeden van risico- en beschermende factoren die van invloed zijn bij het veilig, gezond en kansrijk opgroeien. In zijn algemeenheid wordt ervan uitgegaan dat er door preventieve inzet uiteindelijk minder inzet van specialistische hulp nodig is.

Preventie is het meest effectief wanneer:

- Jeugdigen een sterke basis hebben. Een sterke basis bestaat uit beschermende factoren (steun, erkenning, sociale binding, etc.)
- De aanpak samenhangend is.
- De aanpak bijdraagt aan een concreet vraagstuk.
- De effectiviteit van de interventies onderbouwd of bewezen is (NJI)⁴.
- De interventies goed worden uitgevoerd.

Meer dan ooit is er behoefte om inzicht te krijgen in wat de investering in preventief jeugdbeleid oplevert. Wat kunnen we zeggen over de effectiviteit van de interventies, over het bereik van de juiste doelgroepen en de waarde om te (blijven) investeren in preventie?

Wettelijke verplichting t.a.v. preventie

Het preventief jeugdbeleid geeft invulling aan de Wet op publieke gezondheid, Wet op het primair onderwijs, Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet Oke), Wet Maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet.

Binnen deze wetten is omschreven dat gemeenten de verplichting hebben om in te zetten op vroeg signalering, versterken van eigen kracht en participatie, tegengaan van taalachterstand en in te zetten op preventie. Ze hebben de verantwoordelijkheid om dit op een goede manier vorm te geven. De manier waarop zij daar invulling aan geven is aan de gemeente zelf.

Financiering interventies

Totale uitgaven preventieve interventies Actieplan jeugdbeleid (50st)	€ 3.822.098,21
Af: bedrag afkomstig uit SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	€ 1.602.655,69
Af: bedrag afkomstig uit SPUK/GALA (40%)	€ 278.444,00
Totale uitgaven voor gemeente Rijswijk (50 interventies)	€ 1.940.998,52

Anno 2024 zijn er 50 interventies waaraan €3.822.098,21 wordt uitgegeven. Van dit bedrag is €1.602.655,69 afkomstig uit de SPUK Onderwijsachterstanden en €278.444,00 uit de SPUK/GALA. Waarbij bij de middelen van SPUK/GALA de voorwaarde wordt gesteld dat we zelf een cofinanciering van 60% doen om in aanmerking te komen (40%)

De gemeente Rijswijk besteedt € 1.940.998,52 aan deze preventieve interventies. Daarvan is € 417.666,00 een verplichte eigen bijdrage betreft om in aanmerking te komen voor de cofinanciering van SPUK/GALA.

⁴ NJI databank kan als 'bibliotheek' dienen maar heeft geen monopoly op effectiviteit van interventies en is niet als meetinstrument te gebruiken

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Geldende subsidieovereenkomsten

Totale Rijswijkse uitgaven	€1.940.998,52	
Contract (aanbesteding)	€ 57.860,00	Lopend tot eind 2025
Opdracht	€ 57.912,40	Lopend tot eind 2024
Subsidierelatie	€ 1.415.559,52	Voor stopzetten vanaf 2025 een afbouwtermijn van 3 jaar in acht nemen (2028)

De gemeente heeft verschillende vormen van overeenkomsten met de leveranciers van de interventies. Voor het merendeel bestaat er een subsidierelatie waarbij er jaarlijks op een aanvraag beschikt wordt. Wanneer de subsidie stopgezet wordt geldt er een afbouwtermijn van 3 jaar voor dat de volledige besparing kan worden gerealiseerd. Enkele interventies zijn op basis van een contract (via aanbesteding). De contracten van deze interventies lopen tot eind 2025.

Hierna wordt een viertal scenario's geschetst om te besparen op de kosten van preventief jeugdbeleid, waarbij ook een tussenvorm van deze 4 scenario's als uitkomst denkbaar is.

Scenario 1: Grote slagen, grote impact

Het Rijswijkse actieplan Preventief Jeugdbeleid, het rapport Grip op Sturing en de (landelijke) Hervormingsagenda jeugd 2023 zetten allen in op versterking van preventie en vroegsignalering vanuit de aannemelijke veronderstelling dat dit enerzijds een positief effect heeft op gezondheid, kansengelijkheid en veiligheid van onze jeugdigen en anderzijds een betere grip op de kosten geeft (inclusief een te verwachte daling ervan).

Dit scenario richt zich op de interventies waar afzonderlijk het meeste budget aan uitgegeven wordt. Het betreft echter interventies waarvan de effectiviteit doeltreffend, plausibel of werkzaam geacht kan worden (www.nji.nl/effectieve-jeugdhulp/werken-aan-effectiviteit).

MEE	Integrale vroeghulp	€ 118.674,00
Kwadraad/JGZ	Opvoed adviespunt	€ 92.436,39
JGZ	Stevig Ouderschap	€ 73.215,00
Haaglanden beweegt	De ontdekkers act t/m 12 jr.	€ 87.120,00
Haaglanden beweegt	Happy Fit	€ 87.228,90
	Jaarlijkse uitgave	€ 458.674,29

Besparingsoverzicht

2024	2025	2026	2027	2028
€ 0	€ 0	€ 152.891,43	€ 305.782,86	€ 458.674,29

Voor al deze interventies geldt een afbouwperiode van 3 jaar. In het overzicht is uitgegaan van een jaarlijkse afbouw met 1/3 deel.

Scenario 2: Maatschappelijke impact wordt merkbaar op langer termijn

Het Rijswijkse actieplan Preventief Jeugdbeleid, het rapport Grip op Sturing en de (landelijke) Hervormingsagenda jeugd 2023 zetten allen in op versterking van preventie en vroegsignalering vanuit de aannemelijke veronderstelling dat dit enerzijds een positief effect heeft op gezondheid, kansengelijkheid en veiligheid van onze jeugdigen en anderzijds een betere grip op de kosten geeft (inclusief een te verwachte daling ervan).

Onderstaand tabel geeft de uitgaven aan interventies weer die bijdragen aan het versterken van de sociale/ pedagogische basis, één van de beschermende factoren bij een gezonde ontwikkeling. Daarnaast fungeren de interventies als bindmiddel tussen alle inzet en brengt het met name voor de lange termijn risico met zich mee.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Don Bosco	Activiteit vakantiebos	€ 7.000
Scouting de Hoeve		€ 11.000
Scouting de Jaguars		€ 11.000
Scouting MLK		€ 10.000
Waterscouting Dorus Rijkers		€ 5.000
Scouting Meeuwen - watergeuzen		€ 2.500
YMCA	Div. act & zomerkamp	€ 12.250
	Jaarlijkse uitgave	€ 58.750

Onderstaande interventies zijn interventies die op zichzelf staand wel een maatschappelijk doel dienen maar vanwege het aanpalende interventieaanbod in mindere mate een maatschappelijke impact bewerkstelligen.

Kuseema	Website: Jong in Rijswijk	€ 8.000
Villa Pinedo (regionaal ingekocht)	Maatje (kind) bij scheiding	€ 5.369
JGZ	Kom op voor Jezelf	€ 27.496,41
	Jaarlijkse uitgave	€ 40.865,41

Besparingsoverzicht

2024	2025	2026	2027	2028
€ 0	€ 8.000	€ 30.538,47	€ 61.076,94	€ 99.615,41

Met uitzondering van Kuseema, website Jong In Rijswijk, bestaat er voor de interventies een subsidierelatie. Deze kennen een afbouwperiode van 3 jaar. In het overzicht is uitgegaan van een jaarlijkse afbouw van 1/3.

Scenario 3: Taakstelling & data gedreven keuzes

Het Rijswijkse actieplan Preventief Jeugdbeleid, het rapport Grip op Sturing en de (landelijke) Hervormingsagenda jeugd 2023 zetten allen in op versterking van preventie en vroegsignalering vanuit de aannemelijke veronderstelling dat dit enerzijds een positief effect heeft op gezondheid, kansengelijkheid en veiligheid van onze jeugdigen en anderzijds een betere grip op de kosten geeft (inclusief een te verwachte daling ervan).

In dit scenario wordt uitgegaan van een taakstelling die binnen 5 jaar gerealiseerd moet worden. Het geeft de ruimte om gedegen keuzes te maken binnen het huidige interventieaanbod die ondersteund worden door data-onderzoek en effectmeting.

Taakstelling	Later te bepalen interventies	€ 170.000,00
--------------	-------------------------------	--------------

Besparingsoverzicht

2024	2025	2026	2027	2028
-	-	- € 56.666,66	- € 113.333,33	- € 170.000

Voor al deze interventies geldt een afbouwperiode van 3 jaar. In het overzicht is uitgegaan van een jaarlijkse afbouw van 1/3.

Scenario 4: Financieel aantrekkelijk, weinig realistisch

Het Rijswijkse actieplan Preventief Jeugdbeleid, het rapport Grip op Sturing en de (landelijke) Hervormingsagenda jeugd 2023 zetten allen in op versterking van preventie en vroeg signalering vanuit de aannemelijke veronderstelling

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

dat dit enerzijds een positief effect heeft op gezondheid, kansengelijkheid en veiligheid van onze jeugdigen en anderzijds een betere grip op de kosten geeft (inclusief een te verwachte daling ervan).

Het meest verstreckende scenario is het stopzetten van alle interventies. In het schema over de uitgaven van de interventies is aangegeven dat Rijswijk daar jaarlijks €1.940.998,52 in investeert. Daarvan is € 417.666,00 geormerkt als een verplichte eigen bijdrage aan onderwijsachterstandenbeleid om in aanmerking te komen voor de cofinanciering van SPUK/GALA. Uiteraard kan de keuze gemaakt worden om geen aanspraak te willen maken op deze SPUK/GALA gelden waardoor de co-financierings eis vervalt.

Interventies	Jaarlijkse uitgave	€ 1.940.998,52
--------------	--------------------	----------------

Gemeente hebben een wettelijke verplichting om in te zetten op vroeg signalering, versterken van eigen kracht en participatie, tegengaan van taalachterstand en in te zetten op preventie. Het voldoen aan die verplichting zal kosten met zich meebrengen afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt. Dat betekent iets voor het realiteitsgehalte van dit scenario.

Daarnaast staat dit volledig haaks op de gedachte dat investeren in preventie bijdraagt aan het verminderen van de kosten van jeugdhulp. Zo is er in zowel het onderzoeksrapport “Grip en Sturing op de jeugdhulpkosten” als “De Rijswijkse visie op normaliseren en de reikwijdte van de jeugdhulp” aangegeven dat investeren in preventie juist één van de maatregelen is om de kosten van jeugdhulp te beteugelen. Dat doet niet af aan het proces om de inzet van preventieve interventies effectiever en efficiënter te willen maken.

Besparingsoverzicht

2024	2025	2026	2027	2028
€ 0	€ 57.912,40	685.607,77	1.313.303,14	1.940.998,52

Voor een deel van de interventies geldt een afbouwperiode van 3 jaar. In het overzicht is uitgegaan van een jaarlijkse afbouw met 1/3 deel.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

6. Cluster Zelfstandig Leven – Algemeen

Binnen het sociaal domein houden we ons onder andere bezig met het waarborgen en/of vergroten van de financiële bestaanszekerheid van Rijswijkse inwoners. Beleidsthema's die hiervan onderdeel uitmaken zijn: armoede, schulden, inkomen, werk/re-integratie en participatie. De gemeente Rijswijk heeft in 2024 een belangrijke bezuinigingsopgave. In dit document stellen we een aantal bezuinigingskeuzes voor die ertoe leiden dat we – met inachtneming van de bezuinigingsnoodzaak – geld besparen en toch een minimaal voorzieningenniveau behouden. Thema's als inburgering, Kinderopvangtoeslagaffaire en werkgroep Oekraïne zijn hierbij buiten beschouwing gelaten, omdat deze geen reguliere besparing opleveren op de begroting (bv. SPUK's). Wel is in dit document de Spreidingswet als mogelijke inkomstenbron opgenomen.

Voordat we de bezuinigingskeuzes aan u voorleggen, vragen wij u een viertal punten in acht te nemen:

1. Dat we op een aantal thema's de afgelopen jaren al zijn gekort of efficiënter zijn gaan werken;
2. Het aantal inwoners dat leeft op of rond de armoedegrens toeneemt. mede door inflatie, hoge energieprijzen, de groei van de gemeente, hoge woonlasten, etc.);
3. Bezuinigen op preventie en sociale, toegankelijke voorzieningen er (op lange termijn) juist voor kan zorgen dat de (maatschappelijke) kosten toenemen; en
4. Intensivering van klantcontacten middels meer aandacht en korte lijnen leidt tot hogere uitstroom.

Een praktisch voorbeeld van het eerste punt is dat ons re-integratiebudget in de afgelopen vier jaar al is ingekort van €2,2 miljoen naar €1,4 miljoen. Daarnaast zijn we al bezig met het realiseren van een efficiëntieslag door middel van de implementatie van de Participatiewet in Balans en verschillende pilots op het gebied van re-integratie, participatie en inburgering zoals de pilots 'Snel aan de slag' en 'Statushouders aan het werk'. Een voorbeeld van het tweede punt is dat we in 2023 aan ruim 3500 minimahuishoudens de Energietoeslag hebben uitgekeerd, terwijl uit de cijfers bleek dat er circa 2900 minimahuishoudens in Rijswijk wonen. Ook het aantal vragen of verzoeken tot financiële ondersteuning die gericht zijn aan de gemeente en ketenpartners neemt duidelijk toe.

In relatie tot het derde punt is belangrijk om te beklemtonen dat het bezuinigen op preventie of sociale, toegankelijke voorzieningen in de meeste gevallen juist kan leiden tot een toename van de (maatschappelijke) kosten op lange termijn. Onze beleidsinzet richt zich op het versterken van de sociale basis gesteund door toegankelijke voorzieningen en korte lijnen tussen inwoners en voorzieningen. Ook besteden we aandacht aan preventie aan vroegsignalering om curatieve zorg zo vroeg mogelijk te voorkomen. Kortom: bezuinigen op armoede, schulden, werk, inkomen en participatie betekent uiteindelijk dat de kosten op het terrein van o.a. (curatieve) zorg, onderwijs, wmo, eenzaamheid, veiligheid zullen toenemen.

Verder blijkt uit diverse onderzoeken dat het intensiveren van klantcontacten middels gerichte aandacht en korte lijnen juist leidt tot hogere uitstroom. Zie bijvoorbeeld het Divosa rapport: [BUIG-budget 2024: grote herverdeeffecten op gemeenten | Divosa](#)). Middels de ingekochte instrumenten en de huidige ambtelijke inzet op het terrein van van werk en participatie zetten wij daarom bewust in op het schenken van intensieve aandacht aan onze inwoners. Wij hebben geconstateerd dat deze aanpak zelfs tot resultaten leidt in de doelgroep trede 1 en 2. Zo zijn in het afgelopen jaar 10 Rijswijkse inwoners uit laatstgenoemde doelgroep uitgestroomd naar regulier werk. Indien wij nog verder de re-integratiemiddelen inperken zullen wij deze dienstverleningsvorm niet meer kunnen bieden en zal de uitstroom duidelijk afnemen. Tevens lopen we het risico dat wij niet in aanmerking komen voor een vangnetregeling. Dit is een tegemoetkoming vanuit het Rijk voor gemeenten met grote tekorten op

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

BUIG. Tot slot willen wij u erop wijzen dat een mogelijk overschot op het BUIG-budget vrij besteedbaar is. Kortom, (extra) inzet om die 'exploitatie' minimaal kostendekkend te maken is noodzakelijk.

Scenario "bezuinigen op alle niet-wettelijke taken" en diens gevolgen

Indien we direct stoppen met alle niet-wettelijke taken die we momenteel binnen dit cluster uitvoeren, besparen we een bedrag van circa 1.9 miljoen euro. Dit bedrag is opgebouwd uit:

- alle minimaregelingen, waaronder de kind regelingen, Ooievaarspas, Collectieve Aanvullende Verzekering, gratis OV-product AOW'ers en subsidie voor ketenpartners (circa € 1 mln.)
- het actieplan Armoedebestrijding+ (circa €215.000)
- het niet-wettelijk deel van Werk- en Inkomen (€300.000).

Ons dringend advies is om niet te kiezen voor dit scenario, omdat we hiermee de meest kwetsbare doelgroep van de stad significant hard raken. Daarnaast vraagt 'direct stoppen' om een ambtelijke en systeemtechnische operatie. Dit scenario levert netto dus geen besparing op. Aan de andere kant biedt de Spreidingswet mogelijkheden om juist extra inkomsten te genereren indien we meer statushouders opvangen/begeleiden dan de taakstelling vraagt. Wat dit precies qua inkomsten kan opleveren is verder in dit document nader uitgewerkt.

Indien bezuinigingen op bovenstaande onderwerpen toch noodzakelijk zijn, stellen we hieronder een aantal concrete, themagerichte bezuinigingsmogelijkheden voor:

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

6.1 Actieplan Armoedebestrijding+

Keuzemogelijkheid	
Thema	Armoede
Onderwerp	Actieplan Armoedebestrijding+
Portefeuillehouder	Gijs van Malsen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	<p>Bezuinigen op twee van de zes actiepunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verkenning doelgroep middeninkomens en inrichting gestaffelde aanpak 2. Reserveren voor ondersteuning huishoudens met een (midden)inkomen tussen 130% en 170% van het WSM
Context – wettelijk kader	Geen wettelijke taak. Dit actieplan is in 2023 vastgesteld door de raad. Aanleiding hiervoor betrof de toenemende armoede onder minimahuishoudens en middeninkomens.
Financieel effect	Door te bezuinigen op de acties die gericht zijn op het ondersteunen van middeninkomens besparen we €95.000,- van de €215.000 die nu voor het jaar 2024 begroot is. Wel bestaat het risico dat mensen hierdoor financieel in de problemen komen en niet meer uitkomen in de maand, waardoor kosten bij bijvoorbeeld schuldhulpverlening kunnen stijgen.
Incidenteel - structureel	Incidenteel
Haalbaarheid	Eenvoudig. We voeren deze actie niet uit waarmee het geld vrijkomt. Bovendien is het een taak van de Rijksoverheid om middeninkomens voldoende te ondersteunen. We lopen vooruit op de integrale visie waarin we bepalen dat we de inwoners helpen die het hardst ondersteuning nodig hebben.
Maatschappelijk effect	Inwoners met een middeninkomen worden niet ondersteund door de gemeente met het risico dat ze daardoor financieel niet meer uitkomen in de maand, waardoor schuldenproblematiek kan ontstaan met alle gevolgen van dien.
Bestuurlijke overwegingen	Uit onderzoek is gebleken dat de middeninkomens in sommige gevallen financieel het eind van de maand niet halen en dat het daarom belangrijk is deze groep tegemoet te komen met een sociale voorziening. Politiek is daarom langer geleden de keus gemaakt om deze groep te helpen. Terugdraaien van dit besluit betekent een wijziging van koers.
Juridische haalbaarheid	Eenvoudig
Technische haalbaarheid	Eenvoudig
Programma	N.v.t.
Team	Beleid Sociaal Domein, Armoede en Schulden

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

6.2 Bezuinigen doelgroep minimabeleid

Keuzemogelijkheid	
Thema	Armoede
Onderwerp	Bezuinigen doelgroep minimabeleid
Portefeuillehouder	Gijs van Malsen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Verlagen van doelgroep minimabeleid van 130% naar 120% van Wettelijk Sociaal Minimum (WSM)
Context – wettelijk kader	Geen wettelijke taak – doelgroep minimabeleid bepaalt de gemeente zelf.
Financieel effect	<p>Besparing van €50.000 tot €150.000.</p> <p>Volgens CBS-gegevens uit 2022 vallen er 700 huishoudens (17%) minder in de categorie tot 120% t.o.v. 130%. Als we dit percentage aftrekken van de huidige uitgaven aan de regelingen voor inwoners tot 130% (Ooievaarspas, CAV) levert dat circa €118.000 op. Er wonen 200 kinderen (12,5%) minder in de doelgroep van 120% dan in de groep tot 130%. Als we dit percentage aftrekken van de huidige uitgaven aan de regelingen voor kinderen tot 130% (Participas, Schoolreis, computerregeling) levert dat €38.000 op.</p> <p>In deze eerste schets is geen rekening gehouden met een mogelijk groter niet-gebruik in de doelgroep met een hoger dan bijstandsinkomen. Ook is er geen rekening gehouden met de vaste kosten die we maken, los van het aantal inwoners dat gebruik maakt van de regelingen. Hierdoor is de verwachting dat de daadwerkelijke besparing die deze beleidsmaatregel oplevert kleiner is dan het genoemde bedrag van €156.000. Het zal een besparing van €50.000 tot €150.000 opleveren. Let op: een wijziging van de inkomensnorm vraagt wel om een systeemtechnische en ambtelijke operatie. Dat kan mogelijk ook geld kosten.</p> <p>Deze maatregel kan gevolgen hebben voor het welzijn en de ontwikkeling van inwoners, waardoor er later inzet van maatwerkvoorzieningen nodig kunnen zijn en daar de kosten kunnen stijgen.</p>
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	Per 2025 voor huidige klanten, z.s.m. voor nieuwe aanvragen.
Maatschappelijk effect	We beperken 700 huishoudens en 200 kinderen in de mogelijk om te participeren in de samenleving. Hierdoor raken zij naar verwachting in dieper isolement en stoppen we voor hen onze bijdrage aan kansrijk opgroeien. Dit kan ertoe leiden dat er problematiek ontwikkelt, wat een toename op maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo tot gevolg kan hebben.
Bestuurlijke overwegingen	Bezuinigen op de armsten in de gemeente levert mogelijk bestuurlijk veel weerstand op. Daarbij wijken wij af binnen de regio. Daarnaast bestaat het risico dat door het isolement bij

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	kinderen de kosten bij jeugd stijgen en ook bij volwassenen zouden we dit effect kunnen zien bij maatwerkvoorzieningen.
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar.
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar. Vraagt wel een tijdsinvestering i.v.m. aanpassing in systemen.
Programma	N.v.t.
Team	Beleid Sociaal Domein, Armoede en Schulden

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

6.3 Collectieve Aanvullende Verzekering (CAV)

Keuzemogelijkheid	
Thema	Armoede
Onderwerp	Collectieve Aanvullende Verzekering (CAV)
Portefeuillehouder	Gijs van Malsen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeentelijke bijdrage aan de CAV verminderen door nieuwe afspraken te maken met de aangesloten zorgverzekeraars.
Context – wettelijk kader	Niet-wettelijke regeling
Financieel effect	<ul style="list-style-type: none"> • De CAV is geen wettelijke taak. Het is een gemeentelijke regeling in samenwerking met zorgverzekeraars om inwoners in armoede de kans te gunnen om zich voor een redelijke prijs aanvullend te laten verzekeren. Een bezuiniging door de bijdrage van de gemeente Rijswijk te verlagen kan een besparing opleveren van ongeveer €100.000,-. • De meest ingrijpende bezuinigingskeuze is het volledig stopzetten van de CAV. Dat levert een bedrag op van maximaal €462.000,-.
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	Dit is niet direct haalbaar. Het contract met zorgverzekeraars inzake het jaar 2024 is lopende. Wel kunnen we nieuwe afspraken maken voor de periode vanaf 1 januari 2025.
Maatschappelijk effect	Bezuinigingen kunnen leiden tot toenemende financiële druk op kwetsbare inwoners, wat resulteert in groeiende schulden en achterstanden in premiebetalingen en eigen bijdragen. Daarnaast kunnen gezondheidsproblemen toenemen door zorgmijding, de druk op gemeentelijke ondersteuningsdiensten verhogen en het beroep op bijzondere bijstand vergroten.
Bestuurlijke overwegingen	Bezuinigen op de CAV betekent dat we niet kunnen voldoen aan de ambitie van dit college uit het coalitieakkoord. Deze ambitie is om mensen te verzekeren van goede zorg en hen op de meest effectieve manier te ondersteunen, terwijl we tegelijkertijd de collectieve zorgverzekering behouden. We willen ook bijdragen aan gezondheidswinst via het pakket. Bezuinigingen zijn niet in lijn met deze doelstellingen. Risico bestaat dat zorg uit het aanvullende en tandheelkunde wordt vermeden. Dit heeft invloed op algeheel functioneren en kan kans op bijstand en werkloosheid vergroten.
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar, gezien de gemeentepolis een niet-wettelijke regeling is.
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar, aangezien het mogelijk is om de gemeentelijke bijdrage aan te passen en relevante gegevens beschikbaar zijn om dit proces te ondersteunen.
Programma	N.v.t.
Team	Beleid Sociaal Domein, Armoede en Schulden

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

6.4 Ooievaarspasregeling

Keuzemogelijkheid	
Thema	Armoede
Onderwerp	Ooievaarspasregeling
Portefeuillehouder	G. van Malsen
Categorie	Uitgaven
Keuze mogelijkheid	De Ooievaarspas niet meer beschikbaar stellen voor volwassenen vanaf 18 jaar.
Context – wettelijk kader	Niet wettelijk. Regionale regeling.
Financieel effect	Uitsluiten van 18+'ers levert een besparing op van circa €47.000 . De totale kosten voor de Ooievaarspas zijn structureel €264.000.
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	Niet direct haalbaar. Momenteel zijn er afspraken gemaakt met Den Haag over de doelgroepen die recht hebben op de regeling. Aangezien het officieel een Haagse regeling is, weten we niet of het mogelijk is om bepaalde doelgroepen vanuit de Rijswijkse regeling uit te sluiten. Dit scenario moet nog worden voorgelegd aan Den Haag, maar is een waarschijnlijk scenario.
Maatschappelijk effect	Dit zal ertoe leiden dat we deelname aan sport, cultuur en recreatie in de stad onder volwassenen en ouderen met een minimuminkomen direct drastisch verminderen. Bovendien wijken we af van de regionale toelatingsvoorwaarden. Den Haag en Leidschendam-Voorburg bieden deze regeling namelijk aan iedereen. Doordat mensen niet meer kunnen deelnemen aan dergelijke activiteiten, bestaat de kans op isolement en verkleinen of verdwijnen van een netwerk. Dit kan ertoe leiden dat er een groter beroep gedaan gaat worden op maatwerkvoorzieningen in de Wmo.
Bestuurlijke overwegingen	Vraag is of het stopzetten van de Ooievaarspas voor volwassenen in lijn is met de politieke doelstellingen van de gemeente Rijswijk, omdat het de maatschappelijke ongelijkheid in Rijswijk kan vergroten doordat mensen met een minimuminkomen minder toegang hebben tot recreatieve, sportieve en culturele activiteiten. Het gebrek aan vrijetijdsmogelijkheden voor minima kan leiden tot een verminderde mentale gezondheid, welzijn en welbevinden. En dit staat haaks op onze politieke en maatschappelijke doelstellingen.
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar. Echter, bestaande contractuele verplichtingen met partners voor het aanbieden van kortingen en ondersteunende regelingen via de Ooievaarspas kunnen tot juridische geschillen leiden. En het stopzetten van de Ooievaarspas voor volwassenen vanaf 18 jaar kan mogelijk worden beschouwd als leeftijdsdiscriminatie, omdat alleen volwassenen worden uitgesloten van deelname aan de regeling.
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar. Er moeten wel alternatieve ondersteuningsmogelijkheden worden overwogen en

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	geïmplementeerd om te compenseren voor het wegvallen van de Ooievaarspas voor volwassenen, wat technische uitdagingen met zich meebrengt. En zoals bij andere thema's vergt het ook hier tijd met betrekking tot aanpassing in (registratie)systeem en communicatiemiddelen.
Programma	N.v.t.
Team	Beleid Sociaal Domein, Armoede en Schulden

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

6.5 Kindregelingen

Keuzemogelijkheid	
Thema	Armoede
Onderwerp	Kind regelingen
Portefeuillehouder	G. van Malsen
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	<p>Stoppen met de schoolreisregeling en de fietsregeling.</p> <p>De schoolreisregeling kan eventueel vanuit het Rijk bekostigd worden. De fietsregeling is van stichting Kei zelf. Wij dragen er financieel aan bij, maar het valt officieel niet onder kind regelingen van de gemeente.</p> <p>De computerregeling en regeling voor winter- en sportkleding zijn te fundamenteel in het leven van Rijswijkse kinderen om direct mee te stoppen.</p>
Context – wettelijk kader	Niet wettelijk
Financieel effect	Dit levert een besparing op van circa €21.000 .
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	De beschikking voor 2024 is afgegeven en de subsidie is verleend. Deze bezuiniging zou kunnen ingaan vanaf het volgende subsidiejaar.
Maatschappelijk effect	<p>Stoppen met schoolreisregeling kan ertoe leiden dat kinderen uit minimagezinnen die op een school zitten waar de schoolreis niet vanuit de Rijksoverheid wordt betaald, of waar een eigen bijdrage geldt, niet kunnen deelnemen aan de jaarlijkse schoolreizen. Dit leidt tot verminderde participatie van minima en kansenongelijkheid in het onderwijs.</p> <p>Het stopzetten van de fietsregeling kan ertoe leiden dat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen het moeilijker zullen hebben om naar school te gaan en deel te nemen aan sociale activiteiten zonder een fiets. Dit beperkt hun mobiliteit, educatieve kansen en contact met anderen en kan hun gezondheid en welzijn negatief beïnvloeden.</p>
Bestuurlijke overwegingen	<p>Het stopzetten van de schoolreisregeling kan de financiële last voor gezinnen met een laag inkomen vergroten, omdat zij mogelijk niet in staat zijn om de kosten voor schoolreizen voor hun kinderen te dragen. Verder worden de educatieve kansen van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen beperkt en de gemeente Rijswijk wil juist het tegenovergestelde, namelijk armoedebestrijding en mensen ondersteunen.</p> <p>De fietsregeling biedt gezinnen met een laag inkomen de mogelijkheid om hun kinderen een fiets te verschaffen, wat de mobiliteit en zelfstandigheid van deze kinderen bevordert. Het</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	stopzetten van de fietsregeling kan de toegang tot vervoersmiddelen beperken en de mobiliteit van kinderen belemmeren. Risico bestaat dat kosten leerlingenvervoer en andere jeugdproducten stijgen.
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar.
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar. Als de schoolreisregeling en fietsregeling worden stopgezet, moeten er alternatieve ondersteuningsmogelijkheden worden overwogen voor gezinnen met een laag inkomen. Ook moet er een systeemtechnische en communicatie wijziging worden doorgevoerd.
Programma	N.v.t.
Team	Beleid Sociaal Domein, Armoede en Schulden

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

6.6 Re-integratie en activering (maatschappelijke participatie)

Keuzemogelijkheid	
Thema	Werk en Inkomen
Onderwerp	Re-integratie en activering (maatschappelijke participatie)
Portefeuillehouder	L. Bentvelzen
Categorie	Uitgaven
Keuze mogelijkheid	Bezuinigingen op re-integratie en maatschappelijke participatie door afslanken dienstverlening
Context – wettelijk kader	Participatiewet – grotendeels wettelijke verplichting met ruimte voor gemeentelijk beleid
Financieel effect	Op dit moment betreft het Participatiebudget €1.4 miljoen. Hiervan bestaat €1.1 miljoen uit taken die verplicht zijn of onderdeel zijn van een regionale samenwerking. Uiteindelijk levert een bezuiniging op het niet-wettelijk deel dus een besparing op van circa €300.000 .
Incidenteel - structureel	Structureel
Haalbaarheid	<p>In 2021 zijn de kadernota's werk en maatschappelijke participatie vastgesteld. Daarin is een nieuwe verdeling gemaakt t.a.v. de dienstverleningsinzet op doelgroepen in Rijswijk. Gezien de risico's op de exploitatie van de BUIG, is de keuze gemaakt om 85% van het budget in te zetten voor inzet trede 3 t/m 6 en 15 % voor inzet op trede 1-2. Deze verdeling bleef kaderstellend, ook toen het budget in de afgelopen jaren, als gevolg van bezuinigingen is verlaagd van 2.2 mln naar 1.4 mln in 2024. Met de huidige verlaagde budgetten is de conclusie dat een verdere verlaging van het niveau van dienstverlening tot risico's leidt op 2 fronten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kans op grotere tekorten in de exploitatie van de BUIG. (kans op lagere uitstroom, meer instroom.) - De grens van het niet voldoen aan de minimale wettelijke taakuitvoering komt in beeld (Participatiewet verplicht ons dienstverlening op het terrein van re-integratie en activering aan te bieden aan gehele doelgroep.) <p>Diverse landelijke rapporten wijzen op de noodzaak om extra Rijksbudget toe te kennen voor deze doelgroep. (o.a. commissie Borstlap en de VNG).</p>
Maatschappelijk effect	Deze besparing zal een ingrijpend effect hebben op de dienstverlening en ambities van het WSP alsook uiteindelijk op de bestaanszekerheid van financieel kwetsbare inwoners. Een neerwaartse bijstelling van Participatiebudget beperkt de actuele bestuurlijke ambities rondom de dienstverlening vanuit het WSP en de maatschappelijke participatie. Verdere neerwaartse bijstelling van budgetten zullen naar verwachting ten koste gaan van de dienstverlening en zullen een negatieve werking hebben op de uitgaven BUIG. Door niet of minder in te zetten op re-integratie en maatschappelijke participatie vanuit de gemeente reduceer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	je de kansen van het groeiende aantal inwoners van Rijswijk bij het zoeken naar werk of een zinvolle dagbesteding. Het ontwikkelen van andere problematiek ligt op de loer en daarmee een kostenstijging op andere thema's binnen het sociaal domein.
Bestuurlijke overwegingen	Door niet of minder in te zetten op re-integratie en maatschappelijke participatie behalen wij niet de ambitie van dit college uit het coalitieakkoord dat in 2026 significant minder Rijswijkers te maken hebben met armoede en schulden en meer mensen aan het werk zijn of mee te laten doen naar vermogen in de samenleving. Geen invloed op de open-einde-regeling bijstand verlenen. Kans op vangnet (vergoeding vanuit het rijk) kleiner omdat er wel een inspanningverplichting ligt t.b.v. deze doelgroep.
Juridische haalbaarheid	Mensen hebben recht op hulp bij re-integratie echter de keuze hierin ligt bij de gemeente.
Technische haalbaarheid	Haalbaar.
Programma	N.v.t.
Team	Beleid Sociaal Domein, Werk en Inkomen

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.1 Inkomsten uit buitenreclame vergroten

Keuze	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Inkomsten uit buitenreclame vergroten
Ambitie	<p>Buitenreclame</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mupi's digitalisering en uitbreiding, 2026 start nieuwe aanbesteding. Digitaal kan men per minuut 6/7 keer een reclame-uiting laten zien. Huidig Mupi's twee posters. Er staan 2 digitale Mupi's (2021 als pilot) rondom Herenstraat hier zijn de lokale ondernemers zeer blij mee. 2. 2/3 Signsborden uitbreiding. Reclame-uiting rondom lichtmast, poster in raamwerk. 3. Uitbreiden grote Billboards op grote masten langs snelwegen
Context – wettelijk kader	
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	<p>Huidige ambitie van Rijswijk is vervuiling van reclame-uitingen en objecten te beperken.</p> <p>Met JCDecaux zijn nieuwe afspraken in 2021 gemaakt Rijswijk heeft gekozen om van 48 naar 29 Mupi's te gaan en 2 digitale Mupi's te plaatsen. Daarnaast heeft JCDecaux op eigen initiatief de 9 grote 8m2 vitrines verwijderd omdat deze niet meer rendabel zijn. Kosten op deze manier van reclame wegen niet meer op tegen de kosten.</p> <p>Tijden veranderen zo ook de buitenreclame, digitale Mupi's is de toekomst.</p>
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	<p>Zeer kansrijk er komen (aan)vragen over uitbreiding en digitalisering. Daarnaast is Rijswijk een interessante gemeente veel doorgaand verkeer gaat er door Rijswijk en ligt langs de A4/A13.</p>
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee	

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

investeren in publiek belang van Rijswijk	
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	Dan mist Rijswijk extra inkomsten. Gaat Rijswijk voor uitbreiding en digitalisering dat betekent een verhoging van afdrachten. Onderstaande bedragen zijn reële schattingen. Voorbeeld 1. Mupi's digitalisering/uitbreiding €75.000 - €125.000 Voorbeeld 2. 2/3 Signsborden +/- €20.000 Voorbeeld 3. 1x Billboard +/- €55.000
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.2 Groenbeheer – gazon maaien

Keuzemogelijkheid 7.2	
Thema	Openbaar groen
Onderwerp	Groenbeheer – gazon maaien
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	13x maaien in het groeiseizoen in plaats van 26x
Context – wettelijk kader	Is niet conform het vastgestelde Groenbeheerplan 2024-2028, geen wettelijk kader
Financieel effect	- €137.500
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Het beeld van de stad verandert door deze maatregel: het voorheen strak gemaaid gazon ziet er rommeliger en onverzorgd uit. Na een maaibeurt blijven er dotten gras achter. Speelveldjes zijn niet meer geschikt om te voetballen. Het aantal klachten vanuit bewoners zal toenemen. Het gras wordt tussen de maai beurten door niet zo hoog dat er verkeersonveilige situaties ontstaan.
Bestuurlijke overwegingen	Coalitieakkoord: <i>ons groenbeheer is afgestemd op mens en dier. We hebben oog voor beleving, kwaliteit en biodiversiteit (blz 19).</i> Deze maatregel sluit hier niet bij aan.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	Onderhoud Ruimtelijk Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.3 Groenbeheer – Extensief maaien

Keuzemogelijkheid 7.3	
Thema	Openbaar groen
Onderwerp	Groenbeheer – Extensief maaien
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Alles <i>1x per jaar maaien en afvoeren</i> in plaats van 1x, 2x of 3x per jaar
Context – wettelijk kader	Is niet conform het vastgestelde Groenbeleid en Groenbeheerplan 2024-2028, geen wettelijk kader
Financieel effect	- €100.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	We streven naar variatie in maaieregimes, ten gunste van de biodiversiteit. Door deze maatregel toe te passen wordt deze variatie minder.
Bestuurlijke overwegingen	Coalitieakkoord: <i>Ons groenbeheer is afgestemd op mens en dier. We hebben oog voor beleving, kwaliteit en biodiversiteit (blz 19). Deze maatregel sluit hier niet bij aan.</i> <i>Het Platform Groen is voor ons een belangrijke partner om onze groene doelen te bereiken (blz 19). Platform Groen steunt deze maatregel niet.</i>
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	Onderhoud Ruimtelijk Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.4 Groenbeheer – Inboet sierbeplanting + nazorg

Keuzemogelijkheid 7.4	
Thema	Openbaar groen
Onderwerp	Groenbeheer – Inboet sierbeplanting + nazorg
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Dode beplanting wordt niet vervangen
Context – wettelijk kader	Is niet conform het vastgestelde Groenbeleid en Groenbeheerplan 2024-2028, geen wettelijk kader
Financieel effect	- €100.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	De kwaliteit van het openbaar groen gaat nog verder achteruit, ten koste van leefbaarheid en beeldkwaliteit.
Bestuurlijke overwegingen	Coalitieakkoord: <i>Ons groenbeheer is afgestemd op mens en dier. We hebben oog voor beleving, kwaliteit en biodiversiteit (blz 19). Deze maatregel sluit hier niet bij aan.</i>
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	Onderhoud Ruimtelijk Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.5 Niet inzetten budget voor kleine kansrijke plekken

Keuzemogelijkheid 7.5	
Thema	Onderhoud wegen
Onderwerp	Niet inzetten budget voor kleine kansrijke plekken
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Geen aanvullende actie op projecten om projectresultaat aantrekkelijker te maken.
Context – wettelijk kader	Geen
Financieel effect	€ 18.000 aan kapitaallasten
Structureel / vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Minder aantrekkelijke projectresultaten die er voor bewoners als niet afgerond uitzien.
Bestuurlijke overwegingen	Verminderde beeldkwaliteit en/of functionaliteit van projectresultaat resulterend in ontevreden inwoners: meer meldingen, meer klachten.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en Leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.6 Niet vervangen maar verwijderen speeltoestellen

Keuzemogelijkheid 7.6	
Thema	Vervangingsopgave speeltoestellen
Onderwerp	Niet vervangen maar verwijderen
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Speelbeleid
Keuzemogelijkheid	Het huidige budget voor vervanging van verouderde of afgekeurde speeltoestellen is € 175.000,- per jaar. In plaats van deze speeltoestellen te vervangen kunnen we ervoor kiezen om 20% hiervan niet te vervangen maar te verwijderen.
Context – wettelijk kader	Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen (WAS). Nota Speelbeleid 2021-2026 "Spelen, bewegen en ontmoeten".
Financieel effect	€ 3.850 aan kapitaallasten
Structureel / vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Verwijderen is eenvoudiger dan vervangen. Belang goede communicatie naar omwonenden om uit te leggen waarom.
Maatschappelijk effect/ Risico	Rijswijk is één van de snelst groeiende gemeente van NL die zich met name richt op jonge gezinnen dus is er juist meer speelruimte nodig in plaats van minder. Daarbij hanteren we in de nota Speelbeleid de speelnorm van Jantje Beton = 3% oppervlakte woongebied moet ingericht zijn als speelruimte. Afbouw van het areaal aan speeltoestellen is in strijd met dat beleid. Minder speelgelegenheid in de openbare ruimte gaat ten koste van gezondheid, welzijn, ontmoeting, levensvreugde van onze jeugd met groter risico op instroom in zorgtraject.
Bestuurlijke overwegingen	Weegt een besparing van € 3.850 op tegen het maatschappelijk effect en de risico's van deze besparing die op lange termijn juist meer kosten met zich mee kan brengen.
Juridische haalbaarheid	Een verouderd/onveilig/afgekeurd speeltoestel verwijderen in plaats van vervangen is binnen wettelijke kaders.
Technische haalbaarheid	Technisch gezien is verwijderen eenvoudiger dan vervangen.
Programma	Wonen en leven.
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.7 Temporiseren vervanging LED-armaturen

Keuzemogelijkheid 7.7	
Thema	Openbare Verlichting
Onderwerp	Temporiseren vervanging LED-armaturen
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Temporiseren vervangingen conventionele armaturen naar led armaturen
Context – wettelijk kader	Niet conform beleidsplan OV, voldoen niet meer aan SER-energieakkoord, verlichting is geen verplichting maar hebben wel zorgplicht goed onderhouden van de OV-installatie en geldt het aansprakelijkheidsbeginsel.
Financieel effect	€ 10.260 aan kapitaallasten
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Niet haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Uitvallen van de openbare verlichting, onveilige situaties, sociale veiligheid.
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	
Technische haalbaarheid	Niet haalbaar, de conventionele lampjes zijn niet meer leverbaar (productie is gestopt) het is geen keuze we moeten investeren in nieuwe led-armaturen.
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.8 Vervanging OV kabel

Keuzemogelijkheid 7.8	
Thema	Openbare Verlichting
Onderwerp	Vervanging OV kabel
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Temporiseren vervanging OV-kabel 5,5km ipv 7KM per jaar.
Context – wettelijk kader	Niet conform beleidsplan OV, installatie moet wel voldoen Arbo technische NEN-normeringen 1010 en 3140.
Financieel effect	€ 4.900 aan kapitaallasten
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2026
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Risico installatie voldoet niet aan NEN-normeringen, mogelijke uitval openbare verlichting
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.9 Vervanging lichtmasten

Keuzemogelijkheid 7.9	
Thema	Openbare Verlichting
Onderwerp	Vervanging lichtmasten
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Temporiseren vervangingen lichtmasten
Context – wettelijk kader	Niet conform beleidsplan OV
Financieel effect	€ 6.000 aan kapitaallasten
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2026
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	
Technische haalbaarheid	Haalbaar, doordat we de levensduur van lichtmasten verruimen met 5-8 jaar, en we qua vervangingen op niveau liggen en niet het gehele budget nodig hebben.
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.10 Verminderen kauwgom verwijderen winkelcentra

Keuzemogelijkheid 7.10	
Thema	Straatreiniging
Onderwerp	Verminderen kauwgom verwijderen winkelcentra
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Exploitatie
Keuzemogelijkheid	1 keer per jaar kauwgom verwijderen in de winkelcentra
Context – wettelijk kader	Niet conform basis op orde en beeldkwaliteit A in winkelcentra
Financieel effect	€ 35.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Vervuild straatbeeld, meer kauwgom op straat zichtbaar
Bestuurlijke overwegingen	Gaat ten koste van de beeldkwaliteit, minder schoon op straat
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	ORD, Onderhoud Ruimtelijk Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.11 Handmatig vegen

Keuzemogelijkheid 7.11	
Thema	Straatreiniging
Onderwerp	Handmatig vegen
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Exploitatie
Keuzemogelijkheid	Niet inhuren externe veegmachine tijdens de bladperiode (najaar)
Context – wettelijk kader	De eigen veegmachines worden ingezet bij de bladblaasteams en de externe machine veegt de doorgaande wegen in die periode. Als we deze niet inzetten gaan we op de doorgaande wegen meer zwerfvuil zien. Niet conform beeldkwaliteit B, minder schoon op straat
Financieel effect	€ 35.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Vervuild beeld op de doorgaande wegen
Bestuurlijke overwegingen	Gaat ten koste van beeldkwaliteit B, meer zwerfvuil doorgaande wegen
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	ORD, Onderhoud Ruimtelijk Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.12 Toilet Wilhelminapark

Keuzemogelijkheid 7.12	
Thema	Beheer: Civiele Techniek
Onderwerp	Toilet Wilhelminapark
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Exploitatie
Keuzemogelijkheid	Geen toilet plaatsen gedurende de zomermaanden bij het strandje in het Wilhelminapark
Context – wettelijk kader	
Financieel effect	€ 20.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Veel vragen en klachten van bewoners
Bestuurlijke overwegingen	Gaat ten koste van gastvrijheid Wilhelminapark
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en Leven
Team	Onderhoud Ruimtelijk Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.13 Onderhoud markering

Keuzemogelijkheid 7.13	
Thema	Beheer: Civiele Techniek
Onderwerp	Onderhoud markering
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Exploitatie
Keuzemogelijkheid	Alleen hoogstnoodzakelijk onderhoud markering uitvoeren
Context – wettelijk kader	Niet overal geheel conform basis op orde en beeldkwaliteit B
Financieel effect	€ 30.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Alleen voldoen aan veiligheidseisen, uitgaven kunnen oplopen zodra het veiligheid en zorgplicht betreft
Bestuurlijke overwegingen	Gaat ten koste van de beeldkwaliteit
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Programma	Wonen en Leven
Team	Onderhoud Ruimtelijk Domein

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.14 Beschoeiing

Keuzemogelijkheid 7.14	
Thema	Beschoeiing
Onderwerp	investeringen
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Minder beschoeiingen vervangen
Context – wettelijk kader	Zorgplicht, beleid integraal beheerplan ruimte, beheerplan oevers 2024-2028
Financieel effect	€ 9.540 aan kapitaallasten
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	Niet haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Kwaliteitsniveau B wordt al jaren niet gehaald. Als de investeringen weer verminderd worden naar het niveau van de afgelopen jaren (namelijk € 268.000), zal de achterstand weer verder oplopen. Er komen nu al jaarlijks meer meldingen binnen van bezorgde bewoners
Bestuurlijke overwegingen	Onveilige situaties langs de waterkant voor bewoners en onderhoudspersoneel, wegzakkende wegen, meer meldingen
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar, maar gemeente is wel aansprakelijk als schade ontstaat door slechte beschoeiing
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar, maar achterstallig onderhoud loopt verder op
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.15 Afvalwater riolering

Keuzemogelijkheid 7.15	
Thema	Afvalwater riolering
Onderwerp	Gebruikersheffing > 500 m ³
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	inkomsten
Keuzemogelijkheid	Lozingen grondwater uit WKO's belasten
Context – wettelijk kader	rioolheffing
Financieel effect	ca 10 bronnen à € 2.200/bron = € 22.000/ jaar (inschatting!)
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	structureel
Haalbaarheid	Haalbaar, maar er moet wel eerst onderzoek naar gedaan worden. Het is nu niet bekend hoeveel WKO's er precies zijn en hoeveel water er geloosd wordt. Er zijn zeker 10 open WKO's in Rijswijk. Voordat er rioolheffing geheven kan worden zullen eerst debietmeters geplaatst moeten worden zodat we exact weten hoeveel water geloosd wordt.
Maatschappelijk effect/ Risico	WKO-eigenaren hebben tot nu toe niet betaald, risico op bezwaar is groot
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	In de verordening is al een post opgenomen om waterlozingen boven de 500 m ³ extra te belasten
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.16 Reinigen en inspecteren riolering

Keuzemogelijkheid 7.16	
Thema	Reinigen en inspecteren
Onderwerp	Riolering
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Keuzemogelijkheid	Afvalwater riolering, reinigen en inspecteren eens in de 12 jaar
Context – wettelijk kader	Gemeentelijk riolerings- en waterplan
Financieel effect	€ 25.000 (exploitatie)
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2025
Haalbaarheid	haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Meer verstoppingen geeft meer wateroverlast in woningen en op straat + minder inzicht in rioolstelsel
Bestuurlijke overwegingen	Meer meldingen, overstortend water is vuiler dus meer verontreiniging in oppervlaktewater
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.17 Vervanging verkeersreginstallaties (VRI)

Keuzemogelijkheid 7.17	
Thema	Verkeersveiligheid en doorstroming
Onderwerp	Vervanging verkeersreginstallaties (VRI)
Portefeuillehouder	A. van der Laar
Categorie	Uitgaven (investering)
Keuzemogelijkheid	Vervangingstermijn verhogen van 15-20 jaar naar 20-25 jaar, dus 3 VRI's vervangen per jaar i.p.v. 2 VRI's.
Context – wettelijk kader	Wettelijk zorgplicht verkeersveiligheid
Financieel effect	€ 7.200 aan kapitaallasten
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Structureel vanaf 2026
Haalbaarheid	Niet haalbaar
Maatschappelijk effect/ Risico	Risico op uitval VRI's op kruispunten met (letsel) ongevallen tot gevolg
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	Niet haalbaar
Technische haalbaarheid	Niet haalbaar
Programma	Mobiliteit
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.18 Uitvoering van Groenbeheerplan 2024-2028

Keuze 7.18	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Ambitie	Uitvoering van Groenbeheerplan 2024-2028
Context – wettelijk kader	Het Groenbeheerplan is op 30 januari 2024 vastgesteld door de raad, waarbij afgesproken is om de beheerbudgetten, investeringen en bijbehorende kapitaallasten voor 2025, 2026 en 2027 mee te wegen in de kadernota/ombuigingsoperatie.
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Groen is essentieel voor een gezonde stad. Goed ingericht en onderhouden groen heeft een positief effect op de openbare ruimte en op de mentale en fysieke gezondheid. Ook voor de biodiversiteit, klimaatadaptatie en de economische waarde is groen van groot belang voor de stad.
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	Het Groenbeheerplan sluit naadloos aan op het huidige coalitieakkoord.
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	Groen, biodiversiteit, welzijn, natuur, participatie, beeldkwaliteit, klimaatadaptatie, bomen, hittestress, educatie
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	Zeer kansrijk. We hebben door het Groenbeheerplan precies in beeld welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, om tot een beeldkwaliteit B in de wijken en A in de winkelcentra In de Bogaard en Oud-Rijswijk te komen. Het niet uitvoeren van het Groenbeheerplan leidt tot kapitaalvernietiging en hogere herstelkosten van het groen in de toekomst.
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Niet van toepassing.
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	Niet van toepassing.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	2025: €1.019.376 2026: €1.142.828 2027: €1.142.828 2028: €1.199.957
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.19 Beheer wegen

Keuze 7.19 (3.2)	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Wat is niet begroot	Geen onderhoud uitvoeren aan halfverharding
Context – wettelijk kader	"Zorgplicht" vanuit de wegenwet, wegenverkeerswet en het burgerlijk wetboek. Beleidsmatig zijn het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2026 (IBOR) en het beheerplan wegen 2024-2028 kaderstellend.
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Rijswijk bezit een areaal van ongeveer 45.000 m ² aan halfverharde wandelpaden. Deze paden zijn gevoelig voor "dichtgroei" met onkruid en dienen dus beheerd te worden. Ook moeten er regelmatig kleine reparaties worden uitgevoerd. Aantrekkelijke wandelpaden nodigen uit om buiten sportief bezig te zijn en dragen daarmee bij aan een verhoging van de vitaliteit. Rijswijk is een snel groeiende gemeente op een relatief klein oppervlak. Verwacht wordt dat dat leidt tot een intensiever gebruik van de openbare ruimte waar wandelpaden een grote rol in spelen.
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	De ambitie sluit aan bij het streven om een aantrekkelijke buitenruimte te bieden aan de inwoners. Het niet uitvoeren van deze ambitie betekent geen onderhoud aan halfverhardingspaden. Dit leidt tot meer klachten van bewoners.
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	Betrokken beleidsterreinen zijn: Groen en Wegen.
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	Uitvoering is weinig inventief en daarmee kansrijk.
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Risico dat halfverharde wandelpaden bij ontbreken van adequaat beheer ontoegankelijk worden. Ook treedt daarmee kapitaalvernietiging op.
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	Geen bijdrage van derden.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	€ 121.890,= (exploitatie, structureel) Om de onderhoudsachterstanden later weer in te lopen zijn aanvullende investeringen nodig.
Programma	Wonen en leven
Team	ORD

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Keuze 7.19 (3.3)	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Wat is niet begroot	Geen onkruidbeheersing op verharding (m.u.v. halfverharding)
Context – wettelijk kader	"Zorgplicht" vanuit de wegenwet, wegenverkeerswet en het burgerlijk wetboek daar waar de veiligheid in het geding komt (o.a. bij kruispunten). Beleidsmatig zijn het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2026 (IBOR) en het beheerplan wegen 2024-2028 kaderstellend.
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Het bestaande expolitatiebudget van € 297.240,= per jaar is al jaren structureel te laag om met de nu gangbare technieken de beeldkwaliteit op het gewenste niveau te houden. Daarmee komt de vitaliteit van de openbare ruimte in gevaar.
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	De ambitie sluit aan bij het streven om een aantrekkelijke buitenruimte te bieden aan de inwoners.
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	De ambitie draagt bij aan de breedgedragen ambitie om de inwoners een aantrekkelijke openbare ruimte te bieden. Ook draagt de ambitie bij aan het voorkomen van "verrommeling" en daarmee verloedering van het straatbeeld resulterend in een toenemend gevoel van sociale onveiligheid.
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	De technieken zijn beschikbaar en uitontwikkeld, haalbaar dus.
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Door een aantrekkelijke, "nette" openbare ruimte te bieden blijft Rijswijk een aantrekkelijke woon- en vestigingsplaats.
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	Geen bijdrage van derden.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	€ 139.160,= (exploitatie, structureel)
Programma	Wonen en leven
Team	ORD

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Keuze 7.19 (3.4)	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Wat is niet begroot	Klein onderhoud asfaltverhardingen
Context – wettelijk kader	"Zorgplicht" vanuit de wegenwet, wegenverkeerswet en het burgerlijk wetboek. Beleidsmatig zijn het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2026 (IBOR) en het beheerplan wegen 2024-2028 kaderstellend.
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Het beschikbare exploitatiebudget van € 72.880,= op jaarbasis is door de prijsstijgingen van de laatste jaren niet meer toereikend om klein asfaltonderhoud naar behoren uit te voeren. Met dit kleinschalige onderhoud wordt kostenintensief groot onderhoud uitgesteld. De ambitie draagt bij aan een kwalitatief veilig wegennet en daarmee aan de vitaliteit en de groei van de stad.
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	De ambitie versterkt de bereikbaarheid en veiligheid van de stad.
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	De ambitie komt vanuit de beheerdiscipline Wegen, is op zichzelf staand en heeft zijdelings te maken met Kabels en Leidingen
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	De uitvoering van de ambitie is zeer kansrijk.
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Door de ambitie te volgen wordt groot, kostenintensief asfaltonderhoud uitgesteld; grote investeringen worden "over de technische levensduur getild". De ambitie verdient zichzelf daarmee ruimschoots terug.
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	Geen bijdrage van derden.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	€ 21.864,= (exploitatie, structureel)
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Keuze 7.19 (3.5)	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Wat is niet begroot	Groot onderhoud elementenverharding
Context – wettelijk kader	"Zorgplicht" vanuit de wegenwet, wegenverkeerswet en het burgerlijk wetboek. Beleidsmatig zijn het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2026 (IBOR) en het beheerplan wegen 2024-2028 kaderstellend.
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Het beschikbare exploitatiebudget van € 382.990,= op jaarbasis is door de prijsstijgingen van de laatste jaren niet meer toereikend om het benodigde groot onderhoud aan elementenverharding naar behoren uit te voeren. De ambitie draagt bij aan een kwalitatief veilig wegennet en daarmee aan de vitaliteit en de groei van de stad.
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	De ambitie versterkt de bereikbaarheid en veiligheid van de stad.
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	Betrokken beleidsterreinen zijn: Wegen, Groen, Riolering, Kabels en Leidingen en Openbare verlichting.
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	De ambitie betreft een aanvulling op een bestaand budget. De organisatie staat en de werkzaamheden zijn ook bekend, waarmee de uitvoering zeer kansrijk is.
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Uitvoering van de ambitie vertaalt zich naar het voldoen aan onze zorgplicht op het gebied van veiligheid. Daarmee verdient de ambitie zich terug door het terugbrengen van veiligheidsrisico's van onze inwoners en het voorkomen van claims/boetes.
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	Geen bijdrage van derden
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	€ 77.110,= (exploitatie, structureel)
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Keuze 7.19 (3.6)	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Wat is niet begroot	Onderhoud wegen (groot asfaltonderhoud)
Context – wettelijk kader	"Zorgplicht" vanuit de wegenwet, wegenverkeerswet en het burgerlijk wetboek. Beleidsmatig zijn het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2026 (IBOR) en het beheerplan wegen 2024-2028 kaderstellend.
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Het beschikbare investeringsbudget van € 997.000,= voor 2025 en € 569.000,= daarna (veroorzaakt door het aflopen van het IBOR eind 2025) is door de prijsstijgingen van de laatste jaren niet meer toereikend om het benodigde groot onderhoud aan asfaltverharding naar behoren uit te voeren. De ambitie draagt bij aan een kwalitatief veilig wegennet en daarmee aan de vitaliteit en de groei van de stad.
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	De ambitie versterkt de veiligheid en bereikbaarheid van de stad.
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	Betrokken beleidsterreinen zijn: Wegen, Groen, Riolering, Kabels en Leidingen, VRI en Openbare verlichting.
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	De ambitie betreft een aanvulling op een bestaand budget. De organisatie staat en de werkzaamheden zijn ook bekend, waarmee de uitvoering zeer kansrijk is.
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Uitvoering van de ambitie vertaalt zich naar het voldoen aan onze zorgplicht op het gebied van veiligheid. Daarmee verdient de ambitie zich terug door het terugbrengen van veiligheidsrisico's van onze inwoners en het voorkomen van claims/boetes.
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	Waar mogelijk wordt in het kader van "werk met werk maken" integraal samengewerkt met andere interne beleidsdisciplines en soms met externen, zoals WarmtelinQ.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	2025: € 303.000,= (investering) – kapitaallasten € 18.180 Daarna: € 731.000,= (investering, structureel) – kapitaallasten € 43.860
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

7.20 Vervangen bestaande voetpaden door halfverharding

Keuze 7.20	
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	Uitgaven
Ambitie	Vervangen bestaande voetpaden door halfverharding
Context – wettelijk kader	"Zorgplicht" vanuit de wegenwet, wegenverkeerswet en het burgerlijk wetboek voor bestaande paden. Beleidsmatig zijn het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2026 (IBOR) en het beheerplan wegen 2024-2028 kaderstellend.
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Aantrekkelijke wandelpaden nodigen uit om buiten sportief bezig te zijn en dragen daarmee bij aan een verhoging van de vitaliteit. Rijswijk is een snel groeiende gemeente op een relatief klein oppervlak. Verwacht wordt dat dat leidt tot een intensiever gebruik van de openbare ruimte waar wandelpaden een grote rol in spelen.
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	De ambitie sluit aan op de plannen tot een opwaardering van het Wilhelminapark en het Elsenburgerbos. Ook is de ambitie onderdeel van de in 2025 geplande opknopbeurt van kinderboerderij 't Akkertje.
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	Betrokken beleidsterreinen zijn: Groen, Dierenwelzijn, Speelbeleid, Wegen.
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	De uitvoering en de gestelde doelen zijn zeer kansrijk. Bij het Planetenpad is goede ervaring opgedaan met moderne halfverharding.
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Het betreft vooral vervanging van bestaande, in slechte staat verkerende asfalt- en klinkerpaden. Halfverharding is eenvoudiger te onderhouden tegen lagere kosten. Op termijn verdient de investering zich daardoor ruimschoots terug.
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	Indirect vanuit de projectorganisatie die de gehele opknopbeurt van 't Akkertje aanstuurt en vanuit de projectorganisatie die de opwaardering van het Wilhelminapark en het Elsenburgerbos begeleidt.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	Zie ook beheerplan Wegen 2024-2028: 2025: € 240.000,= (investering) – kapitaallasten € 14.400 2026: € 350.000,= (investering) – kapitaallasten € 21.000 2027: € 150.000,= (investering) – kapitaallasten € 9.000
Programma	Wonen en leven
Team	Stadsbeheer

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

9.1 – 9.4 LTIP verlaging van kosten

De voorgestelde verlaging van de kosten voor LTIP wordt veroorzaakt doordat:

9.1 t/m 9.3 In de financiële verordening die eind 2023 is vastgesteld zijn andere afschrijvingstermijnen opgenomen. Op dat moment was de begroting 2024 echter al gereed waardoor deze nog uitgaat van de oude afschrijvingstermijnen. Het verwerken van de nieuwe afschrijvingstermijnen resulteert in € 1,2 miljoen lagere lasten. € 486.000 heeft betrekking op reeds gedane investeringen, € 549.000 heeft betrekking op al geplande investeringen en € 180K wordt veroorzaakt door het verder temporiseren.

<i>9.1 Bestaande activa:</i>	
beatrixlaan verbreding	35.050
Montessorie school	29.305
Stationskwartier school	62.878
fietsverbinding jaagpad	27.511
stanislascollege herhuisvesting	46.574
MFC Vredenburg	33.738
sporthal elsenlaan nieuw	51.382
Muziekbuurt brede school	22.658
Kindcentrum buitenrijk	36.828
verbouw elsenlaan 315	43.636
steenplaetstraat	62.999
brede school rembrandtkwartier	33.716
	<u>486.241</u>

<i>9.2 Investeringsplan:</i>	
integrale herinrichting probleemstraten	141.745
MFC accommodatie Elsenburg	109.875
school nieuw pasgeld	-28.642
Hoekpolder ombouw veld	0
uitvoeringsprogramma landgoederenzone	87.000
vervanging beschoeiing 2023	-8.386
nieuwbouw de Akke en GSR	35.423
vervanging steenvoordeschool	49.243
Huis van de stad	162.730
	<u>548.988</u>

Bij de negatieve bedragen zijn de afschrijvingstermijnen in de nieuwe financiële verordening korter dan de in de meerjarenbegroting verwerkte afschrijvingstermijnen.

9.3 Beatrixlaan infrastructuur 2022	<u>180.000</u>
-------------------------------------	----------------

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

9.4 Volgens de nieuwe financiële verordening wordt een niet jaarlijks terugkerend investeringsbudget dat twee jaar na de geplande startdatum niet is gestart, afgesloten. Het gaat om de volgende investeringen:

Kwaliteitsimpuls Plaspoelpolder
Verkeersaanpassing Irene/Beatrix In HBG-locatie
Haalbaarheidsonderz. nieuwe school Plaspoelpolder
Toplaagrenovatie veld 306 Hoekpolder
Verv.en renov.asfalt Sportpark Hoekpolder
Verv.en renov.asfalt Sportpark Prinses Irene
Verv.en renov.asfalt Sportpark Vredenburg
Renovatie beachveld Vredenburg
Toplaagrenovatie veld 114 sportpark Prinses Irene
Overlagen asfaltverharding Sportpark Irene
Toplaagrenovatie veld 106 Prinses Irene
Geluidsanering

Afsluiting van deze investeringsbudgetten levert ongeveer € 50.000 aan besparing kapitaallasten op vanaf 2025.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

10 Team Gebiedsontwikkeling en Team Ruimte – Algemeen

Binnen het Team Gebiedsontwikkeling (hierna GO) houden we ons bezig met het project-, proces- en omgevingsmanagement van de binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen in de Stadsas van Rijswijk. Deze Stadsas betreft de vier gebiedsontwikkelingen Bogaard stadscentrum, Kessler Park, Te Werve Oost en het Havenkwartier.

Vanuit Team Ruimte (hierna Ruimte) wordt ook project- en procesmanagement gevoerd van een aantal 'losse' gebieds- en locatieontwikkelingen. Deze vallen dus buiten de scope van RijswijkBuiten en de Stadsas.

Daarnaast worden vanuit Ruimte diverse beleidsstukken opgesteld, binnen de beleidsvelden Ruimtelijke Ordening & stedenbouw, milieu, groenbeleid, volkshuisvesting en grondzaken.

De gemeente Rijswijk heeft in 2024 een belangrijke bezuinigingsopgave. Aan GO en Ruimte is gevraagd om mee te denken en input te geven om een meer gerichte bezuiniging te realiseren. In dit stuk wordt hier nader op ingegaan.

1 Project- procesmanagement

Omdat de binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen primair gedekt worden door inkomsten van derden zal geen enkel voorstel een reguliere besparing opleveren. Het niet opstarten van nieuwe projecten kan wel zorgen dat capaciteit herverdeeld kan worden en in voldoende mate aanwezig is om het lopende werk te realiseren (geen kannibalisme op de capaciteit).

Voordat we de bezuinigingskeuzes aan u voorleggen, vragen wij u op vijftal punten in acht te nemen:

1. De binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen zijn facilitair. Dit houdt in dat er geen 'dwingende' sturing kan zijn op het al dan niet starten van een project door een ontwikkelende partij. De gemeente heeft hier dus maar gedeeltelijk invloed op. Het uitgangspunt moet daarom zijn dat geen medewerking wordt verleend aan initiatieven vanwege capaciteitstekort, tenzij er andere zwaarwegende argumenten zijn om het initiatief wel al te laten starten;
2. De gemeente Rijswijk heeft, binnen de Stadsas nihil eigen ontwikkelgronden, waardoor dit geen opbrengsten genereert. Tevens beperkt het de mogelijkheden in realisatie van het soort programma als ook op de sturing in tijd als het gaat om wel of niet realiseren;
3. Met de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling draagt de gemeente Rijswijk bij aan het oplossen van het regionale woningtekort conform de woningbouwopgave 2030;
4. Bezuinigen of ombuigingen door aanpassing in de kwaliteit van de buitenruimte levert wellicht op korte termijn een voordeel op. Op de lange termijn doet het dat niet. Een goede kwalitatieve buitenruimte zorgt dat de kwaliteit van het vastgoed (zowel utiliteitsbouw als woningen) hoger blijft. Ook zorgt het voor een kwalitatief betere woon- en leefomgeving waardoor bewoners in een gebied willen blijven wonen en bedrijven hun activiteiten willen blijven uitvoeren. Bezuinigingen in het heden hebben dus een negatief effect op de toekomst.
5. Het toevoegen van nieuwe woningen en daarmee het groeien van de stad geeft Rijswijk kansen om haar inkomsten vanuit het gemeentefonds te vergroten. Iedere extra woning/inwoner levert een niet onaanzienlijk bedrag op. Gelet op de fase van ontwikkeling waar de verschillende gebiedsontwikkelingen nu in verkeren is ieder rem op deze ontwikkelingen nadelig voor de (toekomstige) inkomsten vanuit het gemeentefonds.

Wettelijke taken

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Zorgen dat de gebiedsontwikkelingen worden begeleid, is geen wettelijke taak. Wel heeft de gemeente de rol van het zorgdragen voor goede ruimtelijke ordening. Zodra een initiatiefnemer een omgevingsvergunning aanvraagt is er wel sprake van een wettelijke taak. Echter, als voor de vergunning een wijziging van de bestemming nodig is via een BOPA (Buitenplanse OmgevingsPlan Activiteit) of een omgevingsplan, moet worden gekozen of er wel of niet medewerking wordt verleend.

Voor de omgevingsvergunning dient een initiatiefnemer leges te betalen. De te maken kosten worden dus gedekt.

De gemeente heeft wel wettelijke taken waar het gaat om:

1. Het Omgevingsplan; het sinds 1 januari 2024 geldende 'omgevingsplan van rechtswege' dient voor 31 december 2031 te zijn getransformeerd tot een eenduidig en samenhangend 'Omgevingsplan Rijswijk';
2. De Woonvisie; de gemeente dient op grond van de Woningwet te beschikken over een actuele Woonvisie;
3. Milieutaken; de gemeente is op grond van Europese regelgeving verplicht om in 2024 een actieplan geluid op te stellen

Niet wettelijke taken

Net als het voeren van een grondexploitatie is het tot uitvoering brengen van facilitair grondbeleid en daarmee begeleiding van bouwplannen geen wettelijke taak. Anders dan bij een grondexploitatie (zoals RijswijkBuiten) is de dekking (en het financiële kader) van een facilitaire gebiedsontwikkeling in principe verzekerd. Bij een grondexploitatie worden de kosten van de gemeente gedekt uit de verkoop van gronden. Bij een facilitaire ontwikkeling moeten kosten worden verhaald op de ontwikkelende partij. Dit door het sluiten van een kostenverhaalovereenkomst (beter bekend als een anterieure overeenkomst⁵). Hiermee wordt zowel capaciteit gedekt alsook aan het plan toe te wijzen aanpassingen en de daarbij behorende kosten aan de openbare ruimte.

Indien gekozen wordt om te bezuinigen op de gebiedsontwikkelingen dan is daarbij de afweging nodig wat dit doet met het kostenverhaal.

Gelet op bovenstaande wordt hieronder een voorstel gedaan voor bezuinigen of ombuigingen (uitstel of annuleren) voor de gebiedsontwikkelingen en locatieontwikkelingen, alsmede voor de beleidsvelden binnen Ruimte. In bijgaande formats wordt per onderwerp meer duiding gegeven.

1.a Binnenstedelijke gebiedsontwikkeling - Stadsas

Bogaard stadscentrum:

Geen nieuwe ontwikkelingen opstarten (zoals Hoogvoorde)

Kessler Park

Geen nieuwe ontwikkelingen opstarten

De Broodfabriek, aan ontwikkelaar is toegezegd met het project te starten in 2023. Door externe omstandigheden (landelijk en provinciaal (tegenstrijdig) beleid) dreigt de ontwikkeling te stagneren. Mogelijk leidt dit tot uitstel van het project.

Havenkwartier

Geen nieuwe ontwikkelingen opstarten

Koopman (uitstel)

Fase 2 ontwikkelkader (eventueel uitstel qua uitvoering, wel moet het addendum op het ontwikkelkader worden vastgesteld. Omdat voor uitstel een voorinvestering nodig is (kosten gaan voor de baten uit, nog geen IOK's of AOK's te sluiten)

⁵ Er zijn ook posterieure overeenkomsten, maar daar werkt de gemeente Rijswijk niet mee.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Stationsgebied

Uitstel om tot gebiedsontwikkeling te komen. Het is een complexgebied en mede doordat het een mobiliteitshub is kunnen kosten nooit op de projectontwikkelingen in het gebied alleen worden verhaald. Voor een gebiedsontwikkeling van deze omgeving zijn daarom veel kosten gemoeid. Dit is een lange termijn optie en vergt naast een grote investering ook veel voorbereidingstijd en -krediet. Voorstel is komende jaren niet te starten met een gebiedsontwikkeling, wel is het kwalitatief nodig om de stationsomgeving aan te pakken en bruikbaar te maken voor de schaa sprong. Afspraken hierover liggen vast in het Handelingsperspectief. Voorbereiding hierop ligt bij MenP omdat het een mobiliteitsvraagstuk is en er budget beschikbaar is.

1.b .‘Losse’ gebieds- en locatieontwikkelingen

Gemeentelijke locaties

Van Zweedenzaal / Brandweerkazerne (uitstel)

P. Van Vlietlaan / Dr. Poelslaan (uitstel)

Marimbahal/Waldhoornplein

2 Beleidsproducten

Ruimte staat aan de lat voor een flink aantal beleidsproducten binnen het fysieke domein. De Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, waar volop aan gewerkt wordt, vallen onder de wettelijke taken. Dat geldt ook voor de Woonvisie, waar in 2024 mee wordt gestart net als het actieplan geluid. Voor een enkel beleidsproduct dat ook voor 2024 in planning staat zou de overweging gemaakt kunnen worden deze later op te starten, namelijk:

Natuurwaardenkaart (uitstel)

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

10.1 Binnenstedelijke gebiedsontwikkeling Stadsas

Keuzemogelijkheid	
Thema	Stadsas – gebiedsontwikkelingen Bogaard stadscentrum, Kessler Park, stationsomgeving, Havenkwartier en Te Werve Oost
Onderwerp	Geen nieuwe ontwikkelingen opstarten die in de basis niet kostendekkend zijn.
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Wel of niet actief sturen op inzet door het al dan niet starten met nieuwe initiatieven binnen de gebiedsontwikkelingen.
Context – wettelijk kader	Binnen de Stadsas lopen er vier grote gebiedsontwikkelingen. Hiervoor zijn ontwikkelkaders/masterplan vastgesteld. Binnen deze kaders zijn niet alle projecten geactiveerd.
Financieel effect	<p>Bovenplanse kosten kunnen niet allemaal verhaald worden als binnen een gebied een project niet start. Hierdoor kan een tekort ontstaan. Echter, is starten van een project niet afdwingbaar dus dit tekort kan altijd ontstaan.</p> <p>Door bewust geen nieuwe initiatieven te faciliteren is geen extra capaciteit nodig voor de gebiedsontwikkelingen en daarmee ook minder inhuur of het inkopen van producten nodig.</p> <p>Er zijn geen voorbereidingskredieten (inschatting € 500.000) nodig en de gemeente loopt geen verhoogd financieel risico en hoeft geen investeringen te doen. Dit geldt met name voor het stationsgebied.</p> <p>De ontwikkelstrook in Bogaard stadscentrum kan alleen worden ontwikkeld als vooraf grote investeringen hebben plaatsgevonden (uitkoop carwash en verlegging Beatrixlaan). Uitstel van dit type gebiedsontwikkeling is bij een bezuinigingstaakstelling denkbaar. Verdere uitwerking in financiële zin kan dit op hoofdlijnen in bedragen weergeven.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Incidenteel/ per direct
Haalbaarheid	Groot omdat start nog niet heeft plaatsgevonden
Maatschappelijk effect/ Risico	Laag omdat de maatschappij en geen directe baat en geen last van ondervindt. Het zorgt sowieso voor minder gelijktijdige bouw, hierdoor zal minder overlast worden ervaren.
Bestuurlijke overwegingen	<p>Initiatiefnemers moeten wachten op de start van hun voorgenomen ontwikkeling.</p> <p>Voor lopende initiatieven is capaciteit en aandacht.</p> <p>Het geeft de mogelijkheid om (beleidsmatige) wensen en ambities in de gebieden te heroverwegen. Bijvoorbeeld in soort woningen of voorzieningen.</p>
Juridische haalbaarheid	Geen belemmeringen

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Technische haalbaarheid	Geen belemmeringen
Programma	Wonen en Leven
Team	Gebiedsontwikkeling

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

10.2 'Losse' gebiedsontwikkelingen

Keuzemogelijkheid	
Thema	Herontwikkeling van de locatie Marimbahal/Waldhoornplein: nieuwbouw sportzaal, verbetering leefomgeving en ontwikkeling (minimaal 20) sociale woningen
Onderwerp	Geen nieuwe ontwikkelingen opstarten
Portefeuillehouder	Larissa Bentvelzen
Categorie	<i>Uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Wel of niet actief sturen op inzet door het al dan niet starten met de locatieontwikkeling c.q. nieuwbouw sportzaal.
Context – wettelijk kader	De raad heeft op 30 januari 2024 een voorbereidingskrediet van € 150.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve van de uitwerking van scenario 3 van de herontwikkeling van de Marimbahalocatie en de motie.
Financieel effect	<p>Door uitstel van de herontwikkeling is geen investeringskrediet nodig voor de sportzaal.</p> <p>Ook is geen extra capaciteit nodig voor de herontwikkeling voor de Marimbahal locatie en daarmee ook minder inhuur of het inkopen van producten nodig.</p> <p>Daar staan tegenover dat er geen inkomsten komen uit gronduitgifte voor woningbouw.</p> <p>De noodzaak tot sloop van de bestaande sporthal blijft wel aanwezig. Voordeel van sloop is het wegvallen van de (leegstand)beheerkosten.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Incidenteel/structureel. De bouw van een nieuwe sportzaal geeft jaarlijkse lasten. Deze vallen bij uitstel later in de tijd.
Haalbaarheid	Groot omdat start nog niet heeft plaatsgevonden
Maatschappelijk effect/ Risico	<p>Groot.</p> <p>Als de sportzaal er niet komt, dan blijft er een theoretisch tekort in binnensportaccommodaties richting 2035.</p> <p>Meer maatschappelijke voorzieningen en een ontmoetingsplaats kan een belangrijke rol spelen in het bevorderen van de sociale cohesie, het versterken van de gemeenschap en het creëren van betrokkenheid van de buurtbewoners. Door uitstel van de herontwikkeling gebeurt dit niet.</p> <p>Door uitstel van woningbouw schuift de realisatie van sociaal- of midden huurwoningen in de gemeente Rijswijk ook naar achteren.</p>
Bestuurlijke overwegingen	Uitstel geeft de mogelijkheid om (beleidsmatige) wensen en ambities in de gebieden te heroverwegen. Bijvoorbeeld in aantal en type woningen of voorzieningen. Wijzigingen in het programma

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	kan de financiële haalbaarheid van deze ontwikkeling positief beïnvloeden.
Juridische haalbaarheid	Geen belemmeringen
Technische haalbaarheid	Geen belemmeringen
Programma	Wonen en Leven, Sport ,Cultuur en Recreatie, Sociaal Domein
Team	Ruimte

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

10.3 Herontwikkeling Van Offwegenlaan

Keuzemogelijkheid	
Thema	Locatieontwikkeling gemeentelijke gronden
Onderwerp	Herontwikkeling Van Offwegenlaan (vm. Brandweerkazerne en Van Zweedenzaal)
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Uitgaven / gronduitgifte</i>
Keuzemogelijkheid	Later starten met herontwikkeling
Context – wettelijk kader	De voormalig brandweerkazerne en Van Zweedenzaal zijn inmiddels gesloopt. Locatie is gereed voor herontwikkeling.
Financieel effect	Bij later opstarten van de herontwikkeling worden ambtelijke kosten (capaciteit) bespaard. Daar tegenover staat een latere derving van mogelijke opbrengsten uit gronduitgifte (afhankelijk van te ontwikkelen programma)
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Incidenteel/ per direct
Haalbaarheid	Groot, ontwikkeling is nog niet in gang gezet
Maatschappelijk effect/ Risico	De locatie ligt braak; locatie blijft onbenut voor mogelijkheden (zoals maatschappelijke doeleinden)
Bestuurlijke overwegingen	Voor de locatie is een concept gebiedspaspoort opgesteld. De locatie lijkt geschikt voor maatschappelijke doeleinden (relatief lage grondopbrengst), maar ook andere scenario's (zoals wonen) met hogere grondopbrengsten zijn denkbaar.
Juridische haalbaarheid	N.v.t.
Technische haalbaarheid	N.v.t.
Programma	Wonen en Leven
Team	Ruimte

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

10.4 Herontwikkeling P. van Vlietlaan

Keuzemogelijkheid	
Thema	Locatieontwikkeling gemeentelijke gronden
Onderwerp	Herontwikkeling P. van Vlietlaan
Portefeuillehouder	Armand van de Laar
Categorie	<i>Uitgaven / gronduitgifte</i>
Keuzemogelijkheid	Later starten met herontwikkeling
Context – wettelijk kader	De locatie P. van Vlietlaan komt mogelijk leeg bij herhuisvesting Sociaal Domein op één locatie. De locatie is geschikt voor herontwikkeling.
Financieel effect	Bij later opstarten van de herontwikkeling worden ambtelijke kosten (capaciteit) bespaard. Daar tegenover staat een latere derving van mogelijke opbrengsten uit gronduitgifte (afhankelijk van te ontwikkelen programma)
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Incidenteel/ per direct
Haalbaarheid	Groot, ontwikkeling is nog niet in gang gezet
Maatschappelijk effect/ Risico	Er zal gezocht moeten worden naar tijdelijke invulling van de bebouwing, om verpaupering tegen te gaan bij leegstand
Bestuurlijke overwegingen	Voor de locatie is een concept gebiedspaspoort opgesteld. De locatie lijkt geschikt voor maatschappelijke doeleinden en (sociale) woningbouw. Gezocht kan worden naar optimalisatie van de grondopbrengst.
Juridische haalbaarheid	N.v.t.
Technische haalbaarheid	N.v.t.
Programma	Wonen en Leven
Team	Ruimte

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

10.5 'Beleidsproducten

Keuzemogelijkheid	
Thema	Groen en biodiversiteit
Onderwerp	Natuurwaardekaart
Portefeuillehouder	Mark Wit
Categorie	<i>Uitgaven</i>
Keuzemogelijkheid	Uitstellen van de Natuurwaardekaart
Context – wettelijk kader	Omgevingswet
Financieel effect	<p>Uitstel betekent minder inzet van capaciteit en geen kosten voor een extern bureau om de Natuurwaardenkaart op te stellen. Orde van grootte 50.000 euro.</p> <p>Daar staat tegenover dat nu per (gebieds)ontwikkeling op projectniveau de natuurwaarden worden bepaald. Per saldo leidt dit tot hogere kosten.</p>
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	Incidenteel
Haalbaarheid	Groot, nog niet gestart
Maatschappelijk effect/ Risico	<p>Risico's/efficiency (geld): Omdat er nog geen natuurwaardenkaart is worden de te ontwikkelen nu per project bepaald. Dit leidt tot hogere kosten.</p> <p>Risico's/efficiency (tijd). Een vooraf vastgesteld natuurwaardenbeleid schept heldere kaders voor ontwikkelingen waardoor sneller kan worden overgestapt de ontwerpfase.</p> <p>Maatschappelijk: Zonder natuurwaardenkaart zal Rijswijk moeilijker haar bijdrage kunnen leveren in het stoppen en terugdraaien van de achteruitgang van de biodiversiteit.</p>
Bestuurlijke overwegingen	Rijswijk ontwikkelt krachtig, onderscheidend beleid op het gebied van de natuurinclusiviteit van de woon- en werkgebieden. Een natuurwaardekaart zal daar een extra bijdrage aan dit imago leveren.
Juridische haalbaarheid	N.v.t.
Technische haalbaarheid	N.v.t.
Programma	Wonen en Leven
Team	Ruimte

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

12 Advies organisch versoberen

Inleiding

In het project Kadernota 2024 volgen we het begrotingsadvies dat de VNG op 1 maart 2024 uitbracht. Werkgroepen brengen de ambities, de versoberingsmogelijkheden en de bestuurlijke keuzes in kaart. Werkgroep Personeel en Organisatie heeft data over de afgelopen jaren verzameld en gekeken naar rechtspositionele keuzes en gevolgen van een reductie van de personeelsformatie.

Wanneer het bestuur kiest voor de geïnventariseerde versoberingvoorstellen voor de komende jaren dan komen we in ieder geval tot een geschatte reductie van de personeelsformatie van bijna 4%.

Verder is het beeld, gezien het financiële perspectief in de komende jaren, dat we beleidsarmer en efficiënter moeten gaan werken. Dit vraagt om een proactieve keuze ten aanzien van het terugbrengen van beleid ontwikkelende functies en afgeleid ook managementfuncties en ondersteunende functies.

Advies

Bij een voorgenomen reductie is ons huidige sociaal statuut leidend in de verschillende manieren om de reductie te kunnen realiseren en beperkend, omdat gedwongen ontslag wordt uitgesloten. Het sociaal statuut opzeggen vlak voor een voorgenomen reductie/reorganisatie zal veel weerstand opleveren bij OR en LO. Mogelijk zet dit ook de verstandhouding met de OR op scherp. Bij een reorganisatie is een positief advies van de OR noodzakelijk.

Wij adviseren de beoogde reductie, rekening houdend met het sociaal statuut, te realiseren via natuurlijk verloop. Voor de haalbaarheid baseren we ons op de data over uit- en doorstroom in de afgelopen jaren en pensioenuitstroom in de komende jaren.

Er kunnen gerichte maatregelen worden genomen:

- Contracten voor bepaalde tijd afgeven in plaats omzetten naar onbepaalde tijd;
- Gerichte vacaturestop (beleidsterreinen waar versoberd kan worden);
- Interne vacaturebank promoten om doorstroom te stimuleren naar vakteams/functies waar geen reductie van toepassing is;
- Vroegtijdig loopbaancoaching inzetten op functies waarop gereduceerd moet worden om doorstroom en uitstroom te stimuleren;
- Pensioenuitstroom naar voren halen door RVU uit te breiden.

We benadrukken wel dat ten tijde van versobering de organisatie wel oog moet blijven houden voor de invulling van noodzakelijke functies in de toekomst, de versterking van de strategische rol, investeren in potentieelontwikkeling en het bewaken van de werkdruk.

Tijdslijnen

We adviseren om op de korte termijn voor te sorteren op verwachte versobering binnen de beleidsterreinen d.m.v. kritische beoordeling van vacatures, inzetten op interne doorstroom en het beperken of niet meer verlenen van contracten voor onbepaalde tijd.

Direct na definitieve besluitvorming kunnen concrete plannen worden uitgewerkt.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

Frichtiekosten

Ook een meer organisch versobering brengt frichtiekosten met zich mee. Denk hierbij aan kosten voor RVU (€ 26.000 per jaar per medewerker voor maximaal 3 jaar) of kosten voor loopbaanbegeleiding (ca € 2.000 per medewerker).

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

12.2 Vroegtijdig beëindigen inhuurcontracten

Keuzemogelijkheid 12.2	
Thema	Organisatie
Onderwerp	Vroegtijdig beëindigen inhuurcontracten
Portefeuillehouder	Div.
Categorie	exploitatie uitgaven
Keuzemogelijkheid	Het vroegtijdig beëindigen van een aantal inhuurcontracten: <ol style="list-style-type: none">1. Externe inzet Wet open overheid: € 45.0002. Externe inzet Informatie / Communicatie € 25.0003. Externe inzet Boa (2 fte) € 40.0004. Externe inzet RCC € 20.0005. Externe inzet stadsbeheer € 150.0006. Overig nader te bepalen € 120.000
Context – wettelijk kader	
Financieel effect	€ 400.000
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	incidenteel 2024
Haalbaarheid	Realistisch
Maatschappelijk effect/ Risico	
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	
Technische haalbaarheid	
Programma	
Team	

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

13.1 Subsidieverstrekking – kleine subsidies

Keuzemogelijkheid	
Thema	Subsidieverstrekking
Onderwerp	Kleine subsidies
Portefeuillehouder	div
Categorie	<i>exploitatie uitgaven / gevolgen formatie</i>
Keuzemogelijkheid	Niet meer verstrekken subsidies
Context – wettelijk kader	Geen wettelijke verplichting
Financieel effect	
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	structureel
Haalbaarheid	
Maatschappelijk effect/ Risico	Het doel van de subsidies is divers. Het varieert van het verminderen van laaggeletterdheid tot het verbreden van de horizon bij cultuur. Het gemeenschappelijk maatschappelijk effect bij het afschaffen of verminderen van subsidies is een vermindering van begrip, saamhorigheid en betrokkenheid in de Rijswijkse samenleving.
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	
Technische haalbaarheid	
Programma	Onderwijs, Sport, Cultuur en Recreatie, Sociaal domein
Team	div

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

13.2 Subsidieverstrekking – grote subsidies

Keuzemogelijkheid	
Thema	Subsidieverstrekking
Onderwerp	Grote subsidies (Openbaar bibliotheekwerk, Trias, Schouwburg, Musea). St. Welzijn
Portefeuillehouder	div
Categorie	<i>exploitatie uitgaven / gevolgen formatie</i>
Keuzemogelijkheid	Niet meer verstrekken van subsidies
Context – wettelijk kader	Gemeente heeft een wettelijke taak op het gebied bibliotheek
Financieel effect	Excl de bibliotheek is dat max € 2,6 mln. St Welzijn 2,2 mln
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	structureel
Haalbaarheid	
Maatschappelijk effect/ Risico	Het gemeenschappelijk maatschappelijk effect bij het afschaffen of verminderen van subsidies is een vermindering van begrip, saamhorigheid en betrokkenheid in de Rijswijkse samenleving.
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	
Technische haalbaarheid	
Programma	
Team	

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

14.1 – 14.2 Uitbreiding lokaal belastinggebied

Keuze	
Portefeuillehouder	Van Damme
Categorie	Uitgaven – investeringen - inkomsten
Ambitie	Uitbreiding lokaal belastinggebied
Context – wettelijk kader	Gemeentewet; gemeentelijke belastingverordeningen
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	Het uitbreiden van het lokaal belastinggebied past binnen het structureel sluitend krijgen van de begroting
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	Nee
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	Nee
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	<p>De gemeentewet staat een gelimiteerd aantal belastingen toe die door gemeenten mogen worden geheven. Op basis van een kosten-baten analyse zijn de belastingen die Rijswijk mag heffen maar niet heeft ingevoerd, ook niet de moeite waard (bijv. Forensenbelasting voor het aanhouden van een tweede woning is vooral interessant voor gemeenten met veel recreatiewoningen op toeristische locaties; hondenbelasting kent hoge uitvoeringslasten en is recent door Rijswijk afgeschaft).</p> <p>Het invoeren van een reclamebelasting (voor uitingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg) kan extra opbrengsten opleveren (in Leidschendam-Voorburg bedraagt de opbrengst zo'n € 150.000 per jaar, welke via subsidie in een ondernemersfonds weer wordt teruggegeven aan ondernemers). Ook het uitbreiden van de precariobelasting, bijvoorbeeld door het 0-tarief voor terrassen af te schaffen, zal extra inkomsten genereren. De uitvoeringslasten (inventarisatie/controle/bezwaar nemen dan wel toe).</p> <p>Om een gunstig vestigingsklimaat te creëren voor bedrijven en de levendigheid in winkelgebieden te versterken is de precariobelasting voor terrassen en uitstallingen in 2018 afgeschaft (€ 0,-- tarief). Het opnieuw invoeren van deze heffing en/of een reclamebelasting maakt deze investering in het vestigingsklimaat ongedaan.</p>
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	De mate waarin de ambitie zichzelf terugverdient hangt af van de hoogte van het tarief en de uitvoeringslasten. De gemeente is vrij in het bepalen van het tarief.

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	N.v.t.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	<p>Het opnieuw invoeren van precario voor terrassen en uitstallingen kan enkele tienduizenden euro's op jaarbasis opleveren.</p> <p>De financiële gevolgen van het invoeren van een reclamebelasting in Rijswijk zijn niet in beeld gebracht, maar ook hier geldt dat de gemeente zelf het tarief mag bepalen. Wel moet rekening gehouden worden met hoge invoeringskosten (inventarisatie en controle). Veel gemeenten gebruiken de reclamebelasting voor het ondersteunen van ondernemers via een ondernemersfonds. In Rijswijk gebeurt dit al met de BIZ-heffing</p>
Programma	
Team	Belastingen

BLOK 3: AMBITIES

- Groenbeheerplan
- Toegang dienstverlening SD
- Stationsgebied
- Eventplaza
- Kleiweg
- Verduurzaming Vastgoedportefeuille
- Voorzieningenniveau
- Uitbreiding Bibob
- 2^e woonfonds
- Buitenruimte Huis van de Stad
- % sociale huur omhoog (?) Rwb
- Leges eerlijker verdelen

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

14.3 Versobering regeling kwijtscheldingsbeleid

Keuze 14.3	
Portefeuillehouder	Van Damme
Categorie	Uitgaven
Ambitie	Versobering regeling kwijtscheldingsbeleid
Context – wettelijk kader	Invorderingswet; Belastingverordeningen; Verordening Kwijtschelding
De ambitie past bij de langjarige visie op de stad. De mate waarin de ambitie bijdraagt aan: Groei – verandering - vitalisering	<p>Het versoberen van de kwijtscheldingsregeling past binnen de ambitie om de begroting structureel in evenwicht te brengen.</p> <p>Hierbij kan gedacht worden aan het verlagen van het normbedrag voor kwijtschelding van 100% van de kosten van bestaan naar 90% en het (deels) uitsluiten van bepaalde belastingsoorten voor kwijtschelding (nu: afvalstoffenheffing en rioolheffing).</p>
De ambitie versterkt huidige opgaves en gemaakte afspraken richting derden, verplichtingen, toezeggingen, etc.	Nee
Draagt breed bij aan verschillende opgaves c.q. beleidsterreinen	Nee
De mate waarin de uitvoering van de ambitie (en de gestelde doelen) kansrijk worden geacht	<p>Het verlagen van de norm voor kosten van bestaan van 100% naar 90% is niet kansrijk. Hoewel het wettelijk is toegestaan om 90% te hanteren, is er geen enkele gemeente die een lagere norm hanteert dan 100%. Het is niet in kaart te brengen hoeveel minima dit betreft en welke financiële gevolgen dit heeft. Het loslaten van deze grens betekent dat de gemeente dit bij iedere aanvraag apart moet gaan berekenen op basis van een afwijkende inkomensgrens, wat een aanzienlijke toename van werk in de uitvoering betekent (op dit moment wordt meer dan 60% van de verzoeken geautomatiseerd afgehandeld en de overige 40% handmatig op basis van de ‘simpelere’ 100% inkomensgrens. Per saldo weegt de extra investering niet op tegen de verwachte besparing.</p> <p>Het (deels) uitsluiten van bepaalde belastingsoorten van kwijtschelding kan een besparing opleveren van maximaal € 860.000 (afvalstoffenheffing) en € 215.000 (rioolheffing) wanneer de kwijtschelding volledig wordt afgeschaft. Het (gedeeltelijk) afschaffen van kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen zal leiden tot meer betalingsachterstanden en meer invorderingsmaatregelen (aanmaningen, dwanginvordering) en oninbare belastingvorderingen.</p> <p>Er zijn voor zover bekend slechts enkele gemeenten in Nederland die geen volledige kwijtschelding verlenen voor de afvalstoffenheffing (Rotterdam maximale kwijtschelding 76,5%) en</p>

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

	rioolheffing (2 gemeenten geen kwijtschelding en 8 gedeeltelijk). Een motie om de kwijtschelding in 2021 te beperken tot 50% is verworpen. Ook een onderzoek naar de aanpassing van de kwijtscheldingsregeling in 2021 heeft niet geleid tot een versoering van de regeling (zie RIB 21.089155).
De mate waarin de innovatieve ambitie zichzelf terugverdient (rendabel is)	Beperkt
De mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de ambitie en daarmee investeren in publiek belang van Rijswijk	N.v.t.
De financiële consequenties indien van de ambitie wordt afgezien	Geen; de mogelijke besparing wordt niet gerealiseerd
Programma	
Team	Belastingen

BLOK 3: AMBITIES

- Groenbeheerplan
- Toegang dienstverlening SD
- Stationsgebied
- Eventplaza
- Kleiweg
- Verduurzaming Vastgoedportefeuille
- Voorzieningenniveau
- Uitbreiding Bibob
- 2^e woonfonds
- Buitenruimte Huis van de Stad
- % sociale huur omhoog (?) Rwb
- Leges eerlijker verdelen

Ambtelijke uitwerking keuzes – bijlage bij kadernota

14.4 -14.5 Lokale lasten

Keuzemogelijkheden lokale lasten	
Thema	
Onderwerp	Zie hieronder
Portefeuillehouder	
Categorie	<i>exploitatie uitgaven / inkomsten – investeringen - gevolgen formatie</i>
Keuzemogelijkheid	
Context – wettelijk kader	
Financieel effect	
Incidenteel – structureel/ vanaf welk jaar	
Haalbaarheid	
Maatschappelijk effect/ Risico	
Bestuurlijke overwegingen	
Juridische haalbaarheid	
Technische haalbaarheid	
Programma	
Team	

Keuzemogelijkheid	Bedrag
1. Afschaffen 0-tarieven precariobelasting	30k – 60k
2. Invoeren nieuwe lokale belastingen	100k – 150k
3. Gedeeltelijke kwijtschelding i.p.v. 100%	100k – 250k
4. 1% verhoging OZB levert op (ander % in verhouding)	140k
5 Kostendekkendheid legesverordening	700k